

ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුකම්

3.1 සමස්ත ගිරික්ෂණ

රටේ තරගකාරිත්වය ඉහළ නැංවීම හා තිරසාර ආර්ථික වර්ධනය වේගවත් කිරීම සඳහා ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ ඇති වැදගත්කම හඳුනාගනිමින් සීමිත රාජ්‍ය මූල්‍ය අවකාශයක් මධ්‍යයේ වුව ද, යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමට රජය අඛණ්ඩව කටයුතු කළේය. ආර්ථික යටිතල පහසුකම් සම්බන්ධයෙන් ගත් කල, අධිවේගී මාර්ග, මහාමාර්ග හා ප්‍රාදේශීය මාර්ග ඉදිකිරීම, නාගරික හා නිවාස සංවර්ධන ව්‍යාපෘති, වාරිමාර්ග, වරාය හා ගුවන් තොටුපොළ සංවර්ධන කටයුතු සහ විදුලිබල ව්‍යාපෘති ආරම්භ කිරීම වැනි සංවර්ධන කටයුතු 2017 වසර තුළදී ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුණි. මේ අතර, සන්නිවේදන හා සැපයුම් ආධාරක ක්‍රියාකාරකම්වල වැඩිදියුණු වීම් තුළින් ද ආර්ථිකයට ප්‍රතිලාභ අත් විය. මේ සම්බන්ධයෙන් ගත් කල, පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය සමඟ විදුලි සංදේශ හා වරාය අංශයේ කටයුතුවල අඛණ්ඩ වර්ධනයක් පවත්වා ගෙන යන ලදී. මූල්‍ය කේන්ද්‍රස්ථානයක් සමඟ දකුණු ආසියාව තුළ සුපිරි නගරයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා ක්‍රියාත්මක වන රාජ්‍ය-පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වයක් වන කොළඹ වරාය නගර ව්‍යාපෘතියට අදාළ ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා දියකඩනය ඉදිකිරීමේ කටයුතුවල ශීඝ්‍ර ප්‍රගතියක් 2017 වසරේදී දැකිය හැකි විය. බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළේ ධාවන පටිය නැවත ආසන්නය කිරීම ඇතුළු ගුවන් තොටුපොළ සංවර්ධන කටයුතු ද වසර තුළදී ක්‍රියාත්මක කෙරිණි. තවදුරටත්, පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වයෙන් යුතුව, නාගරික සංවර්ධන වැඩසටහන් කිහිපයක් ද රජය විසින් ආරම්භ කරන ලදී. තවද, මෙරට සමුද්‍රීය කේන්ද්‍රස්ථානයක් බවට පත් කිරීමේ අරමුණින් යුතුව හම්බන්තොට වරාය

තවදුරටත් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා රජය හා ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය, චීන සමාගමක් සමඟ අනුග්‍රාහකත්ව ගිවිසුමකට එළඹුණි. රාජ්‍ය මූල්‍ය සංරෝධක හමුවේ රජය විසින්, විශේෂයෙන්ම ප්‍රවාහන, විදුලි සංදේශ හා වරාය සේවාවන්හි මෙහෙයුම් වඩා කාර්යක්ෂමව සිදු කිරීම පිණිස, ආර්ථික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන කටයුතු සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය තවදුරටත් දිරිමත් කළ යුතු අතරම, එවැනි යටිතල පහසුකම්වල ගුණාත්මකභාවය මෙන්ම මෙම පහසුකම් සැපයීමට දායක වන පෞද්ගලික අංශයේ ආයතන අතර යහපත් තරගකාරිත්වය ද තහවුරු කළ යුතුය.

මේ අතර, ජාත්‍යන්තර හා දේශීය ප්‍රවණතා හේතුවෙන්, විශේෂයෙන්ම බලශක්ති ක්ෂේත්‍රයේ, පාරිභෝගික උපයෝගිතා සේවා සැපයීම සඳහා අභියෝග ඇති විය. ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ ධනිෂ්ඨ තෙල් මිල ගණන් ඉහළ යෑම, ලංකා ධනිෂ්ඨ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ (ලං.බ.නී.සං.) ලාභදායීත්වය අඩු වීමට හේතු වූ අතර, නියං තත්ත්ව හේතුවෙන් තාප විදුලිබල උත්පාදනය මත වැඩි වශයෙන් යැපීමට සිදු වීම නිසා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ (ලං.වි.ම.) මූල්‍ය අලාභ තවදුරටත් ඉහළ ගියේය. රජය සතු මෙම වාණිජ ව්‍යවසායයන් මීට පෙරද වරින් වර මෙවැනි අහිතකර තත්ත්වයන්ට මුහුණ පා ඇති අතර, එමගින් මෙම ආයතනවල මූල්‍ය ශක්‍යතාව බරපතල ලෙස අභියෝගයට ලක් විය. බලශක්ති අංශයේ රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායවල මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය දුර්වල වීම මගින්, විශේෂයෙන් ධනිෂ්ඨ තෙල් හා විදුලිබලය සඳහා පිරිවැය පිළිබිඹු වන මිල නියම කිරීමේ යාන්ත්‍රණයක් භාවිතා කිරීමේ වැදගත්කම අවධාරණය කෙරේ. පසුගිය වසර තුළදී තිරසාර බලශක්ති ව්‍යාපෘති සඳහා වූ රජයේ

නැඹුරුව වැඩි වුව ද, විදුලිබල උත්පාදන පිරිවැය අවම කරමින්, බලශක්ති සුරක්ෂිතතාව සහතික කිරීම සඳහා විදුලිබල උත්පාදනය පුළුල් කිරීම හා විවිධාංගීකරණය කිරීම වේගවත් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ශ්‍රී ලංකාව මානව සංවර්ධන අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමේදී සැලකිය යුතු සාර්ථකත්වයක් අත්කර ගෙන ඇති නමුත්, සමාජ හා ජනවිකාස පරිවර්තන හේතුවෙන් පැන නැගෙන ආර්ථිකයේ වෙනස් වන අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිවල අවධානය යොමු විය යුතුය. 2017 වසර තුළදී, සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපන සේවාවල ගුණාත්මකභාවය හා ඒ සඳහා වන සාධාරණ ප්‍රවේශය වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින්, රජය එම සේවා සඳහා අඛණ්ඩව ආයෝජනය කළේය. කෙසේ වෙතත්, ජනගහනය වියපත් වීම හා රෝග රටාවල වෙනස්වීම හේතුවෙන් ඇති වන ගැටලු විසඳීම සඳහා මෙරට සෞඛ්‍ය අංශයේ ප්‍රතිපත්ති යොමු විය යුතුය. ගුණාත්මක අධ්‍යාපන සේවා ලබාගැනීමට සෑම සිසුවකුටම සාධාරණ ලෙස අවස්ථා සලසන අතරම ශ්‍රම වෙළඳපොළ නිපුණතා අවශ්‍යතා හා සිසුන්ගේ අපේක්ෂා සපුරාලීමේ අරමුණින් 2017 වසරේ දී රජය විසින් 'වසර 13 ක අනිවාර්ය අධ්‍යාපනයක් ලබාදීම' හා 'ළගම පාසල හොඳම පාසල' යන සංකල්ප ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, ජනගහනය සහ ආදායම් මට්ටම් ක්‍රමයෙන් ඉහළ යෑමත් සමඟ අධ්‍යාපන හා සෞඛ්‍ය සේවා සඳහා වැඩි වන ඉල්ලුම මෙන්ම, වඩාත් සංකීර්ණ වන ආර්ථිකයක් තුළ ශ්‍රම වෙළඳපොළ තුළින් ඇතිවන ඉල්ලුම ද, රාජ්‍ය අංශයේ ආයතන මගින් පමණක් සපුරාලිය නොහැකි බැවින් මෙම අංශ සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය ඉතා වැදගත් වේ. එබැවින්, රජය විසින් සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපන සේවා සැපයීමට පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය සඳහා පහසුකම් සැලසිය යුතු අතරම, පෞද්ගලික අංශය මුදලට සරිලන සේවයක් සපයන බව සහතික කිරීම සඳහා අවශ්‍ය නියාමන පරිසරය ද ශක්තිමත් කළ යුතුය. මනා අධ්‍යාපනයක් ලද සෞඛ්‍ය සම්පන්න ජාතියක්, ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් ඇති කිරීමට පමණක් නොව රටේ දිළිඳු බව අඩු කිරීමට ද උපකාර වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත දරිද්‍රතා මට්ටම සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වුවද, ආදායම් බෙදීයෑමේ විෂමතාව, අන්ත දරිද්‍රතාවයෙන් යුතු ප්‍රදේශ පැවතීම සහ දරිද්‍රතා රේඛාවට මදක් ඉහළින් ආර්ථික අපහසුතාවලින් පෙළෙන සැලකිය යුතු ජන කොටසක් ජීවත් වීම යන කරුණු තවදුරටත් සමාජ ගැටලු ලෙස පවතී. එබැවින්, සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත ආර්ථික වර්ධනය දිරිමත් කරන අතරම, අඩු වරප්‍රසාද ලත් ජනතාවගේ ජීවනෝපාය වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින් එම ජන කණ්ඩායම් ඉලක්ක කරගත් සමාජ ආරක්ෂණ ජාල සහ දිළිඳුකම පිටුදැකීමේ වැඩසටහන් තවදුරටත් ශක්තිමත් කළ යුතුය. මෙම

3.1 සංඛ්‍යා සටහන
යටිතල පහසුකම් සඳහා වූ රාජ්‍ය ආයෝජන

වර්ෂය	ආර්ථික සේවා		සමාජ සේවා		එකතුව	
	රු. බිලියන	ද.දේ.නි. % ලෙස	රු. බිලියන	ද.දේ.නි. % ලෙස	රු. බිලියන	ද.දේ.නි. % ලෙස
2013	369.4	3.9	77.6	0.8	447.0	4.7
2014	330.1	3.2	112.3	1.1	442.5	4.3
2015	429.0	3.9	124.4	1.1	553.4	5.1
2016	424.0	3.6	117.3	1.0	541.3	4.5
2017 (අ)	474.1	3.6	135.3	1.0	609.4	4.6

(අ) තාවකාලික මූලයන්: මුදල් හා ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශය ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

වැඩසටහන් සැලසුම් කිරීමේදී, සාමාන්‍යයෙන් වැඩි පිරිවැයක් සහිත, නිසි ආකාරයෙන් සම්පත් බෙදීයෑම වළකන, එමගින් ආර්ථික වර්ධනය හා රැකියා උත්පාදන හැකියාව අඩු කිරීමට හේතුවන පොදු සහනාධාර ලබාදෙනු වෙනුවට මූල්‍යමය ප්‍රදාන ලබාදීම කෙරෙහි අවධානය යොමු විය යුතුය. තවද, ස්වාභාවික ව්‍යසන හේතුවෙන් ඇතිවන බලපෑම් අවම කිරීමට මෙන්ම මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් ඇතිවන ආපදා සීමා කිරීම අරමුණු කර ගනිමින්, පරිසරය පිළිබඳ සැලකිලිමත් වීම ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති රාමුව තුළ අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් විය යුතුය.

3.2 ආර්ථික යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිපත්ති, ආයතනික රාමුව සහ ක්‍රියාකාරිත්වය

බනිත තෙල්

2017 වසරේදී ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ බොරතෙල්වල (බ්‍රෙන්ට්) වාර්ෂික සාමාන්‍ය මිල ගණන් 2016 වසරේදී පැවති මට්ටමට සාපේක්ෂව ඉහළ ගියේය. 2016 දෙසැම්බර් මාසයේදී බනිත තෙල් අපනයන රටවල සංවිධානය (ඔපෙක්) සහ ඔපෙක් නොවන බනිත තෙල් නිපදවන රටවල් විසින් බනිත තෙල් නිෂ්පාදනය සීමා කිරීමට ගනු ලැබූ තීරණය මධ්‍යයේ වුවද, 2017 වසර ආරම්භයේ සිට ජුනි මස මැද දක්වා බොරතෙල් මිල ගණන්වල පහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවක් දැකිය හැකි විය. එක්සත් ජනපදය බනිත තෙල් නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම හේතුවෙන්, ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ අධි සැපයුම් තත්ත්වයක් ඇති වීම බොරතෙල් මිල ගණන් පහළ යෑමට දායක විය. ඒ අනුව, බ්‍රෙන්ට් බොරතෙල් බැරලයක මාසික සාමාන්‍ය මිල 2017 ජනවාරි මාසයේදී පැවති එ.ජ. ඩොලර් 55.67 සිට 2017 ජුනි මාසය වන විට එ.ජ. ඩොලර් 47.71 ක් දක්වා පහළ ගියේය. 2017 මැයි මාසයේදී ඔපෙක් රටවල් සහ රුසියාව හා වෙනිසියුලාව වැනි ඔපෙක් නොවන බනිත තෙල් නිපදවන රටවල් කිහිපයක් සිය නිෂ්පාදන

කපා හැරීමේ ගිවිසුම 2018 මාර්තු මාසය දක්වා දීර්ඝ කිරීමට කටයුතු කළේය. මෙම තීරණය මෙන්ම, එක්සත් ජනපදයේ ධනිජ තෙල් කැණීම් කටයුතු මන්දගාමී වීම හා ධනිජ තෙල් සඳහා වූ ඉහළ ගෝලීය ඉල්ලුම් පුරෝකථන හේතුවෙන් මිල ගණන් පහළ යෑමේ ප්‍රවණතාව වෙනස් විය. අයහපත් කාලගුණික තත්ත්ව හේතුවෙන් එක්සත් ජනපදයේ සමහර ප්‍රදේශවල පිහිටි ධනිජ තෙල් පිරිපහදුවලින් බොරතෙල් සඳහා වූ ඉල්ලුම අඩු වීම නිසා 2017 අගෝස්තු මාසය අවසානයේදී බොරතෙල් මිල ගණන් තාවකාලිකව පහළ වැටුණ ද, එම ප්‍රදේශවල පිරිපහදු ක්‍රමයෙන් යළි ආරම්භ කිරීමත් සමඟ මිල ගණන් නැවතත් ඉහළ ගියේය. 2017 නොවැම්බර් මස 30 වන දින ඔපෙක් රටවල් හා ඔපෙක් නොවන ධනිජ තෙල් නිපදවන රටවල් කිහිපයක් සිය නිෂ්පාදන කපා හැරීම 2018 වසර අවසානය දක්වා දීර්ඝ කිරීමට තීරණය කිරීමත් සමඟ ධනිජ තෙල් මිල ගණන් ඉහළ යෑම තවදුරටත් තීව්‍ර විය. වෙළඳපොළ මිල ගණන් අධික ලෙස ඉහළ යන අවස්ථාවක් උදා වුවහොත්, ධනිජ තෙල් නිෂ්පාදකයන්ට ගිවිසුම අවසන් වීමට පෙර ඉන් ඉවත් වීමට මෙම නවතම ගිවිසුම මගින් ඉඩ සැලසේ. නිෂ්පාදන කපා හැරීමේ ගිවිසුම දීර්ඝ කිරීම, එ.ජ. ඩොලරය අවප්‍රමාණය වීම, උතුරු අර්ධගෝලයේ පැවති අධික ශීත සෘතුව හේතුවෙන් ඉල්ලුම ඉහළ යෑම සහ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල විසින් 2018 වසර සඳහා ගෝලීය වර්ධන පුරෝකථන ඉහළ නැංවීම හේතුවෙන් 2017 දෙසැම්බර් මාසයේදී ද මිල ගණන් ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාව අඛණ්ඩව පැවතුණි. ඒ අනුව, 2017 දෙසැම්බර් මාසයේදී බ්‍රෙන්ට් බොරතෙල් බැරලයක මාසික සාමාන්‍ය මිල 2016 දෙසැම්බර් මාසයට සාපේක්ෂව

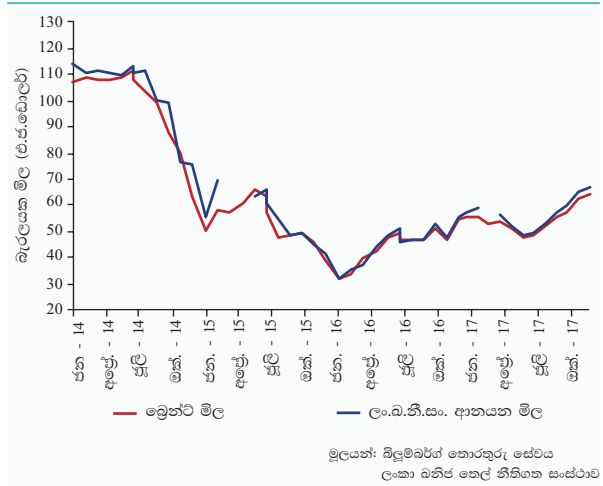
එ.ජ. ඩොලර් 63.92 ක් දක්වා සියයට 16.8 කින් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, එක්සත් ජනපදය සිය ධනිජ තෙල් නිෂ්පාදනය සෞඳී අරාබිය හා සමාන මට්ටමකට ඉහළ නැංවීම හේතුවෙන් මිල ගණන් ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාව යම්තාක් දුරකට සීමා විය. 2017 දෙසැම්බර් මාසය ආරම්භයේදී, එක්සත් ජනපදයේ දෛනික බොරතෙල් නිෂ්පාදනය බැරල් මිලියන 9.7 ක් දක්වා දිනකට බැරල් 25,000 කින් ඉහළ ගිය අතර, එය 1970 ආරම්භයේ දී එක්සත් ජනපදයේ බොරතෙල් නිෂ්පාදනය දිනකට බැරල් මිලියන 10 ඉක්මවූ මට්ටමට පසුව වාර්තා වූ ඉහළම අගය විය. සමස්ත ධනිජ තෙල් වෙළඳපොළේ වෙනස්වීම්වල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2017 වසරේදී බ්‍රෙන්ට් බොරතෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල පෙර වසරේදී පැවති සාමාන්‍යයට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් 54.76 ක් දක්වා සියයට 21.6 කින් ඉහළ ගියේය.

සමස්තයක් වශයෙන් ගත් කල, ලං.බ.නී.සං. මගින් ආනයනය කළ බොරතෙල් මිලෙහි සාමාන්‍ය අගය ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ ධනිජ තෙල් මිල ගණන්වලට අනුකූලව විචලනය විය. ඒ අනුව, ලං.බ.නී.සං. මගින් ආනයනය කළ බොරතෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල පෙර වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් 46.30 ට සාපේක්ෂව 2017 වසරේදී එ.ජ. ඩොලර් 57.79 ක් දක්වා සියයට 24.8 කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, ආනයනය කළ පිරිපහදු කළ ධනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත මෙට්‍රික් ටොන් එකක් සඳහා සාමාන්‍ය මිල 2016 වසරේදී වාර්තා කළ එ.ජ. ඩොලර් 434.62 ට සාපේක්ෂව 2017 වසරේදී එ.ජ. ඩොලර් 503.06 ක් දක්වා සියයට 15.7 කින් ඉහළ ගියේය.

ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ ධනිජ තෙල් මිල ගණන් ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාව මධ්‍යයේ වුවද, 2015 වසරේදී අවසන් වරට සිදු කළ මිල පහත දැමීමේ සංශෝධනයට පසුව පෙට්‍රල් හා ඩීසල්වල දේශීය මිල ගණන් 2016 හා 2017 වසරවලදී නොවෙනස්ව පවත්වා ගෙන යන ලදී. කෙසේ වෙතත්, 2017 වසර ආරම්භයේදී ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ අඩු මිල ගණන් පැවතීමේ ප්‍රතිලාභය පාරිභෝගිකයන්ට ලබාදීම සඳහා 2017 ජනවාරි මස 09 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි භූමිතෙල් ලීටරයක සිල්ලර මිල රුපියල් 44 ක් දක්වා රුපියල් 5 කින් පහත දමන ලදී. පෙට්‍රල් හා ඩීසල්වල දේශීය මිල ගණන් නොවෙනස්ව පවත්වා ගනු ලැබුව ද, ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ ධනිජ තෙල් මිල ගණන් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ලං.බ.නී.සං. මත ඇති වන මූල්‍යමය පීඩනය අඩු කිරීම සඳහා පෙට්‍රල් සහ ඩීසල් සඳහා අදාළ වන තීරු බදුවලින් යම් ප්‍රමාණයක්

3.1 රූප සටහන

ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ බොරතෙල් (බ්‍රෙන්ට්) සාමාන්‍ය මිල හා ලං.බ.නී.සං. විසින් ආනයනය කරන ලද බොරතෙල් මිල

මූලාශ්‍රය: බ්‍රෙන්ට් බොරතෙල් සේවය ලංකා ධනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව

ලද අතිරේක මූල්‍ය ආදායම, 2017 වසරේදී වාර්තා කළ මෙම ලාභය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. ලාභය අඩු වීම මධ්‍යයේ වුවද, ලං.බ.නී.සං. බැංකු පද්ධතිය වෙත ඇති දළ වගකීම් ප්‍රමාණය පෙර වසර අවසානයේ පැවති රුපියල් බිලියන 192.6 ට සාපේක්ෂව 2017 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 177.1 ක් දක්වා සියයට 8.1 කින් අඩු විය. මේ අතර, බැංකු අංශයෙන් ලබාගත් විදේශීය විනිමය ණය පියවීම සඳහා රාජ්‍ය බැංකු තුළ පවත්වාගෙන ගිය ලං.බ.නී.සං.ට අයත් රුපියල් තැන්පතු යොදා ගැනීම හේතුවෙන් එම තැන්පතු ප්‍රමාණය 2016 වසර අවසානයේ පැවති රුපියල් බිලියන 32.8 ක සිට 2017 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 5 ක් දක්වා පහළ ගියේය. මේ අතර, රාජ්‍ය ආයතනවලින් ලං.බ.නී.සං.ට අයවිය යුතු හිඟ මුදල 2016 වසර අවසානයේ පැවති රුපියල් බිලියන 31.1 ක සිට 2017 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 74.1 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. ලං.වි.ම. හා ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවය වෙතින් ලං.බ.නී.සං.ට අයවිය යුතු හිඟ මුදල, සමස්ත හිඟ මුදලින්, පිළිවෙලින්, සියයට 67.9 ක් හා සියයට 17.4 ක් විය.

ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ ඛනිජ තෙල් මිල ගණන් ඉහළ යෑම සහ පාලිත මිල ගණන්වල පවතින අකාර්යක්ෂමතා හේතුවෙන් දේශීය වෙළඳපොළ තුළ ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත සඳහා වෙළඳපොළ පාදක කරගත් මිල සූත්‍රයක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අවශ්‍යතාව ඉස්මතු වේ. ජාත්‍යන්තර ඛනිජ තෙල් මිල ගණන් ඉහළ යෑමේ දී, ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදිතවල සත්‍ය පිරිවැය පිළිබිඹු වන ලෙස පාලිත මිල ගණන් සංශෝධනය නොකිරීම නිසා ලං.බ.නී.සං.හි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය පිරිහීමට ලක්වන අතරම, විශේෂයෙන්ම, රජයේ අයවැය මත දැඩි පීඩනයක් ඇති කිරීම සහ ලං.බ.නී.සං. රාජ්‍ය බැංකුවලින්, විශාල වශයෙන් ණය ගැනීම හේතුවෙන් සාර්ව ආර්ථික අසමතුලිතතා නිර්මාණය වීම ද සිදුවේ. තවද, පාලිත මිල ගණන් මගින් පිරිවැය පිළිබිඹු නොවන විටදී, ගෝලීය මිල ගණන් වෙනස් වීම මත දේශීය පාරිභෝගික ඉල්ලුම වෙනස් නොවන අතර, මෙය ඛනිජ තෙල් ආනයන වියදම ඉහළ නැංවීමට හේතු වේ. ඒ හා සමානව දැනට පවතින පිරිවැය පිළිබිඹු නොවන පාලිත මිල ගණන් ක්‍රමය අනුව, ජාත්‍යන්තර ඛනිජ තෙල් මිල ගණන් පහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවක් ඇති අවස්ථාවලදී එම අඩු මිල ගණන්වල ප්‍රතිලාභය ද පාරිභෝගිකයන් හට නොලැබී යා හැකිය. මේ අතර, ඇතැම් ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත සඳහා ලබාදෙනු ලබන පොදු සහනාධාර අඩු ආදායම්ලාභීන් ඉලක්ක කරගත් සහනාධාර නොවන බැවින් ඒවා අකාර්යක්ෂම වේ. එබැවින්, ලං.බ.නී.සං.හි මූල්‍ය ශක්‍යතාව සහතික කිරීමට හා රාජ්‍ය මූල්‍ය මත

ඇති වන පීඩනය අඩු කිරීම සඳහා වෙළඳපොළ පාදක කරගත් මිල නියම කිරීමේ ක්‍රමයක් හා සහනාධාර ඉලක්ක ගත කිරීම සඳහා ඵලදායී යාන්ත්‍රණයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඉහළ ප්‍රමුඛතාවක් ලබා දිය යුතු වේ.

ඛනිජ තෙල් සම්පත් සංවර්ධන ලේකම් කාර්යාලයේ වසර 2017 සහ ඉන් ඉදිරිය සඳහා වන කටයුතු, ප්‍රධාන වශයෙන්ම, දත්ත ලබාගැනීම සහ ගවේෂණය, ස්වාභාවික වායු වාණිජකරණය, ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය සහ අක්වෙරළ ගවේෂණ කටයුතු සඳහා වන නීතිමය රාමුව ශක්තිමත් කිරීම කෙරෙහි යොමු වී ඇත. මන්තාරම් දෝණියේ එම්2 කොටසින් සොයා ගනු ලැබූ ස්වාභාවික වායු නිධි සංවර්ධනය හා ස්වාභාවික වායු නිෂ්පාදනය සඳහා ජාත්‍යන්තර ස්වාභාවික වායු හා ඛනිජ තෙල් සමාගම්වලින් අභිමතය ප්‍රකාශ කිරීමේ යෝජනා කැඳවීමට 2017 පෙබරවාරි මස ආරම්භයේදී රජය කටයුතු කළේය. එම්2 කොටසෙන් සොයා ගැනුණු වායු නිධි ගවේෂණය කිරීමට සුදුසු ආයෝජකයෙකු තෝරා ගැනීම සඳහා 2018 වසර මුල් භාගයේදී ලංසු ඉදිරිපත් කිරීමේ කුඩා වටයක් පැවැත්වීමට නියමිතය. ලං.වි.ම.හි අවම පිරිවැයක් සහිත විදුලි උත්පාදන සැලැස්ම මගින් යෝජිත ස්වාභාවික වායු බලයෙන් ක්‍රියාකරන විදුලි බලාගාරවල විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා මෙහි නිපදවන ස්වාභාවික වායු භාවිතා කිරීමට අපේක්ෂිතය. මේ අතර, 2018 වසරේදී නැගෙනහිර වෙරළ තීරයේ රේඛීය කිලෝමීටර 5,000 ක සයිස්මික් දත්ත (seismic data) ලබා ගැනීම සඳහා ඛනිජ තෙල් ගවේෂණ සමාගමක් සමඟ එක්ව සමීක්ෂණයක් ආරම්භ කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. තවද, රටේ අක්වෙරළ ගවේෂණ දත්ත ගබඩා ධාරිතාව ඉහළ නැංවීමට පොදු බහු සේවාදායක සමීක්ෂණයක් (Umbrella Multi-Client Survey) සිදු කිරීම සඳහා අක්වෙරළ ඛනිජ තෙල් නිධි සම්බන්ධයෙන් සේවා සපයන ජාත්‍යන්තර සමාගමකට අනුබද්ධ සමාගමක් සමඟ ගිවිසුමකට එළඹීම සඳහා ඛනිජ තෙල් සම්පත් සංවර්ධන ලේකම් කාර්යාලය විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබන සාකච්ඡා අවසන් අදියරේ පවතී.

විදුලිබලය

තාප විදුලිබල උත්පාදනය මත වැඩි වශයෙන් රඳා පවතිමින් 2017 වසරේදී විදුලිබල උත්පාදනය අඛණ්ඩව වර්ධනය විය. මුළු විදුලිබල උත්පාදනය, පසුගිය වසරෙහි වාර්තා කළ ගිගාවොට් පැය (ගි.වො.පැ.) 14,149 ක සිට 2017 වසරේදී ගි.වො.පැ. 14,671 ක් දක්වා සියයට 3.7 කින් ඉහළ ගියේය. 2016 වසරේ

අවසන් භාගයේ සිට පැවති නියං තත්ත්වය 2017 වසරේ පළමු මාස නවය තුළදී ද අඛණ්ඩව පැවතීම හේතුවෙන් ජල විදුලිබල උත්පාදනයට සැලකිය යුතු බාධා ඇති වූ අතර, තාප විදුලිබල උත්පාදනය මත යැපීම ඉහළ නැංවීමට එය හේතු විය. එබැවින්, සුළු පරිමාණ ජල විදුලිය හැර ජල විදුලිබල උත්පාදනය ගි.වො.පැ. 3,059 ක් දක්වා සියයට 12.1 කින් අඩු වූ අතර, ද්‍රව ඉන්ධන විදුලිබල උත්පාදනය හා ගල් අඟුරු විදුලිබල උත්පාදනය, පිළිවෙළින්, ගි.වො.පැ. 5,045 ක් හා ගි.වො.පැ. 5,103 ක් දක්වා සියයට 13.1 කින් සහ සියයට 1.1 කින් ඉහළ ගියේය. 2017 වසරේ අවසන් කාලයේදී ලද වැසි හේතුවෙන් සුළු පරිමාණ ජල විදුලිබල ජනනය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව භාවිතයෙන් විදුලිබල උත්පාදනය ගි.වො.පැ. 1,464 ක් දක්වා පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 26.3 කින් ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, 2017 වසරේදී ගල් අඟුරු විදුලිබල උත්පාදනය, මුළු විදුලිබල උත්පාදනයට ඉහළම දායකත්වයක් දැක්වූ අතර, ඉන් අනතුරුව, පිළිවෙළින්, ද්‍රව ඉන්ධන, ජල විදුලිය හා සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා දායක විය. මෙය, නොරොච්චෝලේ ගල් අඟුරු බලාගාරයේ ඇතැම්

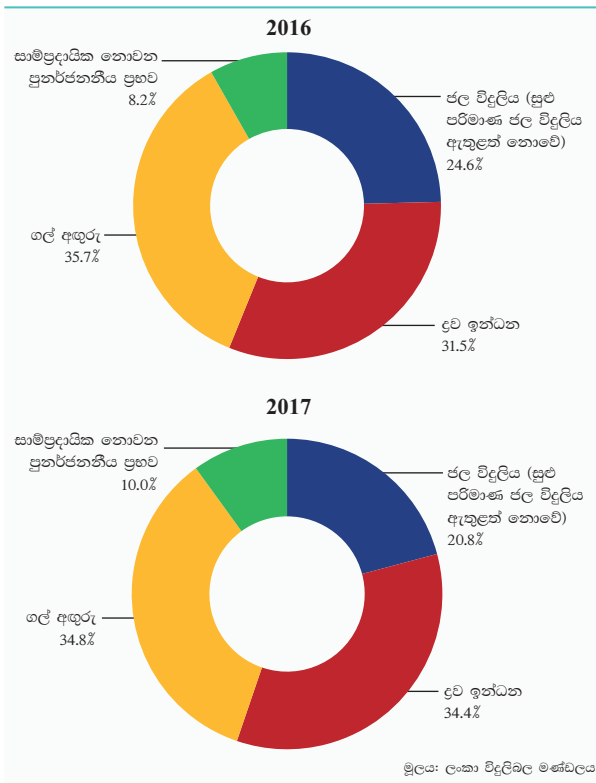
ඒකකවල සිදු වූ බිඳවැටීම් සහ සැලසුම් කරන ලද නඩත්තු කටයුතු හේතුවෙන් 2017 වසරේදී ගල් අඟුරු විදුලිබල උත්පාදනයට වරින් වර ඇති වූ බාධා හමුවේ වුව ද සිදු විය. මේ අතර, 2017 වසරේදී ලං.වි.ම. සතු විදුලි බලාගාර, මුළු විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා දැක්වූ දායකත්වය සියයට 72.9 ක් වූ අතර, ඉතිරිය ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයන්ගෙන් මිලදී ගන්නා ලදී. මුළු විදුලිබල උත්පාදනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදාහැරීමේ සමස්ත හානිය වසර තුළදී තවදුරටත් අඩු කිරීම සඳහා විදුලිය බෙදාහැරීමේ කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීම තුළින් එම හානි අවම කිරීමට ගෙන ඇති

3

3.3 සංඛ්‍යා සටහන විදුලිබල අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය

ශීර්ෂය	2016 (අ)	2017 (ආ)	වර්ධන අනුපාතය %	
			2016(අ)	2017(ආ)
ස්ථාපිත ධාරිතාව (මෙගාවොට්)	4,018	4,138	4.4	3.0
ජල විදුලිබලය (ඇ)	1,384	1,384	0.5	0.0
ද්‍රව ඉන්ධන (ඇ)	1,215	1,293	9.0	6.4
ගල්අඟුරු	900	900	0.0	0.0
සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්තිය (ඉ)	519	561	14.1	8.2
ජනනය කළ ඒකක (ගිගාවොට් පැය)	14,149	14,671	8.1	3.7
ජල විදුලිබලය (ඇ)	3,481	3,059	-29.0	-12.1
ද්‍රව ඉන්ධන (ඇ)	4,461	5,045	96.1	13.1
ගල්අඟුරු	5,047	5,103	13.6	1.1
සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්තිය (ඉ)	1,160	1,464	-20.9	26.3
මුළු අලෙවිය (ලං.වි.ම.) (ගිගාවොට් පැය)	12,785	13,430	8.5	5.0
ගෘහස්ථ සහ ආගමික කාර්මාන්ත	4,272	4,463	8.3	4.5
පොදු සේවා සහ හෝටල් (ඊ)	2,987	3,222	11.4	7.9
විදි ආලෝක කිරීම	109	108	0.3	-0.3
ලං.වි. සමාගම (LECO)	1,553	1,595	7.4	2.7
ලං.වි. සමාගමේ විදුලි අලෙවියේ සංයුතිය (ගිගාවොට් පැය)	1,465	1,518	8.4	3.6
ගෘහස්ථ සහ ආගමික කාර්මාන්ත	613	629	8.5	2.6
පොදු සේවා සහ හෝටල් (ඊ)	276	281	4.5	1.8
විදි ආලෝක කිරීම	553	586	11.3	6.0
ලං.වි.ම. සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදාහැරීමේ සමස්ත හානිය (%)	9.6	8.5	-4.0	-11.5
පාරිභෝගිකයන් සංඛ්‍යාව ('000) (උ)	6,500	6,741	5.3	3.7
ඉන්, ගෘහස්ථ සහ ආගමික කාර්මික	5,731	5,923	5.3	3.3
පොදු සේවා හා හෝටල් (ඊ)	62	64	2.9	3.7
පොදු සේවා හා හෝටල් (ඊ)	704	751	5.9	6.7

3.2 රූප සටහන විදුලිබල උත්පාදන සංයුතිය

(අ) සංශෝධිත මූලයන්: ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය
(ආ) තාවකාලික සීමාසහිත ලංකා විදුලි
(ඇ) සුළු පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාර ඇතුළත්
(ඈ) ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයන්ගෙන් මිල
දී ගත් විදුලිබලය ද ඇතුළත්ය.
(ඉ) සුළු පරිමාණ ජල විදුලිබලය ඇතුළත්ව
(ඊ) රාජ්‍ය අංශය සඳහා සිදුකළ අලෙවිය ද
ඇතුළත්ය.
(උ) සී. ස. ලංකා විදුලි (පුද්ගලික) සමාගමේ
පාරිභෝගිකයින් ද ඇතුළත්ව

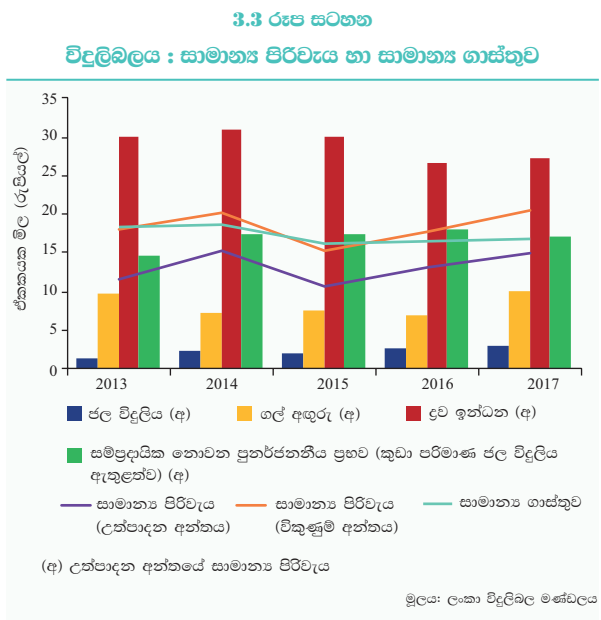

ක්‍රියාමාර්ග හේතු විය. මේ අතර, විදුලිබල අලෙවිය වසර තුළදී සියයට 5 කින් ඉහළ ගියේය. 2017 වසරේදී මුළු විදුලිබල අලෙවියෙන්, පිළිවෙළින් සියයට 30.1 ක්, සියයට 20.7 ක් සහ සියයට, 32.7 ක් පරිභෝජනය කළ කර්මාන්ත, පොදු කාර්ය සහ ගෘහස්ථ අංශ, විදුලිබල අලෙවියේ වර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. ලං.වි.ම.හි තාවකාලික දත්ත අනුව, 2016 වසර අවසානය වන විට රටේ විදුලිබල ප්‍රවේශය සියයට 99.3 ක මට්ටමේ පැවතුණි.

ජල විදුලිබල උත්පාදනය අඩු වීම හා ද්‍රව ඉන්ධන විදුලිබල උත්පාදනය මත වැඩි වශයෙන් යැපීමට සිදු වීම හේතුවෙන් 2017 වසරේදී ලං.වි.ම. සැලකිය යුතු මූල්‍ය අලාභයක් වාර්තා කළේය. නියං තත්ත්ව සහ ගල් අගුරු විදුලිබල උත්පාදනයට වරින් වර බාධා සිදුවීම 2017 වසරේදී ද්‍රව ඉන්ධන විදුලිබල උත්පාදනය ඉහළ යෑමට හේතු විය. 2017 වසරේදී ජල විදුලි, ගල් අගුරු හා ද්‍රව ඉන්ධන මගින් විදුලිය කිලෝවොට් පැයක් උත්පාදනය සඳහා ලං.වි.ම. විසින් දරන ලද සාමාන්‍ය පිරිවැය, පිළිවෙළින්, රුපියල් 2.77 ක්, රුපියල් 9.74 ක් හා රුපියල් 25.72 ක් විය. මේ අතර, ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයන්ගෙන් විදුලිය කිලෝවොට් පැයක් මිලදී ගැනීම සඳහා ලං.වි.ම. විසින් දරන ලද සාමාන්‍ය පිරිවැය රුපියල් 23.72 ක් විය. එබැවින්, විදුලිය කිලෝවොට් පැයක් උත්පාදනය සඳහා ලං.වි.ම. විසින් විකුණුම් අන්තර්ගතයේදී දරන ලද සාමාන්‍ය පිරිවැය රුපියල් 20.06 ක් වුවද, විදුලිය කිලෝවොට් පැයක් සඳහා අය කළ සාමාන්‍ය ගාස්තුව රුපියල් 16.49 ක් විය. ලං.වි.ම. විසින් කර්මාන්ත, ගෘහස්ථ, පොදු-කාර්ය, රාජ්‍ය සහ හෝටල්

අංශවලින් විදුලිය කිලෝවොට් පැයක් සඳහා අය කළ සාමාන්‍ය ගාස්තුව, පිළිවෙළින්, රුපියල් 14.74 ක්, රුපියල් 13.49 ක්, රුපියල් 23.78 ක්, රුපියල් 17.95 ක් හා රුපියල් 17.62 ක් විය. ඒ අනුව, ලං.වි.ම. විකුණුම් අන්තර්ගතයේදී විදුලිය කිලෝවොට් පැයක් සඳහා දරන ලද සමස්ත අලාභය රුපියල් 3.57 ක් විය. විගණනය නොකළ තාවකාලික මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව ලං.වි.ම.හි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය තවදුරටත් දුර්වල වී ඇති අතර, 2016 වසරේදී පෙර වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 13.2 ක බදුවලට පෙර අලාභය හා සැසඳීමේදී 2017 වසරේදී රුපියල් බිලියන 45.7 ක බදුවලට පෙර අලාභයක් වාර්තා කළේය. තවද, ලං.වි.ම. විසින් බැංකු අංශය, ලං.බ.නී.සං. සහ ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයන් සඳහා ගෙවීමට ඇති මුළු කෙටිකාලීන වගකීම් ප්‍රමාණය 2016 වසර අවසානයේදී, පැවති රුපියල් බිලියන 91.5 ට සාපේක්ෂව, 2017 වසර අවසානයේදී රුපියල් බිලියන 138 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. ප්‍රධාන වශයෙන්, බැංකු අංශයට හා රජයට ලං.වි.ම. මගින් ගෙවිය යුතු නොපියවා ඉතිරිව ඇති දිගුකාලීන වගකීම් ප්‍රමාණය ද 2017 වසර අවසානයේදී, පෙර වසර අවසානයට සාපේක්ෂව, රුපියල් බිලියන 319.6 ක් දක්වා රුපියල් බිලියන 19.9 කින් ඉහළ ගියේය.

විදුලිබල උත්පාදනය හේතුවෙන් ඇතිවන මූල්‍යමය හා ආර්ථිකමය පිරිවැය සලකා බලා, බලශක්ති සුරක්ෂිතතාව සහතික කිරීමේ අරමුණින් යුතුව ඉදිරි විසි වසරක කාලසීමාව සඳහා ලං.වි.ම. සඳහා වන අවම පිරිවැයක් සහිත දිගුකාලීන විදුලි උත්පාදන විකාශන සැලැස්ම (Least Cost Long-Term Generation Expansion Plan) 2017 වසරේදී ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගීතා කොමිෂන් සභාව විසින් අනුමත කරන ලදී. අනුමත කරන ලද මෙම සැලැස්ම මගින් 2018-2037 කාලසීමාව තුළදී මෙගාවොට් (මෙ.වො.) 242 ක විශාල ජල විදුලි බලාගාර, මෙ.වො. 215 ක කුඩා ජල විදුලි බලාගාර, මෙ.වො. 1,389 ක සූර්ය බලාගාර, මෙ.වො. 1,205 ක සුළං බලාගාර, මෙ.වො. 85 ක ජෛව ස්කන්ධ බලාගාර, මෙ.වො. 4,800 ක ස්වාභාවික ද්‍රව වායු බලාගාර, මෙ.වො. 320 ක දැව් තෙල් බලාගාර සහ මෙ.වො. 105 ක ගැස් ටර්බයින් බලාගාර රටේ ස්ථාපිත විදුලිබල ධාරිතාවට එක් කිරීමට නියමිතය. ඉහළ යන විදුලිබල ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා මෙම යෝජනා විදුලි උත්පාදන සැලැස්ම අවම ආර්ථිකමය පිරිවැයක් යටතේ නියමිත කාලයට කාර්යක්ෂම ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. වර්තමානයේදී, ශ්‍රී ලංකාව තුළ ස්වාභාවික වායු සැපයුමක් නොමැති වුවද, ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගීතා කොමිෂන් සභාව විසින්

අනුමත කළ විදුලි උත්පාදන සැලැස්ම තුළ මෙ.වො. 4,800 ක ධාරිතාවකින් යුතු ස්වාභාවික වායු විදුලි බලාගාර ඇතුළත් වේ. එබැවින්, ස්වාභාවික ද්‍රව වායු විදුලි උත්පාදනය නිසි කලට ආරම්භ කිරීම සඳහා මෙරටට ස්වාභාවික ද්‍රව වායු සැපයිය හැකි විශ්වසනීය මූලාශ්‍රයක් කඩිනමින් සංවර්ධනය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. එසේ කිරීමට නොහැකි වුවහොත් ස්වාභාවික ද්‍රව වායු විදුලි බලාගාර, ද්‍රව ඉන්ධන භාවිතයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සිදු වන අතර, එය ලං.වි.ම.හි විදුලි උත්පාදන පිරිවැය සැලකිය යුතු මට්ටමකින් ඉහළ නැංවීමට හේතු වනු ඇත. මෙයට අමතරව, අවම පිරිවැයක් සහිත දිගුකාලීන විදුලි උත්පාදන විකාශන සැලැස්ම මගින් දක්වා ඇති ඉලක්ක සපුරා ගැනීමට නොහැකි වුවහොත් ලං.වි.ම.ට අධික පිරිවැයක් සහිත ස්වාධීන තාප විදුලිබල නිෂ්පාදකයන් සමඟ කඩිනම් විදුලිබලය මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම්වලට එළඹීමට සිදු වනු ඇත. ස්වාධීන තාප විදුලිබල නිෂ්පාදකයන් මුළු විදුලිබල උත්පාදනයට දක්වන දායකත්වය දැනටමත් සැලකිය යුතු ඉහළ මට්ටමක පවතින අතර, එය 2017 වසරේදී සියයට 17.1 ක් විය. 2017 වසරේදී ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගිතා කොමිෂන් සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද 'විදුලි බලාගාර ක්‍රියාත්මක කිරීම ප්‍රමාද වීම හේතුවෙන් ඇති වන මූල්‍යමය බලපෑම' නම් වාර්තාව මගින්, අවම පිරිවැයක් සහිත දිගුකාලීන විදුලි උත්පාදන විකාශන සැලැස්මට අනුව 2018-2020 කාලසීමාව සඳහා විදුලිබල උත්පාදන විකාශනය ක්‍රියාත්මක කිරීම ප්‍රමාද වීම හේතුවෙන් ලං.වි.ම.ට ආසන්න වශයෙන් රුපියල් බිලියන 50.62 ක පිරිවැයක් දැරීමට සිදු වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර ඇත. එබැවින්, විදුලිබල උත්පාදන විකාශන සැලැස්ම නිසි කලට ක්‍රියාත්මක කිරීම, බලශක්ති සුරක්ෂිතතාව සහතික කිරීමට මෙන්ම ලං.වි.ම.හි මූල්‍ය ශක්‍යතාව සඳහා ද ඉතා වැදගත් වේ. මේ අතර, රටේ විදුලිබල උත්පාදනය හේතුවෙන් ඇති වන මූල්‍යමය පිරිවැය අවම කර ගැනීමේ අරමුණින්, ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගිතා කොමිෂන් සභාව විසින් අනුමත කරන ලද අවම පිරිවැයක් සහිත දිගුකාලීන විදුලිබල උත්පාදන විකාශන සැලැස්මෙහි ඇතුළත් නොවන, මෙ.වො. 300 ක ධාරිතාවකින් යුතු ගල් අගුරු බලාගාර දෙකක් වසර 2025 වන විට ඉදිකිරීමට ලං.වි.ම. යෝජනා කර ඇත. මෙරට ගල් අගුරු බලාගාර සඳහා වඩාත්ම සුදුසු තාක්ෂණය පිළිබඳව තීරණය කිරීම සඳහා මේ වන විට රජය එම යෝජනාව ඇගයීමට ලක් කරමින් සිටියි. තවද, නව ජාතික බලශක්ති ප්‍රතිපත්තිය සහ උපායමාර්ග සම්බන්ධ සංශෝධිත වාර්තාවක් විදුලිබල හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය විසින් අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය සඳහා ඉදිරිපත් කර ඇත. මෙමගින්

ජල විදුලිය, ද්‍රව ඉන්ධන, ගල් අගුරු, ස්වාභාවික ද්‍රව වායු, සූර්ය බලය, සුළං බලය හා ජෛව ස්කන්ධ යන විදුලිබල උත්පාදන විකල්ප යෝග්‍ය ඉන්ධන වර්ග ලෙස නිර්දේශ කර ඇත. ඒ ඒ අවස්ථාවලදී විදුලිබල ව්‍යාපෘති පිළිබඳව සලකා බලනු වෙනුවට, මූල්‍යමය හා ආර්ථිකමය පිරිවැය යන දෙඅංශයෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවට වඩාත්ම සුදුසු බලශක්ති සංයුතිය සහ එමගින් රටේ දිගුකාලීන විදුලි උත්පාදන විකාශන සැලැස්ම පිළිබඳව තීරණය කිරීම වැදගත් වේ.

ස්ථාපිත තාප විදුලිබල උත්පාදන ධාරිතාව පුළුල් කිරීම පිළිබඳව විශේෂ අවධානයක් යොමු කරමින් 2017 වසරේදී විදුලිබල උත්පාදනය පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘති රැසක් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුණි. ඉදිකිරීම, හිමිකාරත්වය පවත්වා ගෙන යෑම, ක්‍රියාත්මක කිරීම හා පැවරීම යන පදනම යටතේ කෙරවලපිටිය ප්‍රදේශයේ මෙ.වො. 300 ක ධාරිතාවකින් යුතු ස්වාභාවික වායු සංයෝජිත වක්‍රීය විදුලි බලාගාරයක් ඉදිකිරීම සඳහා වන ලංසු ඇගයීමේ කටයුතු මේ වන විට සිදු කෙරෙමින් පවතී. මෙයට අමතරව, 2018 වසරේදී ඉදිකිරීම් ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂිත, මෙ.වො. 100 ක ධාරිතාවකින් යුතු දැව් තෙල් දහනයෙන් විදුලිය උත්පාදනය කරන පාවෙන තාප බලාගාරයක් ගාල්ල ප්‍රදේශයේ ඉදිකිරීමට මෙන්ම මෙ.වො. 24 ක ධාරිතාවකින් යුතු දැව් තෙල් දහනයෙන් විදුලිය උත්පාදනය කරන තාප බලාගාර හතරක් හා 2020 දී ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කිරීමට අපේක්ෂිත මෙ.වො. 35 ක ධාරිතාවකින් යුතු ගෑස් ටර්බයින විදුලි බලාගාර තුනක් සඳහා අදාළ ලංසු තැබීමේ ක්‍රියාවලිය ආරම්භ කර ඇත.

බලශක්ති අංශයේ තිරසාරභාවය ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින්, රටේ පුනර්ජනනීය බලශක්ති උත්පාදන ධාරිතාව පුළුල් කිරීම සඳහා රජය කටයුතු කළේය. උමා ඔය, මොරගහකන්ද සහ බ්‍රෝඩ්ලන්ඩ්ස් ජල විදුලි බලාගාරවල ඉදිකිරීම් කටයුතු 2017 වසර තුළදී ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී අතර, එම ව්‍යාපෘති මගින්, පිළිවෙළින්, මෙ.වො. 120 ක්, මෙ.වො. 25 ක් හා මෙ.වො. 35 ක් 2018 වසර මැද භාගයේදී, වසර 2018 දී හා 2019 වසර මැද භාගයේ දී ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කිරීමට අපේක්ෂිතය. මේ අතර, මන්නාරම් දූපතේ මෙ.වො. 100 ක ධාරිතාවකින් යුතු සුළං විදුලි බලාගාරයක් ඉදිකිරීමට අදාළ ලංසු ඇගයීමේ කටයුතු සිදු වෙමින් පවතී. විදුලිබල හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය, ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය, ලං.වි.ම. සහ ලංකා විදුලි (පෞද්ගලික) සමාගම එක්ව 2016 වසරේදී දියත් කරන ලද 'සූර්ය බල සංග්‍රාමය' වැඩසටහන 2017 වසරේදී ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. මේ යටතේ, පියැසි මත සූර්ය පැනල ස්ථාපිත කිරීම සඳහා බැංකු අංශය විසින් නිවාසවලට සහනදායී ණය

ලබාදීම වෙනුවෙන් 2017 වසරේදී 'රිච් බල සවි' ණය යෝජනා ක්‍රමය හඳුන්වා දෙන ලදී. මෙම ණය යෝජනා ක්‍රමය වෙනුවෙන් බැංකුවලට සහනාධාර ගෙවීමක් ලෙස 2017 වසරේදී රජය විසින් රුපියල් මිලියන 1,500 ක ප්‍රතිපාදන වෙන් කරන ලදී. මේ අතර, වසර තුළදී ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට මෙ.වො. 35 ක් එක් කරමින් පාරිභෝගිකයන් 4,275 දෙනෙක් ශුද්ධ මනුකරණය, ශුද්ධ ගිණුම්කරණය හා නෙට් ප්ලස් ක්‍රම ඔස්සේ පියැසීමක විදුලිබල උත්පාදනයට සම්බන්ධ විය. තවද, 2017 අයවැයට අනුව, රුපියල් මිලියන 350 ක අයවැය ප්‍රතිපාදන යටතේ රාජ්‍ය අංශයේ ගොඩනැගිලි පියැසීමක සුර්ය බලය උත්පාදනය කරන බලාගාර බවට පත් කිරීම සඳහා වන ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කෙරිණි. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ, පාසල් 13 ක්, රෝහල් 77 ක් හා රාජ්‍ය ආයතන හතරක් සඳහා කිලෝවොට් (කි.වො.) 10 හා කි.වො. 20 ධාරිතාවයෙන් යුතු පියැසි සුර්ය බල උත්පාදන පද්ධති නොමිලේ ලබාදී ඇත. මෙයට අමතරව, තෝරාගත් ආගමික ස්ථානවලට නොමිලේ සුර්ය පැනල ලබාදීම මගින් ආගමික ස්ථාන පියැසි සුර්ය බලය උත්පාදනය කරන බලාගාර බවට පත් කිරීම සඳහා, 2017 වසරේදී 'රිච් අරුණ' ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කරන ලදී. ඒ අනුව, විදුලිබල පද්ධතියට කි.වො. 270 ක ධාරිතාවක් එක් කරමින් ආගමික ස්ථානවල සුර්ය බල පද්ධති 135 ක් ස්ථාපිත කර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් උත්පාදනය කරන අතිරික්ත විදුලිබලය, ශුද්ධ මනුකරණය හෝ ශුද්ධ ගිණුම්කරණය යන ක්‍රම යටතේ ලං.වි.ම. විසින් මිලදී ගනු ලැබේ. පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව භාවිතයෙන් විදුලිබල උත්පාදනය ඉහළ නැංවීම සඳහා මෙවැනි හරිත බලශක්ති ව්‍යාපෘති ප්‍රවර්ධනය කිරීම ප්‍රශංසනීය වුවද, රාජ්‍ය මූල්‍ය පීඩනය අවම කර ගැනීම සඳහා රජය විසින් පිරිවැය යළි අයකර ගැනීමේ යාන්ත්‍රණයක් සකස් කිරීම අවශ්‍ය වේ.

බලශක්ති ආශ්‍රිත ප්‍රමිති හා නියාමන හඳුන්වා දීමට සහ බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාව හා ඉල්ලුම් කළමනාකරණය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා 2017 වසරේදී බලශක්ති අංශයට අදාළ ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් දියත් කරන ලදී. මේ සම්බන්ධයෙන් සැලකීමේදී, 2017 වසරේදී ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය විසින් සංයුක්ත ප්‍රතිදීප්ත පහන් (CFL) බල්බ සඳහා බලශක්ති වැයවීම ලේබල් කිරීම පිළිබඳ ප්‍රමිති ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද අතර, මේ වන විට වායු සමීකරණ, ශීතකරණ හා පරිගණක සඳහා ප්‍රමිති සකස් කිරීමේ කටයුතු කෙරෙමින් පවතී. මේ අතර, රාජ්‍ය ආයතන වෙත බලශක්ති සංරක්ෂණය හා ඉල්ලුම් කළමනාකරණය පිළිබඳව උපදේශන හා විගණන සේවා සැපයීමට ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය කටයුතු කළ

අතර, රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික දෙඅංශයෙහිම බලශක්ති කළමනාකරණ නිලධාරීන් සහ බලශක්ති විගණන නිලධාරීන් සඳහා පිළිගැනීමේ සහතික ලබාදීමට ද ක්‍රියා කළේය. තවද, මින් ඉහතදී ඇමිපියර් 30 හෝ ඊට වැඩි තෙකලා විදුලි පාරිභෝගිකයන් හට පමණක් සීමා වී පැවති කාල පාදක ගාස්තු ක්‍රමය, ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගීතා කොමිෂන් සභාව විසින් ගාහස්ථ එකලා (single phase) පාරිභෝගිකයන් සඳහා ද අනුමත කරන ලදී. මෙම කාල පාදක ගාස්තු ක්‍රමය අනුව කාර්ය බහුල නොවන වේලාවලදී භාවිත කරන විදුලිබලය සඳහා අඩු මිලක් ගෙවීමට පාරිභෝගිකයන්ට අවස්ථාව සැලසෙන අතර, එමගින් විදුලිබල ඉල්ලුම වඩා කාර්යක්ෂම ලෙස කළමනාකරණය කිරීමටත්, සිය විදුලි බිල අඩු කර ගැනීමටත් හැකියාව ලැබෙනු ඇත. 2016 වසරේදී ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගීතා කොමිෂන් සභාව විසින් විදුලි පාරිභෝගිකයන්ගේ ආරක්ෂාව සහතික කිරීම සඳහා, කාර්මික නොවන භාවිතයන් වෙනුවෙන් විදුලි පේනු හා කෙවෙහි සඳහා ජාතික ප්‍රමිතියක් හඳුන්වා දෙන ලදී. ඒ අනුව, 2017 අගෝස්තු මාසයේ සිට ප්‍රමිතියෙන් තොර විදුලි පේනු, කෙවෙහි, ඇඩැප්ටර් හා ඕනෑම පේනුවක් සඳහා භාවිතා කළ හැකි කෙවෙහි සහිත විහිදුම් රැහැන් (extension cords with universal sockets) නිෂ්පාදනය හා ආනයනය තහනම් කෙරුණු අතර, ප්‍රමිතියෙන් තොර එවැනි උපකරණ විකිණීම 2018 අගෝස්තු මාසයේ සිට තහනම් කිරීමට නියමිතය.

මාර්ග සංවර්ධනය

සීමිත රාජ්‍ය මූල්‍ය තත්ත්වයක් මධ්‍යයේ, ප්‍රාදේශීය අන්තර් සම්බන්ධතා වැඩිදියුණු කිරීම හා එලදායීතාව වැඩි කිරීම මගින් ආර්ථික වර්ධනයට සහාය වීම සඳහා රජය විසින් රටේ මාර්ග ජාලය වැඩිදියුණු කිරීමට අඛණ්ඩව කටයුතු කරන ලදී. 2017 වසර අවසානය වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ මහාමාර්ග ජාලය ඒ පන්තියේ හා බී පන්තියේ මාර්ග කිලෝමීටර 12,210 කින්, අධිවේගී මාර්ග කිලෝමීටර 169.8 කින් සහ පාලම් 4,662 කින් සමන්විත විය. මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් 2017 වසරේදී මහාමාර්ග සහ පාලම් සංවර්ධනය සඳහා රුපියල් බිලියන 166.5 ක් වැය කළ අතර, මෙය 2016 වසරට සාපේක්ෂව සියයට 45.8 ක ඉහළ යෑමකි. මෙම වියදම් තුළ අධිවේගී මාර්ග සංවර්ධනය, මහාමාර්ග සංවර්ධනය, ගුවන් පාලම් හා පාලම් ඉදිකිරීම සහ මාර්ග පුළුල් කිරීම හා වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා වූ වියදම් ද විය.

2017 වසර තුළදී ද ජාතික අධිවේගී මාර්ග ජාලය දීර්ඝ කිරීමේ කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු කෙරිණි. මත්තල දක්වා අධිවේගී මාර්ග සම්බන්ධතාවක් ද සහිතව, දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය මාතර සිට හම්බන්තොට දක්වා

දීර්ඝ කිරීමේ කටයුතු 2017 වසර තුළදී ක්‍රියාත්මක විය. කිලෝමීටර 96 කින් යුතු මෙම අධිවේගී මාර්ග දීර්ඝ කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය 2019 ඔක්තෝබර් මාසය වන විට අවසන් කිරීමට නියමිතය. මේ අතර, මීරිගම-අඹේපුස්ස සහ පොතුහැර-ගලගෙදර සම්බන්ධ කරන මාර්ග කොටස් ද සහිතව, කඩවත සිට දඹුල්ල දක්වා වූ මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගයේ ඉදිකිරීම් හා සම්බන්ධ මූලික කටයුතු 2017 වසරේදී සිදු විය. මෙම ව්‍යාපෘතිය කොටස් හතරකින් සමන්විත වන අතර, කඩවත සිට මීරිගම දක්වා වූ පළමු කොටස සඳහා ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම, මීරිගම සිට කුරුණෑගල දක්වා වූ දෙවන කොටස සඳහා ඉඩම් වැඩිදියුණු කිරීම සහ පොතුහැර සිට ගලගෙදර දක්වා වූ තෙවන කොටස සඳහා ශක්‍යතා අධ්‍යයන සිදු කෙරෙමින් පවතී. එසේම, කොළඹ-කටුනායක අධිවේගී මාර්ගයට මාර්ග සම්බන්ධතාවක් ද සහිතව, කඩවත සහ කෙලවරපිටිය අන්තර් හුවමාරු යා කරමින් ඉදිවෙමින් පවතින පිටක වටරවුම් මහාමාර්ගයේ තුන්වන අදියර සඳහා ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම හා සිවිල් වැඩ කටයුතු 2017 වසරේදී සිදු විය. මාර්ග කිලෝමීටර 9.6 ක් සහිත මෙම ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් ඇස්තමේන්තුගත මුදල රුපියල් බිලියන 77.7 ක් වන අතර, එයින් සිවිල් වැඩ කටයුතු සඳහා චීනයේ EXIM බැංකුව මගින් මූල්‍ය සහයෝගිතාව ලබාදී ඇත. ඉහළ යන රථවාහන ප්‍රමාණය හමුවේ දැනට ක්‍රියාත්මක වන අධිවේගී මාර්ග තුනෙන් ලද ආදායම 2017 වසරේදී සියයට 11.2 කින් ඉහළ ගිය අතර, එය රුපියල් බිලියන 7.9 ක් ලෙස වාර්තා විය. අධිවේගී මාර්ග භාවිතය ඉහළ යෑම තුළින් ආර්ථික ඵලදායීතාව ඉහළ නංවන කාර්යක්ෂම මාර්ග යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ අවශ්‍යතාව පෙන්නුම් කෙරේ.

2017 වසරේදී විවිධ මාර්ග, පාලම් හා ගුවන් පාලම් ඉදිකිරීම සහ සංවර්ධනය කිරීමේ කටයුතු සිදු විය. කොළඹ ජාතික මහාමාර්ග ව්‍යාපෘතිය මගින් වසර තුළදී නව පුනරුත්ථාපන සහ වැඩිදියුණු කිරීම් ව්‍යාපෘති තුනක්, එනම්, කොට්ටාව-තලගල මාර්ගය, කෝට්ටේ-බෝපේ මාර්ගය සහ ඔරුගොඩවත්ත-අඹතලේ මාර්ගය, ආරම්භ කරන ලදී. බස්නාහිර පළාත් මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය යටතේ වාද්දුව-මොරොන්තුඩුව මාර්ගය සහ බෙල්ලන-මොරගල මාර්ගය පුනරුත්ථාපනය හා වැඩිදියුණු කිරීම පිළිබඳ කටයුතු 2017 වසරේදී ආරම්භ විය. බදුල්ල-බිලිල මාර්ගයේ සිවිල් වැඩ කටයුතු ආරම්භ කිරීමත් සමඟ බදුල්ල-වෙන්කලඩි මාර්ගය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය අඛණ්ඩව සිදු විය. ඒකාබද්ධ මාර්ග ආයෝජන වැඩසටහන (i-Road) ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් ලබාදුන් ණය පහසුකම් මත අඛණ්ඩව

ක්‍රියාත්මක වූ අතර, 2017 වසර අවසානය වන විට මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ ග්‍රාමීය මාර්ග කිලෝමීටර 3,130 ක් වැඩිදියුණු කිරීම සිදු කෙරෙමින් පැවතුණි. ඒ සමඟම, ඒකාබද්ධ මාර්ග ආයෝජන වැඩසටහන යටතේ වසර හතක කාලයක් පුරා ජාතික මාර්ග කිලෝමීටර 285 ක් වැඩිදියුණු කර පවත්වාගෙන යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ ණය ආධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක උතුරු මාර්ග සම්බන්ධතා ව්‍යාපෘතිය මගින් මහනුවර-යාපනය මාර්ගය පුනරුත්ථාපනය හා වැඩිදියුණු කිරීම 2017 වසරේදී ආරම්භ කරන ලදී. මීට සමගාමීව, 'මග නැගුම' වැඩසටහන යටතේ 2017 වසරේදී මාර්ග කිලෝමීටර 164.3 ක ප්‍රමාණයක් පුනරුත්ථාපනය කෙරිණි. ලෝක බැංකු ණය ආධාර මගින් අරමුදල් සැපයෙන, දේශගුණික බලපෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ, අධික වර්ෂාව හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ගංවතුර අවදානම අවම කිරීම සඳහා 2018 වසරේදී පාලම් තුනක් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමට නියමිතය. මේ අතර, ප්‍රමුඛතා මාර්ග ව්‍යාපෘතිය-3 හි පළමු අදියර සඳහා චීන සංවර්ධන බැංකුව මගින් ලබාදෙන ණය පහසුකම් යෙදවීමෙන් මහාමාර්ග හයක කිලෝමීටර 150.6 ක දිග ප්‍රමාණයක් 2017 වසරේදී සම්පූර්ණ කරන ලදී. කැලණි ගඟ හරහා ඉදිකිරීමට යෝජිත ධාවන තීරු හයකින් සමන්විත නව පාලම සම්බන්ධයෙන් වූ මූලික ඉදිකිරීම් කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු වූ අතර, මේ වෙනුවෙන් ඇස්තමේන්තුගත වියදම රුපියල් මිලියන 55,313 ක් වේ. මේ අතරම, 2017 වසරේදී ඉදිකිරීම් කටයුතු නිම කළ පොල්ගහවෙල, ගණේමුල්ල සහ රාජගිරිය ගුවන් පාලම් 2018 ජනවාරි මාසයේ සිට ගමනාගමන කටයුතු සඳහා යොදා ගැනුණි.

ප්‍රධාන නගරවල රථවාහන තදබදය අවම කිරීම සහ මාර්ගවල ගමනාගමනයේ දී ආරක්ෂාව වැඩි කිරීම සඳහා පියවර කිහිපයක් ගෙන ඇත. දියුණු රථවාහන කළමනාකරණ අංගවලින් සමන්විත කොළඹ නාගරික කලාපය තුළ මධ්‍යගත රථවාහන පාලක පද්ධතියක් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා කොරියානු ජනරජයේ තාක්ෂණික සහාය ඇතිව ආරම්භ කළ ව්‍යාපෘතියක් 2017 වසරේදී තවදුරටත් සිදු කෙරුණි. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ මංසන්ධි 133 ක් වැඩිදියුණු කිරීමට අවශ්‍ය සවිස්තරාත්මක සැලසුම් වසර තුළදී නිම කරන ලදී.

මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් වෙනත් මධ්‍ය හා දිගුකාලීන මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කිහිපයක් සැලසුම් කර ඇත. කිලෝමීටර 74 ක දිගකින් හා අන්තර් හුවමාරු හයකින් සමන්විත යෝජිත රුවන්පුර අධිවේගී මාර්ගය මගින් දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය රත්නපුරය හා සම්බන්ධ කෙරේ. මේ ව්‍යාපෘතියට අදාළ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය හා පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම බොහෝ දුරට අවසන් කර ඇත. නව කැලණි පාලම හා පිටත

වටරවුම් මහාමාර්ගය සම්බන්ධ කෙරෙන කුළුණු මතින් දිවෙන වරාය ප්‍රවේශ මාර්ග ව්‍යාපෘතියේ මූලික වැඩ කටයුතු සිදු කෙරෙමින් පවතී. ඒ අනුව, නව කැලණි පාලමේ සිට රාජගිරිය දක්වා පළමු අදියරේ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය අවසන් කරන ලද අතර, පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම සිදු කෙරෙමින් පවතී. මේ අතර, සමුද්‍රාසන්න මාර්ගය (Marine Drive) දෙහිවල සිට පානදුර දක්වා දීර්ඝ කිරීම හා බේස්ලයින් පාර රත්මලානේදී ගාලු පාරට සම්බන්ධ කිරීමට අවශ්‍ය ශක්‍යතා අධ්‍යයන සිදු කෙරෙමින් පවතී. මීට අමතරව, අවට ප්‍රදේශයේ ගමනාගමනයට ඇති බාධා අවම කරනු පිණිස කුළුණු මතින් දිවෙන කටුනායක අධිවේගී මාර්ගයට සමුද්‍රාසන්න මාර්ගය සම්බන්ධ කෙරෙන භූගත උමං මාර්ගයක් කොළඹ වරාය නගරය හරහා ඉදිකිරීමට අවශ්‍ය ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ද සිදු කෙරෙමින් පවතී.

මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහනය

2017 වසරේ රජයේ සහ පෞද්ගලික අංශයේ බස් රථ මෙහෙයුම් කටයුතු පිළිබඳව සලකා බැලීමේදී, බස් රථ මගීන් වූ මගී ප්‍රවාහනයේ ක්‍රියාකාරීත්වය අඩු මට්ටමක පැවතිණි. 2017 වසරේදී ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලයේ (ශ්‍රී ලං.ග.ම.) මුළු ධාවන කිලෝමීටර ප්‍රමාණය කිලෝමීටර මිලියන 448.1 ක් දක්වා පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 0.8 කින් පහළ ගිය අතර, මගී කිලෝමීටර ප්‍රමාණය කිලෝමීටර බිලියන 15.8 ක් දක්වා 2016 වසරේ පැවති කිලෝමීටර බිලියන 16.1 ට සාපේක්ෂව සියයට 1.8 කින් පහළ ගියේය. පෙර වසරට සාපේක්ෂව 2017 වසරේදී, පෞද්ගලික බස් රථවල ධාවන කිලෝමීටර ප්‍රමාණය සියයට 2.1 කින් කිලෝමීටර බිලියන 1 දක්වා අඩු වීමක් සහ මගී කිලෝමීටර ප්‍රමාණය සියයට 2.4 කින් කිලෝමීටර බිලියන 50.8 දක්වා අඩු වීමක් ද දක්නට ලැබිණි. 2017 වසරේ මැයි මාසය තුළ දිවයිනේ බොහෝ ප්‍රදේශවල පැවති ගංවතුර තත්ත්වය, රජයේ සහ පෞද්ගලික අංශයේ බස් රථ මෙහෙයුම් කටයුතු අඩුවීමට මූලිකවම බලපාන ලදී. පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව 2017 වසරේදී ශ්‍රී ලං.ග.ම. සතු මුළු බස් රථ ප්‍රමාණය සහ දිනකට ධාවනය කරන ලද බස් රථ සංඛ්‍යාවේ සාමාන්‍යය, පිළිවෙළින්, සියයට 6.3 කින් සහ සියයට 0.9 කින් බස් රථ 7,305 ක් සහ 5,266 ක් දක්වා අඩු විය. 2017 වසර තුළදී ප්‍රවාහන හා සිවිල් ගුවන් සේවා අමාත්‍යාංශය විසින් ලබාදුන් අරමුදල් මගින් බස් රථ 283 ක් ප්‍රතිසංස්කරණය කරන ලදී. මේ අතර, 2017 වසරේදී පෞද්ගලික මෙහෙයුම්කරුවන් සතු වූ බස් රථ ප්‍රමාණය 19,998 ක් දක්වා සියයට 2 කින් ඉහළ ගිය අතර, දිනකට ධාවනය කරන ලද පෞද්ගලික බස් රථ සංඛ්‍යාවේ සාමාන්‍යය 16,976 ක් දක්වා සියයට 0.9 කින් අඩු විය. කෙසේ වෙතත්, නාගරික ප්‍රදේශවල රථවාහන තදබදය වැඩි වීමේ ගැටලුව වැළැක්වීම සඳහා

රජයේ සහ පෞද්ගලික බස් රථ ප්‍රවාහන සේවා දියුණු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වන අතර, එමගින් මාර්ග තදබදය නිසා සමස්ත ආර්ථිකය තුළ සිදුවන ඵලදායීතා අඩුවීම අවම කළ හැකි වනු ඇත. මේ සම්බන්ධයෙන් ගත් කල, බස් රථ ප්‍රවාහන සේවා වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා බස් රථ තුළ මගී තදබදය අවම කර ගැනීමට බස් රථවල ගමන් වාර ගණන වැඩි කිරීම, ඒකාබද්ධ බස් ධාවන කාලසටහන් හා සියලුම ප්‍රදේශවල බහුමාධ්‍ය ගෙවුම් ක්‍රමයක් ස්ථාපිත කිරීම සහ බස් රථ හා දුම්රිය ප්‍රවාහන පද්ධති සම්බන්ධ කරමින් ප්‍රවාහන කේන්ද්‍රස්ථාන හරහා ප්‍රවාහන මාධ්‍ය අතර අන්තර් සම්බන්ධතා වැඩිදියුණු කිරීම වැනි පියවර ක්‍රියාත්මක කළ යුතු වේ. 2017 වසරේදී, කොළඹ නගරය තුළ තෝරාගත් මාර්ගවල ප්‍රමුඛතා බස් රථ මං තීරු ක්‍රියාත්මක වූවත් මේ වනවිට එම ප්‍රතිපත්තිය කාර්යක්ෂමව ක්‍රියාත්මක නොවන මට්ටමක පවතී.

2017 වසරේදී ශ්‍රී ලං.ග.ම. මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වයෙහි සුළු වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණි. 2017 ජූලි මස 01 දින සිට රජයේ සහ පෞද්ගලික අංශයේ බස් රථ ගාස්තු සියයට 6.3 කින් ඉහළ නංවනු ලැබූව ද, විගණනය නොකළ තාවකාලික මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව 2017 වසරේදී ශ්‍රී ලං.ග.ම.හි මුළු ආදායම රුපියල් බිලියන 42.2 ක් දක්වා සියයට 3 කින් පමණක් වර්ධනය විය. කෙසේ වුවත්, මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් බිලියන 40.1 දක්වා සියයට 4.6 කින් පහළ යෑමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, 2017 වසරේ ශ්‍රී ලං.ග.ම.හි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය 2016 වසරේදී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 1.1 ක මෙහෙයුම් අලාභයට සාපේක්ෂව රුපියල් බිලියන 2.1 ක මෙහෙයුම් ලාභයක් ලෙස වාර්තා විය.

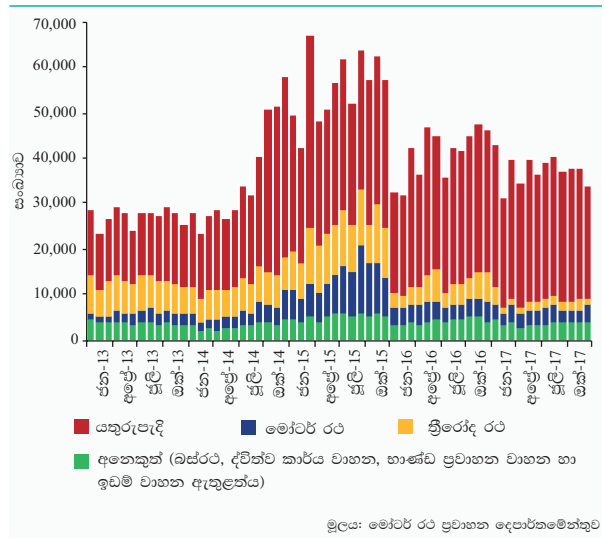
2017 වසරේදී මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහන සේවයේ කාර්යක්ෂමතාව සහ ආවරණ කලාපය වැඩි කිරීමට ජාතික ගමනාගමන කොමිෂන් සභාව අඛණ්ඩව පියවර ගන්නා ලදී. මගීන් සහ සේවා සපයන්නන් මුහුණ දෙන අපහසුතා අවම කිරීම සඳහා බහුවිධ ප්‍රවාහන මාධ්‍යවල භාවිත කළ හැකි වටිනාකම නැවත නැවත අලුත් කිරීමට ඉඩ ලබාදෙන ප්‍රවේශපත්‍ර නිකුත් කිරීමේ යන්ත්‍රයට යොමු කිරීම මගින් ක්‍රියාකෙරෙන (touch-out card) පහසු ගෙවීම් කාඩ්පතක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වූ 'ඒකාබද්ධ ප්‍රවාහන කාඩ්පත් විසඳුම' ව්‍යාපෘතියෙහි ජාතික ගමනාගමන කොමිෂන් සභාව නිරත වී සිටියි. මේ අතර, ශ්‍රී ලං.ග.ම. හා දුම්රිය සම්බන්ධීකරණ සේවා ශක්තිමත් කිරීම සඳහා දුම්රිය ස්ථාන සහ කොළඹ නගරයේ ප්‍රධාන ස්ථාන සම්බන්ධ කරමින් බස් රථ 55 ක් ක්‍රියාත්මක විය. 2017 වසරේදී දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය සහ පිටත වටරවුම් මහාමාර්ගය සම්බන්ධ කරමින් ඒකාබද්ධ කාලසටහනකට අනුව කඩවත සිට මාතර දක්වා බස් රථ ගමනාගමනය සඳහා ශ්‍රී ලං.ග.ම. සහ පෞද්ගලික අංශය

මගින් සමාන බේරුම් ප්‍රමාණයක් යොදවන ලදී. වසර තුළදී, නව එන්ජින් සවි කිරීම සහ පාවිච්චි කරන ලද එන්ජින් අලුත්වැඩියා කිරීම මගින් බේරුම් ඇණය වැඩි කර ගැනීමට ශ්‍රී ලං.ග.ම. පියවර ගන්නා ලදී. මේ අතර, පාසල් ළමුන් සඳහා වූ 'සිසු සැරිය' බේරුම් සේවය සඳහා 2017 වසරේදී අයවැයෙන් රජය විසින් වෙන් කළ මුදල රුපියල් මිලියන 562 ක් විය. වසර තුළදී නව 'සිසු සැරිය' සේවා 90 ක් හඳුන්වා දෙන ලද අතර, මෙම වැඩසටහන යටතේ ක්‍රියාත්මක වන බේරුම් ගණන 1,389 ක් විය. රාත්‍රී කාලයේදී, මගීන් සඳහා ආරක්ෂිත පොදු ප්‍රවාහන සේවයක් සැපයීමේ අරමුණින් 'නිසි සැරිය' බේරුම් සේවය අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. 2017 දී මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ බේරුම් 35 ක් අලුතින් යොදවා ඇත. මේ අතර, ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවලට සේවා සැපයීම සඳහා ක්‍රියාත්මක කෙරෙන 'ගැමි සැරිය' වැඩසටහන සඳහා රුපියල් මිලියන 10 ක මුදලක් වෙන් කර ඇති අතර, මේ වැඩසටහන යටතේ නව සේවා 11 ක් ආරම්භ කිරීම සඳහා ජාතික ගමනාගමන කොමිෂන් සභාව වෙත අදාළ අනුමැතිය ලැබී ඇත.

2017 වසරේදී රථවාහන නව ලියාපදිංචිය පහළ ගියේය. 2017 වසරේදී රථවාහන නව ලියාපදිංචිය 451,653 ක් දක්වා සියයට 8.4 කින් අඩු වූ අතර, පෙර වසරේදී එම අඩුවීම සියයට 26.2 ක් විය. ප්‍රධාන වශයෙන්ම, ත්‍රිරෝද රථ, ද්විත්ව කාර්ය වාහන සහ මෝටර් රථ ලියාපදිංචියේ පහළ යෑමක් සිදු වූ අතර, වසර තුළ බේරුම් සහ භාණ්ඩ ප්‍රවාහන වාහනවල ලියාපදිංචිය ඉහළ ගියේය. රථවාහන ආනයනය අඩු කිරීමේ අරමුණින්, තෝරා ගන්නා ලද වාහන වර්ග සඳහා ලබාදෙන ණය හා අත්තිකාරම්වලට අදාළ වටිනාකම මත ණය අනුපාතය (Loan to Value Ratio)

3.4 රූප සටහන
රථවාහන නව ලියාපදිංචිය

මූලාශ්‍රය: මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුව

පහළ දැමීම හේතුවෙන් වසර තුළ රථවාහන ලියාපදිංචිය අඩු විය. තවද, මෝටර් රථ ආනයනය සම්බන්ධ බදු සංශෝධනය හා එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල සුළු වශයෙන් අවප්‍රමාණය වීම ද නව රථවාහන ලියාපදිංචියේ පසුබෑමට දායක විය.

දුම්රිය ප්‍රවාහනය

2017 වසරේදී දුම්රිය ප්‍රවාහන සේවයේ මගී සහ භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය යන දෙඅංශයේම කටයුතුවල සුළු වර්ධනයක් වාර්තා විය. 2016 වසරේදී කිලෝමීටර බිලියන 7.4 ක් ලෙස වාර්තා වූ දුම්රිය මගී කිලෝමීටර ප්‍රමාණය 2017 වසරේදී කිලෝමීටර බිලියන 7.5 ක් දක්වා සියයට 1.1 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරන ලදී. තවද, 2017 වසරේදී භාණ්ඩ කිලෝමීටර ප්‍රමාණය මෙට්‍රික් ටොන් කිලෝමීටර මිලියන 144.8 ක් දක්වා සියයට 3.5 කින් වැඩි විය. සමස්ත මගී හා භාණ්ඩ කිලෝමීටර ප්‍රමාණය වැඩිවීම සඳහා 2017 වසරේදී ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය (ශ්‍රී ලං.දු.සේ.) සතුව පැවති දුම්රිය එන්ජින් හා මැදිරි ප්‍රමාණය 2016 වසරේ පැවති 1,567 ක සිට 1,676 ක් දක්වා සියයට 7 කින් වර්ධනය වීම බලපාන ලදී.

ශ්‍රී ලං.දු.සේ. මගී හා භාණ්ඩ ප්‍රවාහන සේවා අඛණ්ඩව සැපයීම සඳහා දුම්රිය මාර්ග ඉදිකිරීම, වැඩිදියුණු කිරීම සහ පුනරුත්ථාපනය කිරීම සඳහා අඛණ්ඩව කටයුතු කළේය. 2016 වසරේදී ඉදිරිපත් වූ විශේෂ අයවැය යෝජනාවකට අනුව 'කැලණි-වැලි' දුම්රිය මාර්ගය වැඩිදියුණු කිරීම 2017 වසරේදී අවසන් විය. මේ අතර, ඉන්දිය ණය ආධාර යටතේ දුම්රිය එන්ජින් හා මැදිරි ප්‍රසම්පාදනය කිරීමේ ක්‍රියාවලියක් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින අතර, 2017 වර්ෂය තුළදී ඒ සඳහා අත්තිකාරම් මුදල් ගෙවීම් සිදුකර ඇත. තවද, ශ්‍රී ලං.දු.සේ. මගීන් මගී දුම්රිය මැදිරි 18 ක්, දුම්රිය එන්ජින් හතරක් සහ එක් බලවේග කට්ටලයක් ප්‍රතිසංස්කරණය කර ඇත. 2017 වසර තුළ කළුතර දකුණ සිට පයාගල දකුණ සහ සීදුව සිට කටුනායක දක්වා දුම්රිය මාර්ග ද්විත්ව මාර්ග ලෙස ගොඩනැගීම සම්පූර්ණ කිරීමත්, මහනුවර සිට කඩුගන්නාව දක්වා වූ දුම්රිය මාර්ගය ද්විත්ව මාර්ගයක් ලෙස සකස් කිරීමේ කටයුතු ආරම්භ කිරීමත් සිදු කරන ලදී. මේ අතර, 2017 වසරේදී නව ආරක්ෂිත හරස් මාර්ග පද්ධති 30 ක් ස්ථාපිත කරන ලද අතර, දුම්රිය හරස් මාර්ග පද්ධති 100 ක් අලුත්වැඩියා කරන ලදී. තවද, ආසියානු සංවර්ධන බැංකු ආධාර ඇතිව ශ්‍රී ලං.දු.සේ. විසින් දුම්රිය මාර්ග යටිතල පහසුකම් සහ සේවා පුළුල් කිරීම හා වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ප්‍රධාන සැලැස්මක් සකස් කිරීමේ ක්‍රියාවලියක යෙදී සිටියි.

තාවකාලික මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, ශ්‍රී ලං.දු.සේ. 2016 වසරේ ලැබූ රුපියල් බිලියන 6.8 ක මෙහෙයුම් අලාභයට සාපේක්ෂව 2017 වසරේදී රුපියල් බිලියන 7.6 ක මෙහෙයුම් අලාභයක් වාර්තා කළේය.

3.4 සංඛ්‍යා සටහන
ගමනාගමන අංශයේ මූලික ලක්ෂණ

ශීර්ෂය	2016 (අ)	2017 (ආ)	වර්ධන අනුපාතය %	
			2016(අ)	2017(ආ)
1. රථවාහන නව ලියාපදිංචි කිරීම (සංඛ්‍යාව)				
බස් රථ	493,328	451,653	-26.2	-8.4
මෝටර් රථ	2,685	3,331	-35.1	24.1
ත්‍රි රෝද රථ	45,172	39,182	-57.2	-13.3
ත්‍රි රෝද රථ	56,945	23,537	-56.0	-58.7
ද්විත්ව කාර්ය වාහන	26,887	16,742	-31.9	-37.7
යතුරු පැදි	340,129	344,380	-8.3	1.2
භාණ්ඩ ප්‍රවාහන වාහන	7,563	11,432	5.9	51.2
ඉඩම් වාහන	13,947	13,049	15.2	-6.4
2. ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය				
ධාවන කිලෝමීටර් ('000)	11,921	11,679	1.1	-2.0
මගී කිලෝමීටර් (මිලියන)	7,413	7,495	0.1	1.1
භාණ්ඩ ටොන් කිලෝමීටර් (මිලියන)	140	145	7.6	3.5
මුළු ආදායම (රු. මිලියන)	6,623	6,477	4.6	-2.2
මෙහෙයුම් වියදම (රු. මිලියන)	13,396	14,081	-4.6	5.1
මෙහෙයුම් ලාභය(+)/ අලාභය(-) (රු. මිලියන)	-6,773	-7,604	12.2	-12.3
3. ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය				
ධාවන කිලෝමීටර් (මිලියන)	452	448	2.5	-0.8
මගී කිලෝමීටර් (මිලියන)	16,101	15,810	5.9	-1.8
මුළු ආදායම (රු. මිලියන)	40,928	42,164	14.2	3.0
මෙහෙයුම් වියදම (රු. මිලියන)	42,004	40,079	3.6	-4.6
මෙහෙයුම් ලාභය(+)/ අලාභය(-) (රු. මිලියන)	-1,076	2,084	77.2	293.7
4. ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය				
පියාසර කරන ලද පැය ගණන	96,225	107,673	-0.3	11.9
මගී කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය (මිලියන)	12,855	13,984	0.8	8.8
මගී ආසන පිරීමේ අනුපාතය (%)	81	82	0.1	1.5
බර පැටවීමේ අනුපාතය (%)	56	56	11.5	-0.2
භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය (මෙ.ටො. '000)	113	124	9.8	9.8
සේවා නියුක්තිය (සංඛ්‍යාව)	6,981	7,044	-0.6	0.9

(අ) සංයෝධිත මූලාශ්‍රය: මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුව
(ආ) තාවකාලික ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය
ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය
ශ්‍රී ලංකා සිවිල් ගුවන් සේවා අධිකාරිය

2017 වසර තුළදී ශ්‍රී ලං.දු.සේ.හි සමස්ත ආදායම පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 2.2 කින් රුපියල් බිලියන 6.5 ක් දක්වා අඩු වීමට, සාමාන්‍ය මෙහෙයුම් කටයුතුවලට බාධා එල්ල වන ආකාරයට ශ්‍රී ලං.දු.සේ. සේවකයින් විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද අනපේක්ෂිත දුම්රිය වැඩවර්ජන දෙක හේතු විය. තවද, ශ්‍රී ලං.දු.සේ.හි මෙහෙයුම් වියදම් 2016 වසරේදී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 13.4 ක සිට 2017 වසරේදී රුපියල් බිලියන 14.1 ක් දක්වා සියයට 5.1 කින් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, උතුරු දුම්රිය මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘතිය නිමවීමත් සමඟ ප්‍රාග්ධන වියදම් පහත වැටීම හේතුවෙන් 2017 වසරේදී ශ්‍රී ලං.දු.සේ. සමස්ත වියදම 2016 වසරට සාපේක්ෂව රුපියල් බිලියන 27 ක් දක්වා සියයට 7.3 කින් අඩු විය.

අඩු වියදමින් හා කාර්යක්ෂම ලෙස විවිධ ප්‍රදේශ එකිනෙකට සම්බන්ධ කිරීමටත්, වායු විමෝචනය සහ බලශක්ති පරිභෝජනය අවම කිරීමටත්, රථවාහන තදබදය නිසා සිදුවන ඵලදායීතා හානිය අඩු කිරීමටත් ශ්‍රී ලංකාවේ දුම්රිය ප්‍රවාහන පද්ධතිය සතුව විශාල හැකියාවක් පවතී. කෙසේ වෙතත්, දුම්රිය ඇණිය සඳහා කාලීන ආයෝජන අඩු බව සහ තාක්ෂණය භාවිතය අඩු වීම හේතුවෙන් ඇතිවන දුම්රිය මගී තදබදය සහ දුම්රිය ප්‍රමාදය, දුම්රිය ප්‍රවාහන පද්ධතියේ විශ්වසනීයත්වය අඩු වීමට හේතු වේ. තවද, දුම්රිය සේවයේ මනා ක්‍රියාකාරීත්වය බිඳ වැටීමට නිරන්තර වෘත්තීය සමිති ක්‍රියාමාර්ග බලපාන අතර, මගී ප්‍රවාහන ගාස්තු හා භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සඳහා වූ ගාස්තු අඩු මට්ටමක පැවතීම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලං.දු.සේ.හි මූල්‍ය ශක්‍යතාව දුර්වල වීම මගින් අනාගත ආයෝජන සඳහා වූ අරමුදල් සීමා කරනු ලැබේ. එබැවින්, පවත්නා සීමිත අරමුදල් දුම්රිය එන්ජින් හා මැදිරි සඳහා මෙන්ම සාමාන්‍ය මෙහෙයුම් හා කළමනාකරණය පිණිස ඉහළ තාක්ෂණයක් යොදා ගැනීම සඳහා ආයෝජනය කළ යුතු අතර, අන්තර්ජාලය මගින් ආසන වෙන්කිරීම්, කඩදාසි රහිත ප්‍රවේශ පත් නිකුත් කිරීම සහ පහසු ගෙවීම් ක්‍රම යොදා ගැනීම මගින් පාරිභෝගික සේවා වැඩිදියුණු කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය. තවද, ශ්‍රී ලං.දු.සේ.හි භාණ්ඩ ප්‍රවාහන වෙළඳපොළ පුළුල් කර ගැනීම සඳහා පෞද්ගලික අංශය සමඟ එක්ව කටයුතු කරමින්, අමතර ආදායමක් උත්පාදනය කර ගැනීම සඳහා කුරියර් සේවා වැනි අමතර සේවා සැපයීමට ද ක්‍රියා කිරීම අවශ්‍යය. මහාමාර්ග ප්‍රවාහනයට අනුපූරකයක් ලෙස කාර්යක්ෂම ප්‍රවාහන සේවයක් වශයෙන් කටයුතු කිරීමට ශ්‍රී ලං.දු.සේ. සතු හැකියාවෙන් උපරිම ප්‍රයෝජන ලබා ගැනීම සඳහා පුහුණු කිරීම් තුළින් ශ්‍රම බලකාය සංවර්ධනය සඳහා ආයෝජනය කිරීම, කාර්ය මණ්ඩලය තුළ වාණිජමය ආකල්ප වර්ධනය කිරීම සහ ආයතනයේ වගවීම හා විනිවිදභාවය වැඩිදියුණු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

සිවිල් ගුවන් සේවය

2017 වසරේදී මගී හා භාණ්ඩ මෙහෙයවීම යන දෙඅංශයෙන්ම සිවිල් ගුවන් සේවා ක්ෂේත්‍රය ධනාත්මක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. 2017 වසරේ බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළේ මගී හැසිරවීම්, 2016 වසරේදී වාර්තා කළ මිලියන 9.3 ට සාපේක්ෂව, මිලියන 9.8 දක්වා සියයට 5 කින් වර්ධනය විය. තවද, පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව 2017 වසරේදී බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළේ භාණ්ඩ හැසිරවීම් මෙට්‍රික් ටොන් 265,786 ක් දක්වා සියයට 4.7 කින් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, ධාවන පටය නැවත ආස්තරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය හේතුවෙන් 2017 ජනවාරි 6 සිට 2017

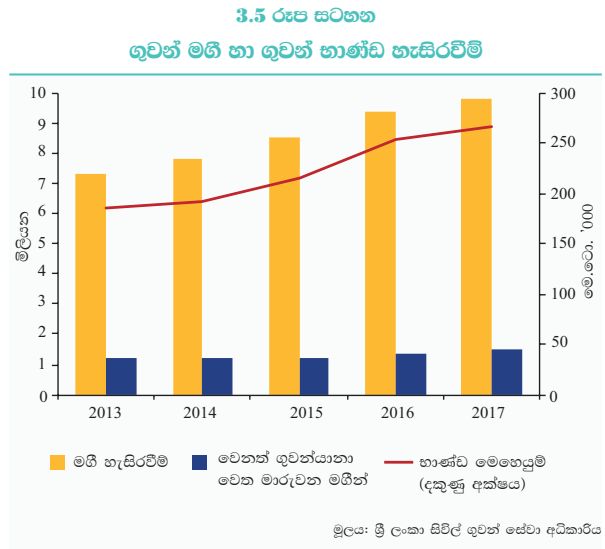
3

අප්‍රේල් 6 දක්වා ගුවන්යානා ධාවන පටය දිනකට පැය 8 බැගින් වසා දැමීම හේතුවෙන් බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළේ ගුවන්යානා හැසිරවීම් 64,903 දක්වා සියයට 0.3 කින් සුළු වශයෙන් වැඩි විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, මත්තල රාජපක්ෂ ගුවන් තොටුපොළේ ගුවන්යානා හැසිරවීම් 2016 වසරේදී වාර්තා වූ ගුවන්යානා 915 ට සාපේක්ෂව 2017 වසරේදී ගුවන්යානා 978 ක් දක්වා සියයට 6.9 කින් වැඩි විය. තවද, 2017 වසරේ මත්තල රාජපක්ෂ ගුවන් තොටුපොළේ වෙනත් ගුවන්යානා වෙත මාරුවන මගීන් ද ඇතුළු මුළු මගී හැසිරවීම් ගණන 2016 වසරේදී වාර්තා වූ 5,750 ට සාපේක්ෂව 30,051 ක් දක්වා වැඩි විය. මේ අතර, 2017 වසර තුළ ජාත්‍යන්තර ගුවන් සමාගම් 31 ක් විසින් ශ්‍රී ලංකාව වෙත සහ ශ්‍රී ලංකාවේ සිට ගුවන් මෙහෙයුම් සිදු කරන ලදී. දේශීය ගුවන් සමාගම් හයක් මගින් සිදු කරනු ලබන දේශීය ගුවන් මගී හැසිරවීම් 2016 වසරේදී වාර්තා කළ 30,741 ට සාපේක්ෂව 2017 වසරේදී 24,597 ක් දක්වා සියයට 20 කින් අඩු විය. දිවයින පුරා විහිදුණු අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලයක් ආවරණය කරමින් සාධාරණ මිල ගණන් යටතේ හා කාලසටහනකට අනුව ක්‍රියාත්මක නොවීම නිසා වසර තුළ අභ්‍යන්තර ගුවන් ගමන් සඳහා වූ ඉල්ලුම අඩු විය.

තාවකාලික මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවයේ දුර්වල මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය අඛණ්ඩව පැවති අතර, එහි මෙහෙයුම් අලාභය 2016 වසරේදී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 10.4 ට සාපේක්ෂව 2017 වසරේදී රුපියල් බිලියන 13.7 ක් විය. ආදායම රුපියල් බිලියන 148 ක් දක්වා සියයට 12.3 කින් ඉහළ ගිය ද මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් බිලියන 161.7 ක් දක්වා සියයට 13.7 කින් ඉහළ යෑමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය අඛණ්ඩව අලාභ වාර්තා කළේය. ආර්ථිකමය

වශයෙන් වාසිදායක නොවූ මාර්ගවල අඩු මගී ආසන පිරීමේ අනුපාතය (load factor) ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවයේ මෙම අලාභයට හේතු විය. එබැවින්, 2018 වසරේදී, නවදිල්ලිය, හයිද්‍රාබාද් සහ ලාහෝර් දක්වා ගමන් වාර ඉහළ නැංවීමටත්, සීෂෙල්ස්, මාලේ සහ ගැන් දූපත්වලට පවත්නා ගමන් වාර අඩු කිරීමටත්, චීනයේ කුන්මින්ග් වෙත පවත්නා ගුවන් ගමන් අත්හිටුවීමටත් ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය විසින් සැලසුම් කර ඇත. තවද, 2017 ඔක්තෝබර් 29 දින සිට මෙල්බර්න් දක්වා දිනපතා, සෘජු ගුවන් ගමන් සේවාවක් දියත් කරමින් ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය විසින් සිය ගුවන් මාර්ග ජාලය පුළුල් කිරීමට තවත් වැදගත් පියවරක් ගන්නා ලදී. මේ අතර, 2017 වසර අවසානයේදී ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවයේ ගුවන්යානා ඇණිය පුළුල් බඳ සහිත ගුවන්යානා 13 කින් ද, පටු බඳ සහිත ගුවන්යානා 14 කින් ද සමන්විත වූ අතර, එය මෙම ගුවන් සේවය සතුව මේ දක්වා පැවති විශාලතම ගුවන්යානා ඇණිය විය. තවද, 2017 වසරේදී ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය විසින් මෙහෙයවූ මුළු ආසන ධාරිතාව සියයට 7 කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවයේ මූල්‍ය ශක්‍යතාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය උපදේශන සේවා සපයා ගැනීමට 2017 වසරේදී රජය විසින් 'යෝජනා කැඳවීමක්' (Requests for Proposal) කර ඇත. ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවයේ වත්මන් ව්‍යාපාර ආකෘතිය ස්වාධීනව අධ්‍යයනය කිරීමටත්, යෝජිත රාජ්‍ය-පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වය සඳහා සුදුසු අපේක්ෂිතයින් හඳුනා ගැනීම මගින් ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ක්‍රියාවලියට සහාය දැක්වීමටත් ප්‍රධාන උපදේශකයෙකු පත් කෙරිණි.

2017 වසරේදී ගුවන් සේවා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක විය. දිගුකාලීන අවශ්‍යතාවක් සපුරාලමින් වසර තුළදී බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළේ එකම ධාවන පටය රුපියල් බිලියන 7.2 ක වියදමින් නැවත ආස්තරණය කෙරිණි. මෙලෙස අලුතින් ආස්තරණය කරන ලද ධාවන පටයෙහි A380 වැනි විශාල ගුවන්යානා ගොඩ බැසවීමට පහසුකම් ඇත. කොළඹ ගුවන්යානා තොරතුරු ආවරණ කලාපය තුළ ගුවන් ආරක්ෂණය හා ආවේක්ෂණ ආවරණ වැඩි කිරීම සඳහා 2017 වසරේ දෙවන කාර්තුවේදී රුපියල් මිලියන 200 ක වියදමින් ස්වයංක්‍රීය පරායත්ත ආවේක්ෂණය - බී ව්‍යාපෘතිය සම්පූර්ණ කෙරිණි. තවද, බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළේ දැනට පවත්නා මගී පර්යන්ත ගොඩනැගිල්ල ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමට සහ ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘති කිහිපයක් සිදු කරන ලදී. බොහොමයක් ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු 2017 වසර අවසානය දක්වාම ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවති අතර, පිටත්වීමේ මාර්ගයේ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු 2017 ඔක්තෝබර් මාසයේදී සම්පූර්ණ විය.

තවද, බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ පරිශ්‍රය ආසන්නයේ ගුවන් තොටුපොළ හෝටල් දෙකක් ඉදිකිරීමටත්, ගුවන්යානා ආරක්ෂණය පිළිබඳ නව තාක්ෂණයන්ගේ ඉදිරියෙන්ම සිටීම පිණිස ගුවන් තොරතුරු කළමනාකරණ පද්ධතියක් සඳහා ආයෝජනය කිරීමටත්, ගුවන් තොටුපොළ හා ගුවන් සේවා (ශ්‍රී ලංකා) සමාගම සැලසුම් සකස් කරමින් සිටියි.

වරාය සේවා

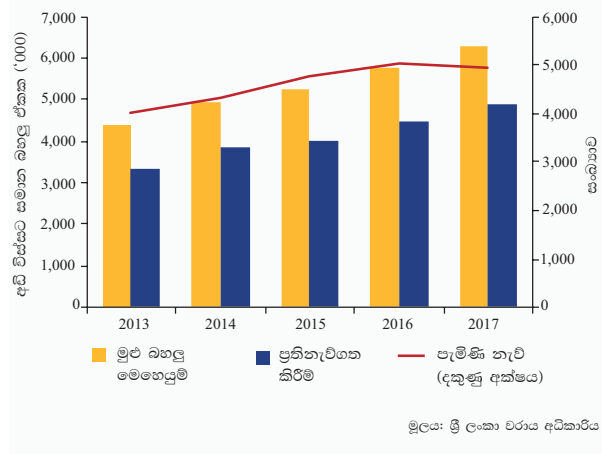
ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය (ශ්‍රී ලං.ව.අ.) සතුව පවතින පර්යන්තවල මෙහෙයුම් කටයුතුවල මන්දගාමී තත්වය යටතේ වුවද, කොළඹ ජාත්‍යන්තර බහලු පර්යන්තයේ සහ දකුණු ආසියානු පිවිසුම් පර්යන්තයේ වාණිජ මෙහෙයුම් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2017 වසරේදී වරාය ආශ්‍රිත කටයුතු වර්ධනය විය. 2016 වසරේදී අඩි විස්සට සමාන බහලු ඒකක මිලියන 5.7 ක් වූ කොළඹ වරායේ මුළු බහලු මෙහෙයුම් ප්‍රමාණය, 2017 වසරේදී අඩි විස්සට සමාන බහලු ඒකක මිලියන 6.2 ක් දක්වා සියයට 8.3 කින් වර්ධනය විය. 2017 වසරේදී කොළඹ ජාත්‍යන්තර බහලු පර්යන්තය හා දකුණු ආසියානු පිවිසුම් පර්යන්තය මගින් සිදු කරන ලද බහලු මෙහෙයුම් ප්‍රමාණය 2016 වසරට සාපේක්ෂව, පිළිවෙළින්, සියයට 19.3 කින් හා සියයට 10.9 කින් ඉහළ ගොස් ඇත. කෙසේ නමුත්, 2016 වසර හා සැසඳීමේදී 2017 වසර තුළදී ශ්‍රී ලං.ව.අ. සතු පර්යන්ත මගින් සිදු කළ බහලු මෙහෙයුම් ප්‍රමාණය සියයට 4.3 ක සෘණ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. ගෝලීය වෙළඳ

**3.5 සංඛ්‍යා සටහන
වරාය සේවා ක්‍රියාකාරීත්වය**

ශීර්ෂය	2016	2017 (අ)	වර්ධන අනුපාතය %	
			2016	2017(අ)
1. පැමිණි නැව් සංඛ්‍යාව	4,998	4,879	5.7	-2.4
කොළඹ	4,405	4,329	5.0	-1.7
ගාල්ල	96	87	33.3	-9.4
ත්‍රිකුණාමලය	216	233	31.7	7.9
හම්බන්තොට	281	230	-4.7	-18.1
2. මෙහෙයවන ලද භාණ්ඩ ප්‍රමාණය (මෙ.ටො. '000)	86,519	93,857	11.5	8.5
කොළඹ	81,879	89,035	11.1	8.7
ගාල්ල	771	712	42.4	-7.8
ත්‍රිකුණාමලය	3,514	3,897	16.1	10.9
හම්බන්තොට	355	213	21.2	-39.9
3. බහලු මෙහෙයුම් ප්‍රමාණය (TEUs '000) (අ)	5,735	6,209	10.6	8.3
4. බහලු ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් (TEUs '000) (අ)	4,435	4,826	11.8	8.8

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය (අ) TEUs = අඩි විස්සට සමාන බහලු ඒකක

**3.6 රූප සටහන
බහලු මෙහෙයුම්, ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් සහ නැව් පැමිණීම**

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය

භාණ්ඩ වෙළඳ කටයුතුවල වර්ධනයත් සමඟම, 2017 වසරේදී බහලු ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් කටයුතු සියයට 8.8 කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, කොළඹ ජාත්‍යන්තර බහලු පර්යන්තයේ සහ දකුණු ආසියානු පිවිසුම් පර්යන්තයේ මෙහෙයුම් කටයුතුවල සාර්ථකත්වය මත පදනම්ව, මෙහෙයවන ලද මුළු භාණ්ඩ ප්‍රමාණය 2016 වසරට සාපේක්ෂව සියයට 8.5 ක වර්ධනයක් සටහන් කරමින්, 2017 වසරේදී මෙට්‍රික් ටොන් මිලියන 93.9 ක් දක්වා වර්ධනය විය. කෙසේ වෙතත්, කොළඹ වරායේ ශ්‍රී ලං.ව.අ.හි හිමිකාරීත්වය යටතේ පවතින පර්යන්ත මගින් හසුරුවන ලද භාණ්ඩ ප්‍රමාණය තෙවසරක් පුරා අඛණ්ඩව අඩු වීමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කරමින් 2017 වසරේදී සියයට 0.5 ක සෘණ වර්ධනයක් සටහන් කළේය. මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු වූයේ ජය බහලු පර්යන්තය සතුව උස නැව්වලට නංගුම්ලැම සඳහා ඉඩ ඇති නවීන දොඹකර සහිත බහලු පර්යන්ත නොමැති වීමයි. එබැවින්, කොළඹ දකුණු වරායේ පිහිටි කොළඹ ජාත්‍යන්තර බහලු පර්යන්තය වෙත, ජය බහලු පර්යන්තය සහ දකුණු ආසියානු පිවිසුම් පර්යන්තයට පැමිණෙන නැව් සහ මෙහෙයුම් කටයුතු ආකර්ෂණය කර ගැනීමට හැකි විය. ශ්‍රී ලංකාවේ වරායන් වෙත පැමිණෙන විශාල නැව් ගණන වැඩිවීම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ වරාය කටයුතු අඛණ්ඩව වර්ධනය වුවද, 2017 වසරේදී පැමිණි මුළු නැව් ගණන සියයට 2.4 කින් අඩු විය.

කොළඹ වරායෙහි මෙන්ම ගාල්ල, කන්කසන්තුරේ සහ ත්‍රිකුණාමලය වැනි ප්‍රාදේශීය වරායවල වරාය ආශ්‍රිත කටයුතුවල ඵලදායීතාව සහ තරගකාරී බව වැඩිදියුණු කිරීම අරමුණු කරගත් ප්‍රධාන පෙළේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති 2017 වසරේදී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. ශ්‍රී ලං.ව.අ., ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ සහය ද

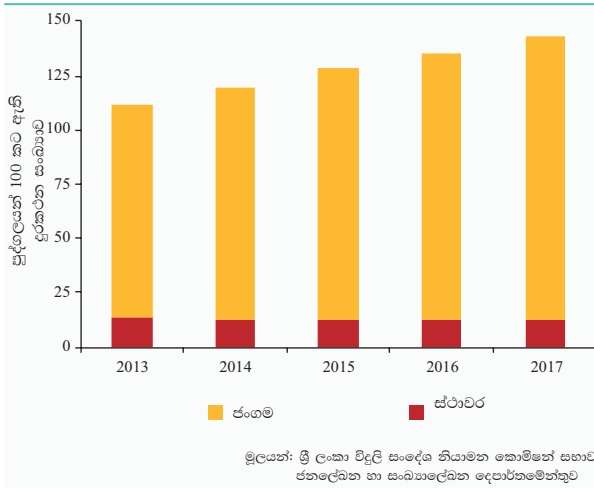
ඇතිව, කොළඹ වරායේ නැගෙනහිර බහලු පර්යන්තය ඉදිකිරීමේ ක්‍රියාවලියේ නියැලී සිටියි. දකුණු වරායේ දෙවන ගැඹුරු බහලු පර්යන්තය වන එය, මීටර 18 ක් ගැඹුරින් යුතු මීටර 1,200 ක තොටුපල බැම්මක් සහිත වන අතර, අඩි විස්සට සමාන බහලු ඒකක මිලියන 2.4 ක වාර්ෂික ධාරිතාවකින් යුක්ත වනු ඇත. මේ අතර, හම්බන්තොට වරායේ මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාව සහ ඉදිරි සංවර්ධන කටයුතු වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින්, 2017 ජූලි 29 වැනි දින ශ්‍රී ලං.ව.අ. සහ රජය විසින් China Merchants Port Holdings Company (CMPort) සමඟ අනුග්‍රාහකත්ව ගිවිසුමක් අත්සන් කරන ලදී. මෙම ගිවිසුම මගින් වරායේ ආදායම් පදනම පුළුල් කිරීම, සාප්පු සහ වක්‍ර රැකියා උත්පාදනය සහ ශක්‍යතාවකින් යුතු ව්‍යාපාර ආකෘතියක් හරහා වරායේ කළමනාකරණ කාර්යක්ෂමතාවත්, මූල්‍ය ශක්‍යතාවත් වැඩි කිරීම අපේක්ෂා කෙරේ. ඒ අනුව, හම්බන්තොට වරායේ, වරාය හා සමුද්‍රාශ්‍රිත කටයුතු සඳහා එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,120 ක් දක්වා ආයෝජනය කිරීමට CMPort එකඟ වී ඇත. මෙම ගිවිසුමට අනුව, CMPort සහ ශ්‍රී ලං.ව.අ. මගින් හවුලේ හිමිකාරිත්වය දරන Hambantota International Port Group (Pvt) Ltd (HIPG) සහ Hambantota International Port Services Company (Pvt) Ltd (HIPS) යන සමාගම් දෙක මගින් හම්බන්තොට වරායේ මෙහෙයුම් කටයුතු සිදු කරනු ඇත. HIPG සමාගමේ සහ HIPS සමාගමේ කොටස්වලින්, පිළිවෙලින්, සියයට 15 ක් සහ සියයට 50.7 ක් ශ්‍රී ලං.ව.අ.ට හිමි වේ. මෙම ගිවිසුම වසර 99 කට වලංගු වන අතර, ශ්‍රී ලං.ව.අ.ට හම්බන්තොට වරායේ සිදු කරන බහලු සහ තොග කඩන මෙහෙයුම් (break-bulk handling) සඳහා හිමිකාර හාග ලැබෙනු ඇත. මේ අතර, ගාලු වරාය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ පළමු වන අදියරේ සැලසුම් කටයුතු සඳහා උපදේශන සමාගමක් සමඟ සංශෝධන ගිවිසුමක් අත්සන් කරන ලදී. ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා නියෝජිතයන්ගෙන් ලබාගන්නා ණය මුදල් යොදා ගනිමින් ආරම්භක අදියරේදී දියකඩනය ඉදිකිරීමට සැලසුම් කර ඇත. මේ අතර, මෙම ව්‍යාපෘතියේ දෙවන අදියරේදී, රාජ්‍ය-පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වයක් යටතේ ගාලු වරායේ බහුකාර්ය නැංගුරම්පලක් ඉදිකිරීමට අපේක්ෂිතය. තවද, දුම්රිය ප්‍රවාහන පද්ධතියක් නිර්මාණය කිරීම, ගබඩා පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සහ වරායේ රාත්‍රී යාත්‍රා හැසිරවීම අරමුණු කරගනිමින් ත්‍රිකුණාමලය වරායේ ඉදිකිරීම් කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. ශ්‍රී ලං.ව.අ. විසින් උතුරු සහ උතුරු මැද පළාත්වලට සේවා සලසන ප්‍රාදේශීය වරායක් වශයෙන් කන්කසන්තුරේ වරාය සංවර්ධනය කිරීමට තීරණය කර ඇත. කන්කසන්තුරේ වරාය සංවර්ධන කටයුතු සඳහා ශ්‍රී ලං.ව.අ.ට අක්කර 15 ක භූමි භාගයක් ලබාදීමට අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය හිමි වී තිබේ.

ශ්‍රී ලං.ව.අ.ට අයත් පර්යන්තවල බහලු සහ භාණ්ඩ මෙහෙයුම් කටයුතු පහත වැටීමේ ප්‍රවණතාව මධ්‍යයේ වුවද, මූලිකවම මූල්‍ය වියදම් පහළ යෑම හේතුවෙන් 2017 වසරේදී ශ්‍රී ලං.ව.අ.හි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය වර්ධනය විය. පසුගිය වසර හා සැසඳීමේදී, ශ්‍රී ලං.ව.අ.හි මුළු ආදායම 2017 වසර තුළදී රුපියල් බිලියන 44 ක් දක්වා සියයට 2.2 කින් ඉහළ ගිය අතර, මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් බිලියන 28 ක් දක්වා සියයට 2.1 කින් පහළ ගියේය. ඒ අනුව, විගණනය නොකළ තාවකාලික මූල්‍ය ප්‍රකාශනයට අනුව, 2016 වසරේ බදු ගෙවීමට පෙර පැවති ලාභය වූ රුපියල් බිලියන 1 ට සාපේක්ෂව, 2017 වසරේදී ශ්‍රී ලං.ව.අ. රුපියල් බිලියන 13.2 ක බදු ගෙවීමට පෙර ලාභයක් උපයා ඇත.

පහිටුවූ හුවමාරු සේවා

දුරකථන හා අන්තර්ජාල සම්බන්ධතාවල අඛණ්ඩ වැඩි වීමක් සමඟින් 2017 වසරේදී විදුලි සංදේශ අංශය වර්ධනය විය. විදුලි සංදේශ ජාලයේ අඛණ්ඩ වර්ධනය පිළිබිඹු කරමින්, වසර තුළදී ජංගම හා ස්ථාවර දුරකථන සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය වැඩි විය. දුරකථන සම්බන්ධතාවල සිදුවූ වර්ධනයට සමගාමීව, රට තුළ ජංගම දුරකථන සේවාවල වැඩිවන වැදගත්කම පිළිබිඹු කරමින්, ඉහළ මට්ටමක පැවති ජංගම දුරකථන ඝනත්වය (පුද්ගලයන් 100 කට ඇති සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය) හේතුවෙන් 2017 වසර අවසානය වන විට දුරකථන ඝනත්වය 143.6 දක්වා ඉහළ ගියේය. 2017 වසරේදී මුළු අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය සියයට 20 කින් ශීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වීම සඳහා ස්ථාවර අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය සියයට 31.5 කින් ඉහළ යෑම ප්‍රධාන වශයෙන් දායක වූ අතර, ජංගම අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය ද සියයට 17.3 කින් වැඩි විය. කෙසේ නමුත්, වසර අවසානය වන විට රටේ අන්තර්ජාල ඝනත්වය (පුද්ගලයන් 100 කට ඇති සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය) සියයට 27.5 ක් ලෙස සටහන් විය. සංවර්ධිත ආසියානු රටවලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකාවේ අන්තර්ජාල ඝනත්වය අඩු වුවද, පුද්ගලයන් කිහිප දෙනෙකු විසින් එක් අන්තර්ජාල සම්බන්ධතාවක් භාවිත කිරීම හේතුවෙන්, අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය තුළින් මනිනු ලබන අන්තර්ජාල ඝනත්වය මගින්, රටේ සමස්ත අන්තර්ජාල ඝනත්වය අඩුවෙන් ඇස්තමේන්තු වීමේ හැකියාවක් පවතී. මේ අතර, ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ 2016 ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණයේ ප්‍රතිඵල මගින් ගෘහ ඒකකවලින් සියයට 8.5 කට දුරකථන පහසුකම් සඳහා ප්‍රවේශය නොමැති බව අනාවරණය වී ඇත.

3.7 රූප සටහන
දුරකථන ඝනත්වය

විදුලි සංදේශ හා ඩිජිටල් යටිතල පහසුකම් සඳහා ප්‍රවේශය ඉහළ නැංවීම තුළින් ආර්ථික සංවර්ධනය වැඩිදියුණු කිරීම කෙරෙහි රජයේ වැඩපිළිවෙලෙහි අවධානය යොමු විය. 2017 ජාතික අයවැය මගින් ආර්ථිකය ඩිජිටල්කරණය කිරීමේ කාර්යභාරය තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය වෙත පවරා ඇති අතර, ඒ සඳහා රුපියල් බිලියන 15 ක මුදලක් වෙන්කර ඇත. සම්බන්ධතාවය, ආරක්ෂාව, නීති පද්ධතිය හා ඩිජිටල් අන්තර්ගතය ද ඇතුළුව ඩිජිටල් පරිසර පද්ධතිය හා සම්බන්ධ විවිධ පැතිකඩ කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින්, මෙම ඩිජිටල්කරණ වැඩසටහන යටතේ තේමා ක්ෂේත්‍ර අටක් හඳුනා ගෙන තිබේ. ඩිජිටල්කරණය මගින් ආර්ථික වර්ධනයට වැඩි අවස්ථා ලබා දෙන අතරම, ජීවන තත්වය වැඩිදියුණු කරමින් පොදු සේවාවලට ඇති ප්‍රවේශය ඉහළ නංවනු ලැබේ. කෙසේ වෙතත්, විද්‍යුත්-රාජ්‍ය වැඩසටහන්වල ප්‍රගමනය, ඩිජිටල්කරණයේ ඇති විෂමතා දුරලීම සඳහා ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග සමඟ අනුකූල විය යුතුය. 2017 වසරේදී තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය සඳහා වන ප්‍රවේශය හා භාවිතය සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය විසින් පවත්වන ලද දීප ව්‍යාප්ත ඇගයීමක් මගින්, මෙරට අන්තර්ජාල පහසුකම් සඳහා ප්‍රවේශය සහිත ගෘහ ඒකක ප්‍රමාණය තවමත් සියයට 15.8 ක් වැනි අඩු මට්ටමක පවතින බවත්, එක් පරිගණක වර්ගයක් හෝ ඇති ගෘහ ඒකක ප්‍රමාණය සියයට 25 ක් පමණක් බවත් අනාවරණය වී ඇත. ඩිජිටල්කරණයේ පවතින විෂමතා දුරලීමට සහ ආර්ථිකමය වශයෙන් දුර්වල කණ්ඩායම්වලට තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ ක්ෂේත්‍රයේ හා විද්‍යුත්-රාජ්‍ය වැඩසටහන්වලින් ප්‍රතිලාභ

3.6 සංඛ්‍යා සටහන
විදුලි සංදේශ අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය

ශීර්ෂය	2016	2017 (අ)	වර්ධන අනුපාතය %	
			2016	2017(අ)
1. ස්ථාවර දුරකථන සේවා ('000)	2,550	2,603	-2.0	2.1
රැහැන් සහිත දුරකථන සංඛ්‍යාව	1,166	1,198	3.4	2.8
රැහැන් රහිත දුරකථන සංඛ්‍යාව	1,384	1,405	-6.0	1.5
2. ජංගම දුරකථන ('000)	26,228	28,199	7.6	7.5
3. අනෙකුත් සේවා				
පොදු දුරකථන කුටි	5,301	5,137	-8.7	-3.1
අන්තර්ජාල ග්‍රාහක සංඛ්‍යාව ('000) (අ)	4,921	5,904	20.3	20.0
4. දුරකථන ඝනත්වය (ඇ)				
ස්ථාවර දුරකථන	12.0	12.1	-3.0	0.9
ජංගම දුරකථන	123.7	131.5	6.4	6.3
5. අන්තර්ජාල ඝනත්වය (ඇ)	23.2	27.5	18.9	18.6

(අ) තාවකාලික
(අ) ජංගම අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා ඇතුළත්ව
(ඇ) පුද්ගලයින් 100 කට ඇති සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව ලෙස අර්ථ දැක්වේ.

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

අත්කර දීම සඳහා ඩිජිටල් අන්තර්ගතකරණය කෙරෙහි බලපාන සමාජයීය හා ආර්ථික සාධකවලට විසඳුම් ලබාදෙන ඒකාබද්ධ ප්‍රවේශයක් අවශ්‍ය වේ.

2017 වසර තුළ ද ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව තත්ව ආරක්ෂණය අරමුණු කර ගනිමින් විදුලි සංදේශ කර්මාන්තය නියාමනය කිරීමට අඛණ්ඩව කටයුතු කළේය. විදුලි සංදේශ සේවා සපයන්නන් සඳහා 'සේවාවේ ගුණාත්මක බව' පිළිබඳ පරාමිති පැනවීමටත්, ඊට අදාළ වාර්තා ලබාගැනීමටත් ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව මගින් අඛණ්ඩව ක්‍රියා කෙරුණු අතර, අන්තර්ජාල භාවිතා කරන්නන් හට සිය අන්තර්ජාල සම්බන්ධතාවල වේගය මැනීම සඳහා 'අන්තර්ජාල වේග මානක' (Internet Speed Test Tool) පහසුකම ද ලබා දෙන ලදී. තවද, විදුලි සංදේශ සේවා සපයන්නන් විසින් ලබාදෙන අන්තර්ජාල සම්බන්ධතාවල වේගය පොදු ක්‍රමවේදයක් යටතේ මැනීම සඳහා හඳුන්වා දෙන ලද 'ශුද්ධ වේගය' (Net Speed) ගණනය කිරීමේ මෙවලම අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කෙරුණු අතර, එහි ප්‍රතිඵල මහජනතාවට දැනගැනීම සඳහා ප්‍රසිද්ධියට පත්කිරීමට ද ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව විසින් කටයුතු කරන ලදී. මේ අතර, කෘෂිකාර්මික අංශයේ සංවර්ධන අරමුණු හා අභියෝග ජය ගැනීම සඳහා නැගී එන තාක්ෂණය භාවිතයෙන් සිය කටයුතු නවීකරණය කිරීමට කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය තුළ ඇති හැකියාව වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින් කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය, ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය සහ ජාත්‍යන්තර විදුලි සංදේශ සංගමය හා එක්ව ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව විසින් 'විද්‍යුත්-කෘෂිකර්මය

(e-agriculture) සඳහා නවෝත්පාදන සහ යෙදවුම් සංවර්ධනය' පිළිබඳ පුහුණු වැඩසටහනක් පවත්වන ලදී. තවද, විදුලි සංදේශ කර්මාන්තයේ උප-කලාපීය ප්‍රතිපත්ති සහ නියාමන ගැටලු පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමට අවස්ථාවක් සලසන ලද ආසියා පැසිෆික් විදුලි සංදේශ ප්‍රජාවගේ ප්‍රතිපත්ති හා නියාමන සමුළුව-2017 පැවැත්වීම සඳහා ද ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව කටයුතු කළේය. තවද, ජාත්‍යන්තර විදුලි සංදේශ සංගමයේ හා කොරියානු ජාතික තොරතුරු නියෝජිතායතනයේ ආධාර සහිතව විශේෂ පාසල්, වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථානවල විශේෂ අධ්‍යාපන ඒකක සහ විශ්වවිද්‍යාලවල ගුරුවරුන් හා සිසුන් අතර තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ දැනුම වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව විසින් පුහුණු වැඩසටහන් කිහිපයක් පවත්වන ලදී. මේ අතර, රූපවාහිනී හා ගුවන්විදුලි සම්ප්‍රේෂණය සඳහා සන්නායකත්වය සැපයීම සහ විදුලි සංදේශ කේන්ද්‍රස්ථානයක් ලබාදීම සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාවේ කොළඹ නෙළුම් කුළුණ ව්‍යාපෘතිය 2018 වසරේ මැද භාගය වන විට සම්පූර්ණ කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

ශ්‍රී ලංකාව දැනුම පදනම් කරගත් ආර්ථිකයක් බවට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය විසින් ආර්ථිකය ඩිජිටල්කරණය කිරීමට පියවර රැසක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ඩිජිටල්කරණයෙන් වූ ප්‍රතිලාභ පූර්ණ වශයෙන් උකහා ගැනීම සඳහා 2017 වසරේදී ව්‍යාපෘති 27 ක් ආරම්භ කරන ලද අතර, ව්‍යාපෘති 13 ක් සාර්ථකව අවසන් කෙරිණි. ලංකා රාජ්‍ය ජාලය සාර්ථකව ක්‍රියාවට නැංවීම තුළින් පළාත් සභා, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල සහ පළාත් පාලන ආයතන ඇතුළු ප්‍රධාන රාජ්‍ය ආයතන 860 ක් ඩිජිටල්කරණයෙන් සම්බන්ධ කෙරුණි. මේ අතර, රාජ්‍ය සේවාවලින් බහුතරයක් තනි වෙබ් පිටිසුමක් (Portal) තුළින් මංගතව ලබාගැනීමට අවකාශ සැලසීම සහ රජයේ දත්ත රැසක් අඩු පිරිවැය සහිත පොදු සේවාදායකවල ගබඩා කිරීම සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය විසින් ලංකා රාජ්‍ය ක්ලවුඩ් (G-Cloud) සේවාව සහ ලංකා ගේට් විද්‍යුත් සේවාව ආරම්භ කරන ලදී. රාජ්‍ය ඩිජිටල්කරණ වැඩසටහන යටතේ ප්‍රධාන රාජ්‍ය ආයතනවල පරිගණක ජාල යටිතල පහසුකම් හා ආරක්ෂිත වයි-ෆයි ජාල සම්බන්ධතා ස්ථාපිත කර ඇත. තවද, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය විසින්, විදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ කොන්සියුලර් අංශය සඳහා ලේඛන සහතික කිරීමට ගතවන කාලය අඩු කිරීම මෙන්ම, වංචනික ලේඛන සම්පූර්ණයෙන්ම ඉවත් කිරීමට හැකි ආකාරයේ ලේඛන හා කාර්ය

ප්‍රවාහ කළමනාකරණ පද්ධතියක්, එනම් විද්‍යුත් ලේඛන සහතික කිරීමේ පද්ධතියක් හඳුන්වා දෙන ලදී. නියමු ව්‍යාපෘතියක් ලෙස, 2017 වසරේදී තෝරාගත් මූලික රෝහල්වල විද්‍යුත් වෛද්‍ය වාර්තා පද්ධතියක් ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර, තවත් රෝහල් 48 ක දෘඩාංග ස්ථාපිත කිරීමේ කටයුතු ද සිදු කරන ලදී. මේ අතර, ලංකා රාජ්‍ය ජාලය යටතේ රෝහල් 46 ක පරිගණක ජාල පහසුකම් ස්ථාපිත කිරීමේ කටයුතු ද නිම කරන ලදී. පන්ති කාමර තුළ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ භාවිතය ශක්තිමත් කිරීමේ අරමුණින් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය හා එක්ව තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය විසින් 2017 වසරේදී ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ආරම්භ කරන ලදී.

තැපැල් සන්නිවේදනයේ ගෝලීය ප්‍රවණතාවලට අනුකූලව එහි සේවා තවදුරටත් විවිධාංගීකරණය කිරීම සඳහා අඛණ්ඩව ප්‍රයත්න දැරීමේ වැදගත්කම පෙන්වා දෙමින් තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය තත්ත්වය තවදුරටත් දුර්වල තත්ත්වයක පැවතුණි. ප්‍රධාන වශයෙන්ම සන්නිවේදන සේවාවල ඇති නවීන තාක්ෂණික ප්‍රවර්ධනයන් සිය තැපැල් කාර්යාල ජාලය හරහා හඳුන්වා දීම තුළින් තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවා විවිධාංගීකරණය කිරීමේ කටයුතු සිදු කරන ලදී. 2017 වසර අවසානය වන විට තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ තැපැල් ජාලය ප්‍රධාන තැපැල් කාර්යාල 653 ක්, උප තැපැල් කාර්යාල 3,409 ක්, නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල 523 ක්, ග්‍රාමීය නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල 101 ක් සහ වතු නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල හතරකින් සමන්විත විය. මෙම ජාලය භාවිතයෙන්, වේගවත් හා කාර්යක්ෂම තැපැල් සේවා, මූල්‍ය සේවා සහ සමාජීය හා අනිවාර්ය සේවා සැපයීමට තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව කටයුතු කළ අතර, ඒ හේතුවෙන් 2017 වසරේදී එහි ආදායම රුපියල් බිලියන 7 ක් දක්වා සියයට 6.4 කින් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, මෙහෙයුම් වියදම ද රුපියල් බිලියන 12.6 ක් දක්වා සියයට 2.6 කින් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් මෙහෙයුම් අලාභය 2016 වසරේදී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 5.7 ට සාපේක්ෂව 2017 වසරේදී රුපියල් බිලියන 5.6 ක් විය. විකල්ප සන්නිවේදන ක්‍රමවල ක්‍රියාකාරිත්වය වැඩිදියුණු වීම, විදේශ පාර්සල් සහ විදේශීය තැපැල් ආදායම අඩුවීම සහ පරිපාලන වියදම් වැඩිවීම, මෑත වසරවලදී අඛණ්ඩ මෙහෙයුම් අලාභ වාර්තා කිරීමට හේතු වී ඇත. පාඩු මගහරවා ගැනීම සහ ආදායම් වැඩිකර ගැනීම සඳහා තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පිරිවැය හා මිල ව්‍යුහය පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති සකස් කළ යුතු අතර, පිරිවැය අඩු කිරීමට හා මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීමට තාක්ෂණික වැඩිදියුණු කිරීම් සහ ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් හොඳම පරිවයන් අන්තර්ගත කිරීම මගින් සිය නිෂ්පාදන හා සේවා තවදුරටත්

විවිධාංගීකරණය කිරීම ද අවශ්‍ය වේ. බැංකු හෝ වෙනත් මූල්‍ය ආයතන මගින් ආවරණය නොවන දුෂ්කර ප්‍රදේශ වෙත ද ප්‍රවේශ වී ඇති මෙරට තැපැල් කාර්යාල ජාලයේ ඉහළ සහත්වය, බහු-කාර්ය සේවා සැපයීම සඳහා යොදා ගත හැකිය. වර්තමාන මංගන භාණ්ඩ බෙදාහැරීමේ ක්‍රියාකරුවන් හා තරග කළ හැකි මට්ටමට දැනට පවත්නා පාර්සල් බෙදාහැරීමේ මාධ්‍ය වැඩිදියුණු කිරීම මගින් තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ පාර්සල් බෙදාහැරීමේ සේවා ඉහළ නැංවිය යුතුය. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයන්ට සිය ගුණාත්මක නිෂ්පාදන දේශීයව සහ විදේශීයව අලෙවි කිරීමට වෙළඳ පහසුකම් සැපයීමේ වැඩසටහනක් ලෙස මංගන ගනුදෙනු කිරීමේ පද්ධතියක් සැපයීම සඳහා 2017 ඔක්තෝබර් මාසයේදී විද්‍යුත්-වාණිජ්‍ය වෙබ් අඩවියක් දියත් කිරීම මේ සම්බන්ධයෙන් ගනු ලැබූ ප්‍රධාන පියවරකි. දැනට පවතින බෙදාහැරීමේ මාධ්‍ය සහ නවීන තාක්ෂණය යොදාගනු ලබන මෙවැනි ව්‍යාපෘති හේතුවෙන් අනාගතයේදී අලාභ අඩුකර ගන්නා අතරම සිය පාරිභෝගික පදනම පුළුල් කර ගැනීමට ද තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවට හැකියාව සැලසෙනු ඇත.

ජල සම්පාදනය හා වාරම්භර්ග

2017 වසරේදී රට තුළ ජලය සඳහා ප්‍රවේශය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය මගින් වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරන ලදී. ඒ අනුව, ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය නව ජල සැපයුම් සම්බන්ධතා 126,701 ක් ලබා දීම මගින් 2017 වසර අවසානය වන විට සමස්ත ජල සැපයුම් සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව මිලියන 2.2 ක් දක්වා වර්ධනය වීම සමඟ පෙර වසරට සාපේක්ෂව සමස්ත සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාවේ සියයට 6.1 ක වර්ධනයක් වාර්තා විය. දිවයින පුරා ආදායම් නූපදවන ජල ප්‍රමාණය, එනම්, ජල සැපයුම් පද්ධතියට පොම්පවන ජල ධාරිතාව හා අය කිරීමකට යටත්ව පරිභෝජනයට ලබාදුන් ජල ධාරිතාව අතර වෙනස, 2016 වසර තුළදී පැවති සියයට 25.6 ක සිට 2017 වසර තුළදී සියයට 25.2 ක් දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු විය. ඉහළ යන ජල හිඟය, ජනගහන වර්ධනය හා නාගරීකරණය සමඟ ආදායම් නූපදවන ජල සැපයුම වඩාත් හොඳින් කළමනාකරණය කිරීමේ වැදගත්කම ඉහළ යමින් පවතී. එබැවින්, ඉහළ නංවන ලද ජල සැපයුම හරහා ආරක්ෂිත පානීය ජල සැපයුමට ඇති ප්‍රවේශය ඉහළ නංවන අතරම ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ශක්‍යතාවය වර්ධනය කිරීමට උපකාරී වන ආකාරයට ආදායම් නූපදවන ජල ප්‍රමාණය අඩු කිරීමට වැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතුය. ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය

3.7 සංඛ්‍යා සටහන
ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය විසින් සපයනු ලබන ජලය

ශීර්ෂය	2016 (අ)	2017 (ආ)	වර්ධන අනුපාතය %	
			2016(අ)	2017(ආ)
මුළු ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රම ගණන (ඇ)	337	343	1.8	1.8
වසර තුළ දී සපයන ලද නව ජල සම්බන්ධතා ගණන	138,750	126,701	14.0	-8.7
සපයා ඇති මුළු ජල සම්බන්ධතා ගණන (ඈ)	2,092,471	2,219,172	7.1	6.1
මුළු ජල නිෂ්පාදනය (සහ මීටර් මිලියන)	649	679	8.2	4.6
ආදායම් නූපදවන ජලය (%)				
කොළඹ නගරය	45.7	43.1	-1.0	-5.6
සමස්ත දිවයින	25.6	25.2	-6.4	-1.2
පිරිසිදු පානීය ජල පහසුකම් සඳහා ප්‍රවේශය (ප්‍රතිශතය) (ඈ)	87.8	89.3	2.1	1.7
නල ජල පහසුකම් සඳහා ප්‍රවේශය (ප්‍රතිශතය) (ඉ)	47.7	49.2	3.9	3.1

(අ) සංශෝධිත මූලය: ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය
 (ආ) තාවකාලික
 (ඇ) වසර අවසානයේ දී
 (ඈ) ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ ගෘහ ඒකක ආදායම් සහ වියදම් සමීක්ෂණය - 2016 මත පදනම් වූ සංසන්දනාත්මක අගය සියයට 88.8 ක් වේ.
 (ඉ) අනෙකුත් බලයලත් ආයතන මගින් කළමනාකරණය කරනු ලබන පද්ධති ද ඇතුළත්ව

ආරක්ෂිත පානීය ජලය සහ සනීපාරක්ෂක සේවා සැපයීමට ගාල්ල, ඇටම්පිටිය, තඹුන්තේගම, කටාන සහ මාතර නගරාශ්‍රිතව ව්‍යාපෘති පහක් ආරම්භ කර ඇත. දේශීය සහ විදේශීය ණය ගැනීම් තුළින් මූල්‍යනය කිරීමට අපේක්ෂා කරනු ලබන මෙම ව්‍යාපෘතිවල සමස්ත ඇස්තමේන්තුගත වියදම දළ වශයෙන් රුපියල් බිලියන 46 ක් වන අතර, එමගින් පද්ධතියට නව ජල සබඳතා 478,315 ක් පමණ එක් කෙරෙනු ඇත. මේ අතර, ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ ගෘහ ඒකක ආදායම් සහ වියදම් සමීක්ෂණය-2016 ට අනුව උතුරු මැද, සබරගමුව, මධ්‍යම හා ඌව පළාත්වල ආරක්ෂිත පානීය ජලය සඳහා වන ප්‍රවේශය සියයට 71.2 සිට සියයට 79.4 අතර පරාසයේ පහළ මට්ටමක පැවති අතර, දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමෙන් සැලකූ විට නුවරඑළිය, අනුරාධපුරය සහ බදුල්ල තුළ පානීය ජලය සඳහා ප්‍රවේශය අඩුම මට්ටමක පවතී. එබැවින්, රටේ ජීවන තත්ත්ව ඉහළ නැංවීම සඳහා මෙම කලාප ඉලක්ක කර ගනිමින් ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය මගින් රුපියල් බිලියන 245.6 ක ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැයක් දරා 2018 වසර තුළදී උතුරු මැද, මධ්‍යම, දකුණු, උතුරු, නැගෙනහිර සහ බස්නාහිර පළාත් තුළ ජල සැපයුම් ව්‍යාපෘති 12 ක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර ඇත.

2017 වසරේදී ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලයේ ලාභදායීත්වය පහළ ගියේය. විගණනය නොකළ තාවකාලික මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, මුළු ආදායම රුපියල් බිලියන 25.6 ක් දක්වා සියයට 2.1 කින් ඉහළ ගිය අතර, මෙහෙයුම් සහ නඩත්තු වියදම් ද රුපියල් බිලියන 24.9 ක් දක්වා සියයට 6.6 කින් ඉහළ ගියේය. ඒ හේතුවෙන්, ජාතික ජල සම්පාදන සහ ජලාපවහන මණ්ඩලය පෙර වසරේදී වාර්තා කළ රුපියල් මිලියන 1,759 ක මෙහෙයුම් ලාභයට සාපේක්ෂව, 2017 වසරේදී රුපියල් මිලියන 738 ක මෙහෙයුම් ලාභයක් වාර්තා කළේය.

2017 වසර තුළදී වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව කෘෂිකාර්මික අංශය නගා සිටුවීම ඉලක්ක කර ගනිමින් රට තුළ වාරිමාර්ග යෝජනා ක්‍රම වැඩිදියුණු කිරීමට අඛණ්ඩව කටයුතු කළේය. ඒ අනුව, 2017 වසර තුළදී වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව පොළොන්නරුව හා මොණරාගල දිස්ත්‍රික්ක තුළ වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති දෙකක් ආරම්භ කරන ලදී. පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කයේ වාරිමාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියට රුපියල් මිලියන 400 ක මුදලක් වෙන් කරන ලද අතර, 2017 වසර අග වන විට එය සියයට 52 ක මූල්‍ය ප්‍රගතියක් අත්කර ගෙන ඇත. මේ අතර, මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ පවත්නා ප්‍රධාන හා මධ්‍යම පරිමාණ වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම අරමුණු කරගත් 'වෙල්ලස්ස නවෝදය' කඩිනම් වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘතියට රුපියල් මිලියන 50 ක් වෙන්කරන ලදී. මේ අතර ප්‍රධාන වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති 18 ක් සඳහා රුපියල් මිලියන 8,542.6 ක් වෙන් කරන ලද අතර, ඉන් රුපියල් මිලියන 4,172 ක් යාං ඔය ව්‍යාපෘතියට හා රුපියල් මිලියන 603 ක් කළුගල් ඔය ව්‍යාපෘතියට වියදම් කර ඇත. වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව සහ මහවැලි අධිකාරිය මගින් අනාගත ජල ගැලීම් සහ නියං තත්ත්වවලට වඩාත් හොඳින් මුහුණ දිය හැකි ජලාශ්‍රිත යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින් දේශගුණික බලපෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරන නියෝජිත ආයතන වශයෙන් කටයුතු කරන ලදී. ප්‍රදේශ නවයක ප්‍රධාන වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති 21 ක් ආවරණය කරනු ලබන මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා ප්‍රදානය කෙරුණු මුළු පිරිවැය රුපියල් මිලියන 4,750 කි. තවද, රාජාංගනය, අංගමුව හා මහවිලච්චිය වැනි ප්‍රධාන වේලි ආවරණය කරමින්, වසර තුළදී වේලි ආරක්ෂණ හා ජල සම්පත් සැලසුම්කරණ ව්‍යාපෘතිය යටතේ විශාල වේලි ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, වාරිමාර්ග යෝජනා ක්‍රමවල සිදු කරනු ලබන ආයෝජන මගින් උපරිම ප්‍රතිලාභ ලබාගැනීමට ජලාශවල ධාරිතාව පවත්වාගෙන යෑම අවශ්‍ය වන නමුත්, වර්තමානයේදී රොන්මඩ තැන්පත් වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ජලාශවල ධාරිතා පහත

බසිමින් පවතී. එබැවින්, පවත්නා ජලාශවල ධාරිතාව වැඩි කිරීම සඳහා රොන්මඩ ඉවත් කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා අතරම, ජලාශවල රොන්මඩ තැන්පත් වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී ඇති වනහරණය සහ පාංශු බාදනයට එරෙහිව ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම අවශ්‍ය වේ. මේ හා සමගම, සාම්ප්‍රදායික වගාවට සහ අස්වනු නෙලීමේ කාලවකවානු හා වගා කලාපවලට අභියෝග එල්ල කරමින් මෑත කාලීනව ප්‍රබල ලෙස වෙනස්වීම්වලට ලක් වූ කාලගුණික රටා වෙනස්වීම් සැලකිල්ලට ගනිමින් පවතින වාරිමාර්ග යෝජනා ක්‍රම ගැන පුළුල් ඇගයුමක් කිරීම අවශ්‍ය වේ.

3.3 සමාජ යටිතල පහසුකම් පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති, ආයතනික රාමුව සහ ක්‍රියාකාරිත්වය

සෞඛ්‍ය

පොදු මහජනතාව වෙත ලබාදෙන සෞඛ්‍ය පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රජය 2017 වසරේදී ද අඛණ්ඩව ක්‍රියා කළේය. ඒ අනුව, මෙරට හදිසි ප්‍රතිකාර ඒකක පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින් යාපනය ශික්ෂණ රෝහලෙහි, කළුතර සහ පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික් මහ රෝහල්වල සහ කල්මුණේ-උතුර මූලික රෝහලෙහි, හදිසි ප්‍රතිකාර ඒකක ඉදිකරන ලදී. මෙයට අමතරව, කළුතර දිස්ත්‍රික් මහ රෝහලේ සායනික ගොඩනැගිල්ල හා බාහිර රෝගී ප්‍රතිකාර අංශ සංකීර්ණය සහ ශ්‍රී ලංකා ජාතික රෝහලේ අපස්මාර රෝගීන් සඳහා වන ප්‍රතිකාර ඒකකයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු ද 2017 වසර තුළදී නිම කරන ලදී. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකා ජාතික රෝහලේ බාහිර රෝගී ප්‍රතිකාර මධ්‍යස්ථානය, කුරුණෑගල ශික්ෂණ රෝහලේ මාතෘ වාට්ටු සංකීර්ණය, රාගම ශික්ෂණ රෝහලේ හදිසි අනතුරු සේවාව හා වාට්ටු සංකීර්ණය සහ නෙල්ලිපලෙයි, මහනුවර සහ මාතර යන ප්‍රදේශවල පිළිකා රෝහල් තුනෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතු ද වසර තුළදී ක්‍රියාත්මක විය. 2017 වසර සඳහා වන තාවකාලික දත්ත අනුව, රජයේ සෞඛ්‍ය අංශයෙහි පැවති රජයේ රෝහල් 612 හි, පුද්ගලයින් 1,000 කට ඇඳත් 3.6 ක් පැවතුණි. මෙයට අමතරව, ඇඳත් 5,167 කින් සමන්විත රජයේ ආයුර්වේද වෛද්‍ය රෝහල් 105 ක් ද විය. 2017 වසර අවසානය වන විට පුද්ගලයින් 1,054 දෙනෙකුට එක් සුදුසුකම්ලත් වෛද්‍යවරයෙකු සහ පුද්ගලයින් 627 දෙනෙකුට එක් හෙද සේවකයෙකු බැගින් මෙම රජයේ රෝහල්වල සේවය කළහ.

2017 වසර තුළදී, ඩෙංගු වසංගතය ආශ්‍රිතව වාර්තාගත රෝගීන් සංඛ්‍යාවක් සහ මරණ සංඛ්‍යාවක් ද සමඟින් ශ්‍රී ලංකාවට බෝවන රෝග වසංගත කිහිපයකටම මුහුණ පෑමට සිදු විය. පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව 2017 වසරේදී ඩෙංගු ව්‍යාප්තිය සියයට 237.4 කින් වර්ධනය වූ අතර, ජනගහනයෙන්

3.8 සංඛ්‍යා සටහන
සෞඛ්‍ය සේවයේ මූලික ලක්ෂණ

ශීර්ෂය	2016 (අ)	2017 (ආ)
1. රාජ්‍ය අංශය		
රෝහල් සංඛ්‍යාව (බටහිර වෛද්‍ය සේවය)	610	612
ඇඳුන් සංඛ්‍යාව	76,829	76,774
ප්‍රාථමික වෛද්‍ය සත්කාර ඒකක	475	506
වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව	20,458	20,349
සහකාර වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව	1,011	910
හෙද සේවක සංඛ්‍යාව	32,499	34,221
උපස්ථායක සංඛ්‍යාව	8,268	9,218
2. ආයුර්වේද		
ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව (ඇ)	23,082	23,206
3. රජයේ මුළු සෞඛ්‍ය වියදම (රු. බිලියන)	186.1	196.8
පුනරාවර්තන වියදම	155.4	161.3
ප්‍රාග්ධන වියදම	30.7	35.5
(අ) සංශෝධිත මූලාශ්‍ර: සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය		
(ආ) කාවකාලික වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය		
(ඇ) ආයුර්වේද වෛද්‍ය සහාය ලියාපදිංචි ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව		
වි ඇති ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන් මුදල් හා ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශය		

100,000 කට රෝගීන් 868 ක් වශයෙන් බෙදා හැරීමට රෝගීන් 186,101 ක් වාර්තා විය. මැයි මාසයේ පැවති අධික මෝසම් වැසි තත්ත්වය, මදුරුවන් බෝවිය හැකි ස්ථාන ව්‍යාප්ත වීම සහ අවිධිමත් ලෙස කසළ බැහැර කිරීම බෙදා හැරීමේ රෝග ව්‍යාප්තිය වර්ධනය වීමට හේතු විය. මේ අතර, බෙදා හැරීමේ අනුපාතිකය (එනම්, යම් කාලපරිච්ඡේදයක් තුළදී වාර්තා වූ බෙදා හැරීමේ මරණ සංඛ්‍යාව එම කාලය තුළදී බෙදා හැරීමේ සංඛ්‍යාවට දක්වන අනුපාතය) 2017 වසර තුළදී සියයට 0.24 ක් වූ අතර, එය පෙර වසරේ වාර්තා වූ සියයට 0.18 ට සාපේක්ෂව ඉහළ අගයක් වේ. සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් සක්‍රීය රෝග කළමනාකරණය, පූර්ව රෝග විනිශ්චය සහ වාහක පාලනය කිරීමේ කටයුතු මගින් බෙදා හැරීමේ රෝගය හේතුවෙන් වූ රෝගීන් සහ මරණ සංඛ්‍යාව අවම කිරීම සඳහා විවිධ වැඩසටහන් ක්‍රියාවට නංවන ලදී. ඒ අනුව, බෝවන රෝග පිළිබඳ රෝහල (IDH) තුළ විශේෂ බෙදා හැරීමේ ඒකකයක් පිහිටුවන ලද අතර, තෝරාගත් ප්‍රධාන රෝහල් 10 ක දැඩි උපස්ථාන ඒකක (High Dependency Unit) පිහිටුවීම සඳහා රුපියල් මිලියන 68 ක් ද වෙන් කරන ලදී. බෙදා හැරීමේ විනිශ්චය කඩිනම් කිරීමේ අරමුණින් ප්‍රධාන රජයේ රෝහල්වල රසායනාගාර පහසුකම් වැඩිදියුණු කරන ලද අතර, බෙදා හැරීමේ විනිශ්චය පරීක්ෂණ සඳහා පෞද්ගලික රසායනාගාර මගින් අයකරනු ලබන ගාස්තු අඩු කිරීම සඳහා ද රජය විසින් පියවර ගන්නා ලදී. මෙයට අමතරව, 2017 වසර තුළදී සන්නද්ධ හමුදාව සහ පොලීසියේ සහාය ද ඇතිව මහා පරිමාණ බෙදා හැරීමේ වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කිරීම ද, පරිශ්‍ර පරීක්ෂා කිරීම සහ මදුරු කීටයන් බෝවන ස්ථාන අවම කිරීමට

අවශ්‍ය අනෙකුත් මර්දන ක්‍රියාකාරකම් සිදු කිරීම සඳහා ක්ෂේත්‍ර සහායකයින් 1,000 ක් බඳවා ගැනීම ද සිදු කරන ලදී. මේ අතර, 2017 වසරේ පළමු භාගය තුළදී ඉන්ෆ්ලුවෙන්සා වසංගත තත්ත්වයක් ද වාර්තා වූ අතර, ඉන්ෆ්ලුවෙන්සා ආසාදිත රෝගී මරණ 89 ක් වාර්තා විය. මෙයට අමතරව, වසර තුළදී මී උණ රෝගීන් 3,626 ක් සහ රෝගය ආශ්‍රිත මරණ 48 ක් ද වාර්තා විය. ඉන්ෆ්ලුවෙන්සා සහ මී උණ රෝගය ව්‍යාප්ත වීම වැළැක්වීමේ අරමුණින්, සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් මහජනයා දැනුවත් කිරීමේ සවිස්තරාත්මක වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. බෝවන රෝග වසංගත තත්ත්ව නැවත නැවතත් ඇතිවීම සහ වසංගතවල දරුණු බව ඉහළ යෑම මගින් ආර්ථිකයේ සියලු පාර්ශ්වකරුවන්ගේ ද සහාය සහිතව වසංගත තත්ත්ව සඳහා පෙර සූදානම් වීමේ ක්‍රියාකාරකම් ශක්තිමත් කිරීමේ වැදගත්කම අවධාරණය කරනු ලබයි.

මෙරට තුළ බෝනොවන රෝග සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ මට්ටමක පවතින තත්ත්වය හමුවේ, සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් ආරම්භ කරන ලද උග්‍ර හා නිදන්ගත බෝනොවන රෝග වළක්වාලීම සඳහා වන වැඩසටහන් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පවත්වන ලද ජනගහන හා සෞඛ්‍ය සමීක්ෂණය-2016 ට අනුව, සමීක්ෂණයට පෙර මාස 12 ක කාලය තුළදී හෘද රෝග, අධි රුධිර පීඩනය, ඇදුම, දියවැඩියාව සහ අධි රුධිර කොලෙස්ටරෝල් මට්ටමක් පැවතීම යන රෝග තත්ත්වවලින් පෙළෙන්නන්ගේ ප්‍රතිශතය, පිළිවෙලින්, සියයට 2.2 ක්, සියයට 8.2 ක්, සියයට 5 ක්, සියයට 5.7 ක් සහ සියයට 5.4 ක් විය. මේ අතර, සමීක්ෂණයට ලක් කරන ලද ගෘහ ඒකක අතරින්, අධි රුධිර පීඩනය, දියවැඩියාව සහ අධි රුධිර කොලෙස්ටරෝල් මට්ටම් යන තත්ත්ව පැවතීම ඉහළම වූයේ කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය තුළයි. අවම වශයෙන් දුම් පානය කරන ලද එක් සාමාජිකයෙකු හෝ සිටින ගෘහ ඒකක ගණන සියයට 33.9 ක් වූ අතර, අවම වශයෙන් දුම් රහිත දුම්කොළ භාවිතා කරන ලද එක් සාමාජිකයෙකු හෝ සිටින ගෘහ ඒකක ගණන සියයට 28.9 ක් විය. මේ අතර, අවම වශයෙන් මත්පැන් පානය කරනු ලබන එක් සාමාජිකයෙකු හෝ සිටින ගෘහ ඒකක ගණන සියයට 37.3 ක් විය. ජනගහනයෙන් සැලකිය යුතු පිරිසකට බෝනොවන රෝග වැළඳීමේ අවදානම ඉහළ නැංවිය හැකි පරිභෝජන පුරුදු පවතින බව මෙමගින් පෙන්නුම් කරයි. අඩු වත්කම් සහිත සියයට 20 ක ජන කොටස අතර මෙම අවදානම් පරිභෝජන රටා ඉහළම මට්ටමක පවතී. තවද, කාන්තාවන් අතර බෝනොවන රෝග වැළඳීමට වැඩි අවදානමක් පවතින බව

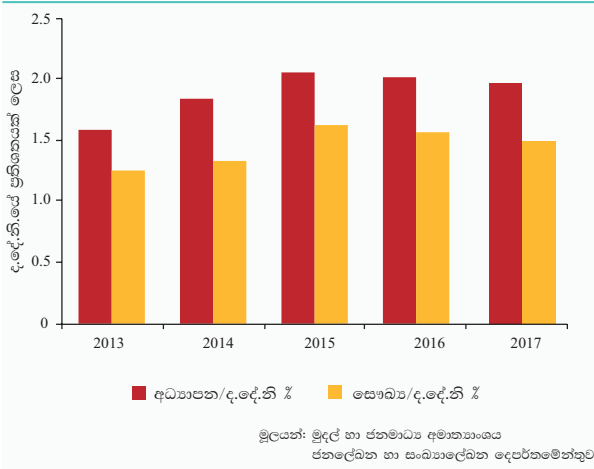
පෙන්නුම් කරමින්, කවර දිනෙක හෝ විවෘත වී ඇති කාන්තාවන්ගෙන් සියයට 31.9 ක් අධි බර තත්ත්වයෙන් ද, සියයට 13.3 ක් ස්ප්‍ර්ල භාවයෙන් ද පෙළෙන බව වාර්තා වූ අතර, පුරුෂයින්ට සාපේක්ෂව කාන්තාවන් අතර අධි රුධිර පීඩනය, දියවැඩියාව සහ අධි රුධිර කොලෙස්ටරෝල් මට්ටම් පැවතීම බහුල විමෙන් මෙම තත්ත්වය වඩා තහවුරු වේ. අහිතකර ජීවන රටා සහ පරිභෝජන පුරුදු ආශ්‍රිත බෝනොවන රෝග තත්ත්ව ඉහළ යෑම සැලකිල්ලට ගනිමින් සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය බෝනොවන රෝග පැතිරීම වැළැක්වීම සඳහා වන පියවර අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කළේය. ඒ අනුව, අහිතකර ආහාර පුරුදු, දුම්පානය, මධ්‍යසාර භාවිතය සහ ව්‍යායාමවලින් තොර ජීවන රටා පැවතීම අඩු කිරීමේ අරමුණින්, විශේෂයෙන් පාසල් දරුවන්, ගුරුවරුන් සහ තරුණයින් ඉලක්ක කරගත් විවිධ දැනුම්වත් කිරීමේ වැඩසටහන් බිම් මට්ටමින් මෙන්ම ජනමාධ්‍ය හරහා ද ක්‍රියාවට නංවන ලදී. සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය මගින් 2017 වසර තුළදී, රැකියා ස්ථානවල සෞඛ්‍ය පරීක්ෂණ වැඩසටහන්, දුරබැහැර ප්‍රදේශවල ජනතාව ඉලක්ක කරගත් දුරස්ථ සායන සහ වයස අවුරුදු 40 සහ 65 අතර සෞඛ්‍ය සම්පන්න යැයි පෙනෙන පුද්ගලයින්ගේ සෞඛ්‍ය පරීක්ෂණ සිදුකිරීමේ අරමුණින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද ‘සුව දිවි මධ්‍යස්ථාන’ යන වැඩසටහන් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත වකුගඩු රෝගය මගින් විශේෂයෙන්ම, අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වලට අහිතකර සමාජ-ආර්ථික බලපෑම් ඇති කරනු ලබන බැවින්, ඒ පිළිබඳව සෞඛ්‍ය සේවා සපයන්නන්ගේ, විද්වතුන්ගේ සහ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන්ගේ නිරන්තර අවධානය යොමු විය. 2017 වසර තුළදී, රෝගය සඳහා අධික අවදානම් සහිත දිස්ත්‍රික්ක 11 කින් නිදන්ගත වකුගඩු රෝගයෙන්/අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගයෙන් පෙළෙන රෝගීන් 25,512 ක් වාර්තා විය. නිදන්ගත වකුගඩු රෝගයෙන්/අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගයෙන් පෙළෙන රෝගීන් ඉහළම සංඛ්‍යාව අනුරාධපුරය සහ පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කවලින් වාර්තා වූ අතර, රෝග ව්‍යාප්තිය, එනම් නිදන්ගත වකුගඩු රෝගීන් සංඛ්‍යාව මුළු ජනගහනයට දක්වන ප්‍රතිශතය, බදුල්ල සහ අම්පාර දිස්ත්‍රික්කවල ද ඉහළ මට්ටමක පැවතුණි. ජනගහන හා සෞඛ්‍ය සමීක්ෂණය-2016 ට අනුව මෙරට නිදන්ගත වකුගඩු රෝග ව්‍යාප්තිය සියයට 0.6 ක අගයක පවතී. වර්තමානයේ දී, නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය/අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය පූර්ව හදුනා ගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් ලෙස, රෝගය වැළඳීමේ ඉහළ අවදානමක් ඇති දිස්ත්‍රික්කවල ජනතාව අතරින් වයස අවුරුදු 20 සහ ඊට ඉහළ පුද්ගලයින්ගේ රුධිරයේ

ක්‍රියාවිනීන් මට්ටම විශ්ලේෂණය කිරීම තුළින් ඔවුන්ගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වය පරීක්ෂාවට ලක් කෙරේ. මේ අතර, කැබිනිගොල්ලුව හා මහියංගනය මූලික රෝහල්වල සහ මහනුවර ශික්ෂණ රෝහලෙහි රුධිර කාන්දුකරණ ඒකක ආරම්භ කිරීමත් සමඟ, අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය ව්‍යාප්තව ඇති ප්‍රදේශවල රුධිර කාන්දුකරණ පහසුකම් වර්ධනය කිරීමට පියවර ගෙන ඇත. මේ අතර, යාපනය සහ මඩකලපුව ශික්ෂණ රෝහල්වල, හම්බන්තොට මූලික රෝහලේ, ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික් රෝහලේ සහ බදුල්ල පළාත් මහ රෝහලේ නව වකුගඩු ඒකක පිහිටුවනු ඇත. මීට අමතරව, අධි අවදානම් සහිත ප්‍රදේශවල රජයේ රෝහල් සඳහා නව රුධිර කාන්දුකරණ යන්ත්‍ර 278 ක් ද ලබාදෙන ලදී. තවද, 2017 වසර තුළදී ද අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය ඇති වීමට මූලික වන හේතු හදුනා ගැනීම සඳහා සිදු කරනු ලබන පර්යේෂණ කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු කෙරුණ ද මෙතෙක් ඒ සම්බන්ධයෙන් තීරණාත්මක ප්‍රතිඵලයක් ලැබී නැත.

පෞද්ගලික අංශය 2017 වසර තුළදී ද අඛණ්ඩව සෞඛ්‍ය සේවා සැපයීම පිළිබඳව ප්‍රධාන කාර්යභාරයක් ඉටු කළේය. ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පවත්වන ලද ගෘහ ඒකක ආදායම් සහ වියදම් සමීක්ෂණය-2016 ට අනුව, සමීක්ෂණයට මාසයකට පෙර කාලසීමාව සැලකිල්ලට ගත් විට, පෞද්ගලික සහ රජයේ රෝහල්වල බාහිර රෝගී අංශවලින් ප්‍රතිකාර ලබාගත් ගෘහ ඒකක සංඛ්‍යාව පිළිවෙලින් සියයට 14.6 ක් සහ සියයට 15.7 ක් වූ අතර, එමගින් පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවාවේ වැදගත්කම පිළිබිඹු කෙරේ. සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශයේ දත්තවලට අනුව, 2017 වසර අවසානය වන විට ඇදුන් 5,792 කින් සමන්විත පෞද්ගලික රෝහල් 181 ක් පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවා නියාමන සභාවේ ලියාපදිංචිය ලබා ඇත. පෞද්ගලික අංශයේ සෞඛ්‍ය සේවා සපයන්නන් විසින් සිදු කරනු ලබන කාර්යභාරයේ වැදගත්කම සැලකිල්ලට ගත්විට, පෞද්ගලික අංශය විසින් සපයනු ලබන සෞඛ්‍ය සේවාවේ ගුණාත්මක බව ඉහළ මට්ටමක පවත්වාගෙන යෑම සහ තරගකාරී මිල ක්‍රමයක් ඇති කිරීම තහවුරු කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. මෙම කාර්යය සඳහා, පුද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවා සපයන්නන් ද ඇතුළුව, සියලුම පෞද්ගලික වෛද්‍ය ආයතන පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවා නියාමන සභාවේ ලියාපදිංචි වීම අනිවාර්ය කිරීමත්, රෝගීන්ට සත්කාර කිරීම, ප්‍රතිකාර කිරීම සහ රෝග නිවාරණ සේවා පවත්වාගෙන යෑම සඳහා වන ජාතික නිර්දේශ සහ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මෙම සේවා සපයන්නන් කටයුතු කරන බව තහවුරු කර ගැනීම සඳහා නිරතුරුව පරීක්ෂා කිරීම සහ නිරීක්ෂණය කිරීමත් අත්‍යාවශ්‍ය වේ.

3.8 රජය සටහන
සෞඛ්‍ය සහ අධ්‍යාපනය සඳහා වූ රජයේ වියදම්

අධ්‍යාපනය

පාසල් සහභාගිත්ව අනුපාතික ඉහළ නැංවීමට මෙන්ම ශ්‍රම වෙළඳපොළ තුළ පවතින නිපුණතා අවශ්‍යතා හා සිසුන්ගේ අපේක්ෂාවලට ගැලපෙන පරිදි පාසල් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය සකස් කිරීම සඳහා වසර 13 ක අනිවාර්ය අධ්‍යාපනයක් ලබාදීමේ ප්‍රතිපත්තිය ද ඇතුළුව ක්‍රියාමාර්ග රැසක් රජය විසින් ක්‍රියාත්මක කර තිබේ. වසර 13 ක අනිවාර්ය අධ්‍යාපනයක් ලබාදීමේ ප්‍රතිපත්තිය යටතේ, තෝරාගත් පාසල් සඳහා අ.පො.ස. සාමාන්‍ය පෙළ විභාගයෙන් පසු නව වෘත්තීය විෂය ධාරාවක් හඳුන්වා දී ඇත. සාමාන්‍ය පෙළ විභාගයේ දී සිසුන් ලබා ඇති ප්‍රතිඵල පිළිබඳව නොසලකා, ඔවුන්ට ලැබිය යුතු රැකියා හා උසස් අධ්‍යාපන අවස්ථා ඉහළ නැංවීම පිණිස සිසුන්ගේ වෘත්තීය හා තාක්ෂණික නිපුණතා වැඩිදියුණු කිරීම, මෙම නව විෂය ධාරාවේ අරමුණ වේ. මෙම වෘත්තීය විෂය ධාරාව, පියවර කිහිපයක් යටතේ අදියර තුනකින් යුතු නියමු ව්‍යාපෘතියක් මගින් පාසල්වල ක්‍රියාත්මක කෙරෙනු ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියර 2017 ඔක්තෝබර් මාසයේ දී තෝරාගත් පාසල් 42 ක ආරම්භ කෙරිණි. ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය විසින් මෙම නව විෂය ධාරාව සඳහා අදාළ පොදු විෂයන් නවයක් හා වෘත්තීය විෂයන් 26 ක් සඳහා විෂයමාලා සකස් කරන ලද අතර, මෙම වැඩසටහන යටතේ ගුරුවරුන් 522 ක් පුහුණු කරන ලදී. මෙම නියමු ව්‍යාපෘතියේ දෙවන අදියර 2018 මැයි මාසයේදී ආරම්භ කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. මේ යටතේ, එක් අධ්‍යාපන කලාපයකින් අවම වශයෙන් එක් පාසලක් හෝ ඇතුළත් වන ලෙස පාසල් 150 ක් තෝරා ගෙන ඇත. මෙහි තුන්වන අදියර වසර 2019 දී පළාත් හා ජාතික පාසල් 500 ක් දක්වා ද, වසර 2020 වන විට පාසල් 1,000 ක් දක්වා ද ව්‍යාප්ත කෙරෙනු

ඇත. මේ අතර, පිළිවෙලින්, පාසල් සිසුන් මිලියන 4.3 කට සහ 650,000 කට ප්‍රතිලාභ සලසමින් නොමිලේ පාසල් නිල ඇඳුම් ලබාදීමේ සහ පාසල් පාවහන් ලබාදීමේ වැඩසටහන් ද ක්‍රියාත්මක කෙරිණි. ලෝක ආහාර වැඩසටහනේ අරමුදල් යොදා ගෙන දිවා ආහාර ලබාදීමේ වැඩසටහන උතුරු පළාතේ ක්‍රියාත්මක වූ අතර, ඒ යටතේ පාසල් 957 ක සිසුන් 159,792 කට ප්‍රතිලාභ හිමි විය. 2017 වසරේදී වයස අවුරුදු 5-14 අතර වයස් සීමාවේ සිසුන්ගේ ශුද්ධ ඇතුළත් වීමේ අනුපාතය¹ සියයට 96.28 ක් විය. තවද, 1 ශ්‍රේණියේ සිට 11 ශ්‍රේණිය දක්වා දළ රැඳී සිටීමේ අනුපාතය² සියයට 88.75 ක් වූ අතර, පිරිමි සහ ගැහැනු ළමුන්ගේ දළ රැඳී සිටීමේ අනුපාත පිළිවෙලින් සියයට 86.54 ක් හා 91.03 ක් විය.

සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීමට හා පාසල් අතර පවතින විෂමතා අවම කිරීමට රජය අඛණ්ඩව කටයුතු කළේය. 2017 වසරේදී ගුරු පුහුණු විද්‍යාලවලින් පුහුණුව නිම කළ ගුරුවරු සංඛ්‍යාව 537 ක් වූ අතර, දැනට මෙම විද්‍යාලවල ගුරුවරු 3,000 ක් පමණ පුහුණුව ලබමින් සිටිති. මෙයට අමතරව, විශේෂයෙන්ම, විද්‍යාව, තාක්ෂණවේදය, ඉංජිනේරු විද්‍යාව සහ ගණිතය විෂයන්ට අදාළව මෙන්ම ඉංග්‍රීසි, වෙනත් විදේශීය භාෂා සහ සෞන්දර්ය විෂයන් සම්බන්ධයෙන් සාමාන්‍ය අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට අදාළ ඉගැන්වීම්වල ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් ගුරු පුහුණු වැඩසටහන් රැසක් පවත්වන ලදී. වතු අංශයේ පාසල් සහ උතුරු, නැගෙනහිර, වයඹ හා උතුරු මැද පළාත්වල දෙමළ මාධ්‍ය පාසල්වල ගුරුවරුන් ඉලක්ක කර ගනිමින් වසර තුළදී පුහුණු වැඩසටහන් කිහිපයක් පවත්වන ලදී. මේ අතර, විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත සිසුන්ට ලබාදෙන අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා, ඔට්ටම් සහිත සිසුන් වෙනුවෙන් වූ නව ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේද පිළිබඳව ගුරුවරුන් 40 දෙනෙකු පුහුණු කරන ලද අතර, සංඥා භාෂාව හා බ්‍රේල් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ පුහුණුව විශේෂ අධ්‍යාපන ගුරුවරුන් 30 දෙනෙකු සඳහා ලබාදෙන ලදී. ‘ළගම පාසල හොඳම පාසල’ සංකල්පය යටතේ, පාසල් අතර භෞතික යටිතල පහසුකම් බෙදී යෑමේ විෂමතා අවම කිරීම සඳහා නව පංති කාමර, තාක්ෂණ ගොඩනැගිලි, විද්‍යාගාර, ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රම ආදිය ඉදිකිරීම තුළින් පළාත් පාසල් 9,063 ක් හා ජාතික පාසල් 282 ක් සංවර්ධනය කෙරෙමින් පවතී. මේ අතර, ස්වාභාවික ආපදාවලින් බලපෑමට පත් දිස්ත්‍රික්කවල

1 ශුද්ධ ඇතුළත් වීමේ අනුපාතය යනු, කිසියම් වයස් සීමාවක සිටින සියලුම ළමුන් අතරින් රජයේ හෝ රජයේ අනුමත පොදුගලික පාසලකට ඇතුළත්වී සිටින සිසුන් සංඛ්‍යාවෙහි ප්‍රතිශතය වේ.
2 1 ශ්‍රේණියේ සිට 11 ශ්‍රේණිය දක්වා දළ රැඳී සිටීමේ අනුපාතය යනු, වසර 10 කට පෙර 1 ශ්‍රේණියට ඇතුළත් කරගත් මුළු සිසුන් සංඛ්‍යාව අතරින් දැනට 11 ශ්‍රේණියේ ඉගෙනුම ලබන සිසුන්ගේ ප්‍රතිශතය වේ.

ගෙවතුර හා නාය යැමිවලින් හානියට ලක්වූ පාසල් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ වාර්ෂික අයවැය මගින් ප්‍රතිපාදන වෙන් කරන ලදී. තවද, 2017 වසරේදී, ඉබ්බාගමුව, වැලිමඩ, තෙල්දෙණිය, මාතර, වලිකාමම්, තෙත්මරවිච්චි, මඩකලපුව, වලපනේ, දිඹුලාගල සහ නිවිතිගල ප්‍රදේශවල තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ කලාප මධ්‍යස්ථාන ඉදිකිරීමේ කටයුතු අවසන් වූ අතර, තවත් මධ්‍යස්ථාන තුනක ඉදිකිරීම් කටයුතු ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුණි. කෙසේ වෙතත්, 2017 වසරේදී ගුරුවරුන් 10 දෙනෙකුට වඩා අඩු පාසල් 3,148 ක් පැවති අතර, එමගින් සැලකිය යුතු පාසල් ගණනක ප්‍රමාණවත් තරම් ගුරු මණ්ඩලයක් නොසිටීමට ඉඩ ඇති බව පෙන්නුම් කෙරේ.

2017 වසර තුළදී අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය මගින් සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක ප්‍රමිතිය පවත්වාගෙන යෑම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලදී. සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනයේ අවම ගුණාත්මකභාවය සහතික කිරීමේ අරමුණින් වසර තුළදී අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය, පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තු, කලාප හා ප්‍රාදේශීය අධ්‍යාපන කාර්යාල විසින් පාසල් 7,347 ක් ඇගයීමට ලක් කරන ලද අතර, පාසල් අභ්‍යන්තර ඇගයීම් කමිටු මගින් පාසල් 7,549 ක් ඇගයීමට ලක් කර ඇත. මේ අතර, රජයේ අනුමැතිය ලත් පෞද්ගලික පාසල් 16 ක්, පළාත්බද හා කලාපීය බලයලත් ආයතන විසින් අධීක්ෂණය කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, ජාත්‍යන්තර පාසල්වලට ඇතුළත් වන ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව ඉහළ යමින් පවතින නමුත්, එම පාසල් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය හෝ පළාත්බද හෝ කලාපීය බලයලත් ආයතන විසින් අධීක්ෂණයට ලක් නොවේ. එබැවින්, මෙම ජාත්‍යන්තර පාසල් විසින් සපයනු ලබන අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය අධීක්ෂණය සහ ඇගයීම සඳහා ක්‍රමවේදයක් සකස් කිරීම ඉතා වැදගත් වන අතර, එම ඇගයුම් ක්‍රියාවලිය සඳහා එයට අදාළ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ නියෝජිතයින් ද සහභාගී කරගත යුතුය. මේ අතර, සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක ප්‍රමිතිය පවත්වාගෙන යෑම තවදුරටත් වැඩිදියුණු කිරීමේ ඉඩප්‍රස්ථා පවතී. ඒ අනුව, විෂය කරුණු හා සාමාන්‍ය ඉගැන්වීම් කුසලතා පිළිබඳව ගුරුවරුන් පුහුණු කිරීමට අමතරව, දරුවන් සම්බන්ධ අධ්‍යාපනික, වර්ධනාත්මක හා සමාජ-ආර්ථික ගැටලු මනාව හැසිරවීම පිළිබඳව ඇති හොඳම පරිචයන් පිළිබඳව අධ්‍යාපන සේවාවේ නියැලෙන සියලුම කාර්ය මණ්ඩලය පුහුණු කළ යුතු අතරම, පාසල් පරිපාලනය හා සිසුන්ට නොමනා ලෙස සැලකීමට අදාළ ගැටලු නිරාකරණය කිරීම සඳහා කාර්යක්ෂම පැමිණිලි මෙහෙයවීමේ ක්‍රියාපටිපාටියක් ද ස්ථාපනය කළ යුතුය.

3.9 සංඛ්‍යා සටහන
සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනයේ මූලික ලක්ෂණ

ශීර්ෂය	2016 (අ)	2017 (ආ)
1. මුළු පාසල් සංඛ්‍යාව	11,021	11,053
රජයේ පාසල්	10,162	10,194
ප්‍රාථමික පාසල්	3,778	3,881
ද්විතියික පාසල්	6,384	6,313
ඉන්, ජාතික පාසල්	353	353
වෙනත් පාසල්	859	859
පිරිවෙන්	754	753
පෞද්ගලික හා විශේෂ පාසල් (ඇ)	105	106
2. මුළු ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව	4,345,517	4,447,570
රජයේ පාසල්	4,143,107	4,165,955
වෙනත් පාසල්	202,410	200,512
පිරිවෙන්	66,003	61,855
පෞද්ගලික හා විශේෂ පාසල් (ඇ)	136,407	138,657
ජාත්‍යන්තර පාසල්	ලැංකො	81,103
3. මුළු ගුරුවරු සංඛ්‍යාව	249,374	263,766
රජයේ පාසල්	235,999	241,018
වෙනත් පාසල්	13,375	13,374
පිරිවෙන්	6,503	6,335
පෞද්ගලික හා විශේෂ පාසල් (ඇ)	6,872	7,039
ජාත්‍යන්තර පාසල්	ලැංකො	9,374
4. නව ඇතුළත්කර ගැනීම් (ඇ)	326,966	329,628
5. ශිෂ්‍ය / ගුරු අනුපාතය		
රජයේ පාසල්	18	17
වෙනත් පාසල්	15	15
ජාත්‍යන්තර පාසල්	ලැංකො	9
6. ප්‍රාථමික ශුද්ධ ඇතුළත්වීම් අනුපාතය (1-5 ශ්‍රේණි)	95.91	93.90
7. ද්විතියික ශුද්ධ ඇතුළත්වීම් අනුපාතය (6-11 ශ්‍රේණි)	95.91	95.80
8. වයස් විශේෂිත ඇතුළත්වීම් අනුපාතය (1-9 ශ්‍රේණි)	97.35	96.28
9. ගුරු පුහුණු මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව	8	8
10. වසර තුළ දී පුහුණු කළ ගුරුවරු සංඛ්‍යාව	2,294	2,553
11. ජාතික අධ්‍යාපන විද්‍යාපීඨ සංඛ්‍යාව	19	19
පුහුණුව ලත් මුළු ගුරුවරු සංඛ්‍යාව	9,478	8,014
වසර තුළ දී පුහුණුව නිමකළ ගුරු සංඛ්‍යාව	2,073	2,602

(අ) සංශෝධිත මූලය: අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය
 (ආ) කාවකාලික
 (ඇ) රජය විසින් අනුමත පෞද්ගලික පාසල් සහ විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත ලමුන් සඳහා වූ පාසල් (මෙයට සමාගම් පනත යටතේ ලියාපදිංචි කළ ජාත්‍යන්තර පාසල් අයත් නොවේ).
 (ඈ) රජයේ පාසල් සඳහා පමණි.

2017 වසර තුළදී, සාමාන්‍ය අධ්‍යාපන අංශය තුළ රාජ්‍ය නොවන අංශයේ දායකත්වය තවදුරටත් වර්ධනය විය. 2017 වසර තුළදී, සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය ලබාදෙන පෞද්ගලික පාසල් 106 ක් (ජාත්‍යන්තර පාසල් හැර) සහ පිරිවෙන් 753 ක් විය. පෞද්ගලික පාසල්වල (ජාත්‍යන්තර පාසල් හැර) සිසුන් සංඛ්‍යාව 2017 වසර තුළදී පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 1.6 කින් වර්ධනය වී ඇත. කෙසේ වෙතත්, මෙම

කාලසීමාව තුළදී පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය ලබන සිසුන් සංඛ්‍යාව සියයට 6.3 කින් අඩු වී ඇත. මේ අතර, 2017 වසරේදී අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් පවත්වන ලද සමීක්ෂණයට මෙතෙක් දක්වා ඇති ප්‍රතිචාර අනුව, ජාත්‍යන්තර පාසල් 245 කට සිසුහු 81,103 ක් ඇතුළත්ව සිටියහ.

රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාල තුළින් තෘතීයික අධ්‍යාපන අවස්ථා ඉහළ නංවන අතරම, විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා රජය අඛණ්ඩව ප්‍රයත්න දරන ලදී. 2017 වසර තුළදී, විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව විසින් නව පීඨ හතක්, නව දෙපාර්තමේන්තු 39 ක් සහ රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාල විසින් පිරිනමන නව උපාධි පාඨමාලා 33 ක් අනුමත කරන ලදී. අ.පො.ස. උසස් පෙළ විභාග ප්‍රතිඵල නිකුත් කිරීම සහ රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාලවලට සිසුන් ඇතුළත් කරගැනීම අතර පවත්නා කාල පරතරය අඩු කිරීම සඳහා 2017 වසරේදී අන්තර්ජාලය භාවිතයෙන් විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රවේශය සඳහා ඉල්ලුම් කිරීම අනිවාර්ය කිරීම සහ එම ක්‍රියාවලිය විධිමත් කිරීම ද සිදු කරන ලදී. රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන විශ්වවිද්‍යාලවල ගුණාත්මකභාව තහවුරු කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් සහ නියාමනය කිරීම සඳහා විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව සහ උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය නව ස්වාධීන තත්ත්ව සහතික සහ ප්‍රතිතන අධිකාරියක් පිහිටුවීමේ ක්‍රියාවලියක නිරතව සිටියි. මේ අතර, රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාලවල ගුණාත්මකභාව අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යෑම තහවුරු කිරීම සඳහා විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාවේ තත්ත්ව සහතික කිරීමේ අංශයක් පිහිටුවා ඇති අතර, 2017 වසර තුළදී මානව ශාස්ත්‍ර සහ සමාජීය විද්‍යා උපාධි පාඨමාලා 42 ක තත්ත්ව සහතික නිරීක්ෂණ අවසන් කර ඇත. විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව විසින්, අභ්‍යන්තර තත්ත්ව සහතික ඒකක කාර්යසාධන ඇගයීම් කාඩ්පත් පදනම් කරගත්, විශ්වවිද්‍යාල තුළින් සිදු කරනු ලබන ස්වයං වාර්තා කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් හරහා රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාල විසින් පිරිනමන උපාධි අධීක්ෂණය කිරීමේ හා ඇගයීමේ ක්‍රියාවලියක් ආරම්භ කරන ලදී. මේ අතර, විශ්වවිද්‍යාල තුළ නවක වදය, ලිංගික හා ස්ත්‍රී-පුරුෂභාවය මත පදනම් වූ ප්‍රචණ්ඩත්වය වැළැක්වීම සඳහා සිසුන්ට මංගත වෙබ් පිවිසුමක් (online portal), විද්‍යුත් තැපැල් සහ 24/7 ඇමතුම් මධ්‍යස්ථානය හරහා පැමිණිලි කිරීමට අවස්ථාව සලසන පැමිණිලි විසඳාලීමේ යාන්ත්‍රණයක් ස්ථාපනය කර ලදී.

පෞද්ගලික අංශය, රජයේ විශ්වවිද්‍යාල හා සමගාමීව තෘතීයික අධ්‍යාපනය ලබාදීම සඳහා ක්‍රමයෙන් ඉහළ යන වැදගත්කමකින් යුතු කාර්යභාරයක් අඛණ්ඩව ඉටු කළේය. 2017 වසර අවසානය වන විට, පිළිගත් දේශීය උපාධි පාඨමාලා 99 ක් පිරිනමනු

3.10 සංඛ්‍යා සටහන
විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනයේ මූලික ලක්ෂණ (අ)

ශීර්ෂය	2016 (අ)	2017 (අ)
1. විශ්වවිද්‍යාල සංඛ්‍යාව	15	15
2. අනෙකුත් උසස් අධ්‍යාපන ආයතන සංඛ්‍යාව	18	19
3. ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව (උපාධි අපේක්ෂක) (අ)		
විශ්වවිද්‍යාල (ඉ)	84,451	88,855
ආයතන	3,290	3,389
විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය	22,546	24,144
4. මුළු කාර්යමණ්ඩලය (සියලුම විශ්වවිද්‍යාලවල) අධ්‍යයන අනධ්‍යයන	5,440	5,498
5. ශිෂ්‍ය / ගුරු අනුපාතය	17.5	17.4
6. වයස් විශේෂිත උපාධි අපේක්ෂක ඇතුළත්වීමේ අනුපාතය (අවුරුදු 19-23) (අ)	6.8	6.8
7. අ.පො.ස උසස් පෙළ සිට විශ්වවිද්‍යාලයට ඇතුළත්වීම		
ඇතුළත්වීමට සුදුසුකම් ලැබූ ප්‍රමාණය (%)	51.43	60.99
සුදුසුකම් ලැබුවන්ගෙන් ඇතුළත් වූ ප්‍රමාණය (%)	18.61	19.11
8. උපාධිලත් සංඛ්‍යාව (ඊ)	36,382	෧෭,෩෧.
ප්‍රථම උපාධි	28,808	෧෭,෩෧.
පශ්චාත් උපාධි	7,574	෧෭,෩෧.
9. ප්‍රථම උපාධිය සඳහා නව ඇතුළත්වීම් (උ)	29,083	30,668
10. විශ්වවිද්‍යාලවලට ඇතුළත්වීම සඳහා සුදුසුකම් ලැබූ සංඛ්‍යාව	155,550	160,517

මූලාශ්‍රය: විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව

- (අ) විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව යටතේ පවතින විශ්වවිද්‍යාල හා උසස් අධ්‍යාපන ආයතන
- (ආ) සංශෝධිත
- (ඇ) තාවකාලික
- (ඈ) බාහිර උපාධි පාඨමාලා ඇතුළත් නොවේ.
- (ඉ) විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය ඇතුළත් නොවේ.
- (ඊ) බාහිර උපාධි හා විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය ඇතුළත් වේ.
- (උ) බාහිර උපාධි හා විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය ඇතුළත් නොවේ.

ලබන රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතන 16 ක් පැවතුණි. මේ අතර, දකුණු ආසියාතික තාක්ෂණ සහ වෛද්‍ය ආයතනය (සයිටම්) මගින් පිරිනමනු ලබන වෛද්‍ය උපාධියට එරෙහිව 2017 ජනවාරි මාසයේ සිට ශිෂ්‍ය සංගම් ක්‍රියාමාර්ගයක් හේතුවෙන්, සියලුම රජයේ විශ්වවිද්‍යාලවල වෛද්‍ය සිසුන් දේශන, නිබන්ධන සහ සායනික පුහුණුව සඳහා සහභාගී වීමෙන් වැළකී සිටි අතර, රජයේ රෝහල්වල වෛද්‍යවරු ද අවස්ථා කිහිපයකදී වෘත්තීය ක්‍රියාමාර්ග ලෙස වැඩ වර්ජන ක්‍රියාත්මක කළහ. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපන පද්ධතියට මෙන්ම සමස්ත සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රය වෙත ද සැලකිය යුතු බලපෑම් එල්ල විය. මේ සම්බන්ධයෙන් පත් කරන ලද ජනාධිපති කොමිසම මගින් සයිටම් ආයතනය අහෝසි කර එහි වර්තමාන සිසුන් කොතලාවල ආරක්ෂක විශ්වවිද්‍යාලයට ඇතුළත් කර ගැනීමටත්, රාජ්‍ය නොවන, ලාභ අරමුණු කර නොගත් වෛද්‍ය උපාධි පිරිනමන ආයතනයක්

ස්ථාපනය කර, 2019 වසරේදී එහි කටයුතු ආරම්භ කිරීමටත්, ශ්‍රී ලංකා වෛද්‍ය සභාවේ අධීක්ෂණය යටතේ වෛද්‍ය අධ්‍යාපනය සහ සායනික පුහුණුව සඳහා අවම ප්‍රමිති ස්ථාපනය කිරීමටත් තීරණය කරන ලද අතර, කොතලාවල ආරක්ෂක විශ්වවිද්‍යාලය සහ යෝජන ආයතනය මෙම ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව ඉහළ ප්‍රමිතියෙන් යුතු වෛද්‍ය අධ්‍යාපනයක් ලබාදීම සහතික කිරීමට ද තීරණය කරන ලදී. 2017 වසරේ දෙසැම්බර් මාසයේදී රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාලවල සාමාන්‍ය ක්‍රියාකාරකම් යළි ආරම්භ කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, මෙමගින් නිර්මාණය වූ ගැටලුකාරී තත්ත්වය හේතුවෙන් සිසුන්ට උපාධි පාඨමාලා සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා මෙන්ම මිලදුම් සිසුන් කණ්ඩායමට විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රවේශය සඳහා වසරකට ආසන්න කාලයක ප්‍රමාදයක් ඇති වීම තුළින් රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාලවල වත්මන් හා අනාගත වෛද්‍ය සිසුන් කෙරෙහි බරපතල ප්‍රතිච්ඡාදන ඵල ල වී ඇත. තවද, සෞඛ්‍ය අංශයේ කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා වෛද්‍යවරුන් බඳවා ගැනීම ප්‍රමාද වීම හේතුවෙන් සමස්ත සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයට ද බලපෑම් ඵල ල වී ඇත. මෙරට උසස් අධ්‍යාපන අවශ්‍යතා සපුරාලීමට රජයේ සම්පත් ප්‍රමාණවත් නොවන බැවින්, තෘතීයික අධ්‍යාපනය සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ මධ්‍ය හා දිගුකාලීන දායකත්වය අඩාල වීමට මෙම ගැටලුව බාධාවක් නොවන ලෙසට රජය කටයුතු කළ යුතුය. සුදුසුකම් ලබන සියලු දෙනා වෙත අධ්‍යාපනය ලබාදීම සඳහා රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාලවල ඉඩ පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවන බැවින්, සියලුම විෂය ධාරා සඳහා නිසි නියාමන සහ තත්ත්ව සහතික ක්‍රමවේදයක් සහිතව විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනය ලබාදීම සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ දායකත්වය දිරිගැන්විය යුතුය.

2017 වසර තුළදී, කාර්මික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන හා පුහුණු ක්ෂේත්‍රය ශ්‍රම වෙළඳපොළ අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා වන අවස්ථා වර්ධනය කිරීමට අඛණ්ඩව ක්‍රියා කළේය. 2017 වසර අවසානය වන විට, රාජ්‍ය ආයතන 333 ක්, පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය-නොවන ආයතන 486 ක් ඇතුළත්ව කාර්මික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන හා පුහුණු ක්ෂේත්‍රයෙහි ලියාපදිංචි ආයතන 819 ක් විය. මෙම ආයතන මගින් පිළිගත් කාර්මික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන හා පුහුණු පාඨමාලා 2,972 ක් පිරිනමා ඇති අතර, 2017 වසර තුළදී මෙම ආයතන විසින් ජාතික වෘත්තීය සුදුසුකම් සහතිකපත් 65,212 ක් ප්‍රදානය කර ඇත. තෘතීයික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන කොමිෂන් සභාව, ජාතික නිපුණතා සම්මතයන්ට අනුකූලව පුහුණුවන්නන්ගේ නිපුණතා සකස් කිරීම අරමුණු කර ගනිමින් ඇගයීම් අධීක්ෂණය කිරීමේ වැඩසටහනක් හඳුන්වා දෙන ලදී. වසර තුළදී කාර්මික අධ්‍යාපන හා පුහුණු දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කාර්මික විද්‍යාල වෙත සිසුන් ආකර්ෂණය කර ගැනීම

3.11 සංඛ්‍යා සටහන
තෘතීයික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන පුහුණු ක්ෂේත්‍රයේ මූලික ලක්ෂණ

ශීර්ෂය	2016	2017 (අ)
1. ලියාපදිංචි කළ කාර්මික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන පුහුණු ආයතන සංඛ්‍යාව (ආ)	764	819
රාජ්‍ය	313	333
පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන	451	486
2. පිළිගත් පාඨමාලා සංඛ්‍යාව	2,659	2,972
රාජ්‍ය	1,876	2,282
පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන	783	690
3. ප්‍රදානය කළ ජාතික වෘත්තීය සුදුසුකම් සහතිකපත් සංඛ්‍යාව	47,017	65,212
කාර්මික අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීමේ දෙපාර්තමේන්තුව	4,169	6,104
ජාතික ආධුනිකත්ව සහ කාර්මික පුහුණු කිරීමේ අධිකාරිය	11,182	8,798
වෘත්තීය පුහුණු අධිකාරිය	17,517	23,890
ජාතික තරුණ සේවා සභාව	1,957	1,219
පෞද්ගලික ආයතන	12,192	25,201

(අ) නාවකාලික මූලය: තෘතීයික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන (ආ) වසර අවසානයේ දී කොමිෂන් සභාව

සඳහා දැනුම්වත් කිරීමේ වැඩසටහන් 424 ක් ක්‍රියාවට නංවන ලදී. තවද, ස්වයං රැකියා ප්‍රවර්ධනය කිරීම පිළිබඳව දැනුම්වත් කිරීමේ වැඩසටහන් 28 ක් සහ ස්වයං රැකියා ප්‍රවර්ධන ණය යෝජනා ක්‍රම පිළිබඳව වූ වැඩසටහන් හතරක් ද, මෙම වසර තුළදී ක්‍රියාත්මක කර ඇත.

නිවාස හා භාගර්ක සංවර්ධනය

රජය විසින්, නිවාස හා ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශය, මහානගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය හා අනෙකුත් අදාළ බලයලත් ආයතන හරහා, රට තුළ විධිමත් නාගරීකරණට පහසුකම් සැලසීම මෙන්ම අත්‍යාවශ්‍ය කණ්ඩායම් වෙත සුදුසු නිවාස හා උපයෝගීතා සැලසීම ද සිදු කරන ලදී. ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණය-2016 ට අනුව, රටේ සියලු වර්ගවල නිවාසවලින් සියයට 0.8 ක් මුඩුක්කු සහ පැල්පත් නිවාස වන අතර, සියයට 0.2 ක් සම්මත නිවාස කාණ්ඩයකට වර්ගීකරණය කළ නොහැකි වාසස්ථාන විය. තවද, නිවාසවලින් සියයට 10.3 ක් වර්ග අඩි 250 ට වඩා කුඩා ප්‍රමාණයේ නිවාස වූ අතර, අර්ධ-ස්ථාවර බිත්ති, ගෙබිම සහ පියැසි සහිත නිවාස ප්‍රතිශතය, පිළිවෙළින්, සියයට 4.5 ක්, සියයට 4.4 ක් සහ සියයට 8.1 ක් විය. මේ අතර, නිවාසවලින් සියයට 8.3 කට තමන්ගේම වැසිකිළියක් නොමැති අතර, නිවාසවලින් සියයට 7.8 කට නිවසේ සිට මීටර 100 ක් ඇතුළත පානීය ජල පහසුකම් සඳහා

ප්‍රවේශය නොමැති විය. ගෘහ ඒකකවලින් සියයට 21.4 ක පමණක් පළාත් පාලන ආයතනවලින් කසළ එකතු කරනු ලැබිණි. නාගරීකරණය තිරසාර ලෙස සිදු වන බව සහතික කරන අතර, මූලික පහසුකම් සහිත නිවාස සඳහා වූ දිළිඳු ජන කොටස්වල අවශ්‍යතා සපුරාලීමට රජය සතුව සැලකිය යුතු කාර්යභාරයක් පවතින බව මෙම සංඛ්‍යාලේඛන මගින් පෙන්නුම් කරයි.

නිවාස හා ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශය විසින් සියලු දෙනාට යෝග්‍ය නිවාස පහසුකම් සැලසීම වෙනුවෙන් විවිධ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර, නව ජාතික නිවාස ප්‍රතිපත්තියක් හඳුන්වා දීම සඳහා රටේ වත්මන් නිවාස අවශ්‍යතා පිළිබඳව අධ්‍යයනය කරන ලදී. නව ප්‍රතිපත්තිය සැකසීම 2017 වසර අග වන විට එහි අවසන් අදියර කරා ළඟා වූ අතර, 2018 වසර තුළදී එය ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය හා නාගරීක ජනාවාස සංවර්ධන අධිකාරිය සඳහා භාණ්ඩාගාරය විසින් 2017 වසර සඳහා රුපියල් මිලියන 6,820.2 ක මුදලක් වෙන්කර ඇති අතර, මෙම ආයතන මගින් අභ්‍යන්තරව රැස් කළ රුපියල් මිලියන 1,118.5 ක අරමුදල් ද විවිධ ව්‍යාපෘති සඳහා යොදා ගැනිණි. ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් නිදහස් ඔප්පු 3,000 ක් ද, බදු ඔප්පු 5,000 ක් ද ප්‍රතිලාභීන් වෙත ලබා දෙන ලදී. මේ අතර, සෑම පවුලකටම යෝග්‍ය නිවාස පහසුකම් සැපයීමට අධ්‍යයන ප්‍රයත්න දරමින් ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් නිවාස ව්‍යාපෘති රැසක් ක්‍රියාත්මක කර ඇත. උතුරු පළාත් හා මධ්‍යම ප්‍රදේශව දිස්ත්‍රික් නිවාස සංවර්ධන වැඩසටහන සහ බෝගස්වැව (වවුනියා දිස්ත්‍රික්කය) නිවාස ව්‍යාපෘති හරහා අභ්‍යන්තර ගැටුම්වලින් අවතැන් වූ පවුල් සඳහා ඉඩම්, මුදල් ප්‍රදානයන් හා උපයෝගිතා සඳහා ප්‍රවේශය ද ලබා දෙන ලදී. මේ අතර, නිවාස හා ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශය විසින් දිස්ත්‍රික් හා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල හා එක්ව සමීක්ෂණයක් සිදු කර ඇති අතර, එමගින් නිවාස ඉදිකර ගැනීම සඳහා තමන්ගේම ඉඩමක හිමිකාරිත්වය නොමැති අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් 250,604 ක් හඳුනා ගෙන ඇත. එවැනි පවුල් 1,304 කට සිය නිවාස අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා ඉඩම් හා මුදල් ප්‍රදානයන් ලබාදීම සඳහා වසර තුළදී ග්‍රාම ශක්ති ආදර්ශ ගම්මාන නිවාස වැඩසටහන ආරම්භ කෙරිණි. තම ජීවිත අභිමිච්චි හෝ ආබාධිත තත්ත්වයට පත්වූ හමුදා නිලධාරීන්ගේ පවුල් සඳහා නිවාස 3,650 ක් ඉදිකිරීම හෝ අලුත්වැඩියා කරදීම 'විරු සුම්තුරු' වැඩසටහනෙහි අරමුණ වේ. තවද, නිවාස පුළුල් කිරීම හෝ තනා නිම කිරීමට අපේක්ෂා කරන අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වලට උපකාර කිරීම සඳහා ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් 'සොඳුරු පියස' බැංකු ණය වැඩසටහන යටතේ ලංකා

බැංකුව හා ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව හරහා සහනදායී ණය පහසුකම් ලබාදෙන ලදී. ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් අඩු ආදායම්ලාභී හා සුනාමියෙන් බලපෑමට ලක්වූ පවුල් වැනි ආර්ථික අපහසුතා සහිත කණ්ඩායම්වලට නිවාස පහසුකම් සැලසීම සඳහා ලුනාව, කොටියාගල, හොරණ හා රජගම නිවාස ව්‍යාපෘති, විසිරි නිවාස වැඩසටහන හා මැදි ආදායම් නිවාස වැඩසටහන අධ්‍යයනය කරගෙන යන ලදී. ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් 2017 වසරේදී විලවිටිය, පූජ්‍ය සෝභිත නාහිමිගම සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය හා බේරේ වැව නිවාස ව්‍යාපෘතියට අදාළ සැලසුම් කටයුතු සිදු කරන ලදී. තවද, නව නිවාස ඉදිකිරීම හෝ දැනට පවතින නිවාස පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා වකුගඩු රෝගීන් වෙනුවෙන් නිවාස සහනාධාර ලබාදී ඇත.

පසුගිය දශකය තුළ ශිෂ්‍ය නාගරීකරණයත් සමඟ මහල් නිවාස සඳහා වූ ඉල්ලුම හා සැපයුම සැලකිය යුතු ලෙස වැඩිවී ඇති අතර, ඒ හේතුවෙන් නිවාස ගැනුම්කරුවන්ගේ අයිතිවාසිකම් සුරක්ෂිත කිරීම සඳහා මහල් නිවාස සංවර්ධනය පිළිබඳව පවතින නෛතික රාමුව සංශෝධනය කිරීමේ අවශ්‍යතාව මතු වී ඇත. සාමාන්‍යයෙන්, මහල් නිවාස දේපළ සංවර්ධනකරුවන් පූර්ව ඉදිකිරීම් කාලය තුළදීම මහල් නිවාස ඒකක විකිණීම සිදු කරයි. කෙසේ වෙතත්, ඇතැම් සංවර්ධනකරුවන් විසින් නිවාස ඒකක විකිණීමට පෙර තාවකාලික මහල් නිවාස සැලැස්ම ලියාපදිංචි නොකරන අතර, ඒ හේතුවෙන් නිවාස ගැනුම්කරුවන් විසින් නීත්‍යානුකූලව ලියාපදිංචි නොකළ දේපළක් මිලදී ගනු ලබයි. තවද, අතිරේක නිවාස ඒකක එකතු කිරීම මගින් ව්‍යාපෘතිය පුළුල් කිරීම, සංවර්ධනකරුවන්ගේ පසුබිම හා ව්‍යාපෘතිය සඳහා භාවිතා කරන අරමුදල් වැනි අනාගත ගැනුම්කරුවන්ගේ අයිතිවාසිකම්වලට බලපෑ හැකි ගැටලු පිළිබඳව තොරතුරු අනාවරණය කිරීම සඳහා පවත්නා නෛතික රාමුව මගින් දේපළ සංවර්ධනකරුවන් හට අනිවාර්ය වගකීම් නොපැවරෙයි. මහල් නිවාස දේපළ ආශ්‍රිත නෛතික ව්‍යුහය තුළ පවතින අඩුපාඩු හඳුනා ගනිමින්, ශ්‍රී ලංකාවේ මහල් නිවාස සංවර්ධන කර්මාන්තයේ වර්තමාන අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා නිවාස හා ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශය 1973 අංක 10 දරන සභාධිපත්‍ය කළමනාකරණ අධිකාරී පනත සහ 1999 අංක 4 දරන නිවාස හිමිකම (විශේෂ විධිවිධාන) පනත සංශෝධනය කිරීමේ යෙදී සිටියි. මෙම සංශෝධනවලට අනුව දේපළ සංවර්ධනකරුවෝ නිවාස ඒකක අලෙවි කිරීමට පෙර තාවකාලික මහල් නිවාස සැලැස්ම ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා අනිවාර්යයෙන් බැඳෙති.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ තිරසාර නාගරික සංවර්ධනය සහ නාගරික ජනාවාස හා නිවාස ඉදිකිරීම් වෙනුවෙන් සහාය දැක්වීම සඳහා ඉදිකිරීම් කර්මාන්ත සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කර ඇත. 2016 නොවැම්බර් මාසයේදී අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද ඉදිකිරීම් පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය ඉදිකිරීම් කර්මාන්ත සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් 2017 වර්ෂය තුළදී ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. තවද, ඉදිකිරීම් කර්මාන්ත සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් මහානගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය සමඟ එක්ව, සැලකිය යුතු වේගයකින් හා විශාල පරිමාණයෙන් සිදුවන උස් ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම පිළිබඳව නිසි ප්‍රමිති හඳුන්වා දීම සඳහා මහල් විශාල සංඛ්‍යාවකින් සමන්විත ගොඩනැගිලි පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය සකස් කරන ලදී. 2017 වසරේදී ඉදිකිරීම් කර්මාන්ත සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් පත් කරන ලද කමිටුවක් විසින් ඉදිකිරීම් සඳහා යොදාගන්නා ගංගා වැලි සඳහා විකල්ප පිළිබඳ අධ්‍යයනය කළ අතර, ගංගාවල වැලි ගොඩදැමීම පිළිබඳ 2015 දී පැනවූ නව සීමාවන් සමඟ ඇති වූ වැලි හිඟය වැළැක්වීමට නිශ්චිත නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සකස් කරන ලදී. ඉදිකිරීම් කර්මාන්ත සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ඉදිකිරීම් කර්මාන්ත සේවකයන් ලෙස තරුණයින් 11,000 කට අධික පිරිසක් පුහුණු කරන ලදී. තවද, කොන්දේසි විරහිතව ඉදිරිපත් කළ විට ගෙවනු ලබන බැංකු ඇපකරයක් ඉදිරිපත් කරන ලද අවස්ථාවේදී හෝ ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘතියේ අඩුපාඩු පිළිබඳව දැනුම් දීමේ කාලසීමාව අවසානයේදී කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගෙන් රඳවාගත් මුදල් නිදහස් කිරීමට අදාළ මාර්ගෝපදේශ, ජාතික ප්‍රසම්පාදන කොමිෂන් සභාව විසින් නිකුත් කර ඇත. මේ අතර, ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ට ගිවිසුම් ප්‍රකාරව නිසි කලට ගෙවීම් සිදු කිරීම තහවුරු කිරීමේ අරමුණින් මුදල් හා ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශය මගින් නව ගෙවුම් ඇපකර ආරක්ෂණ පනතක් කෙටුම්පත් කෙරෙමින් පවතී. ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුවන් මුහුණ දෙන මුදල් ප්‍රවාහ ගැටලු ලිහිල් කිරීමේ අරමුණින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද මෙම පියවර රටේ සමස්ත ඉදිකිරීම් කර්මාන්තයේ පැවැත්ම සඳහා ආයතන වනු ඇත.

නාගරීකරණය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ආරම්භ කරන ලද එක් ප්‍රධාන ව්‍යාපෘතියක් වන කොළඹ වරාය නගර ව්‍යාපෘතිය සම්බන්ධ වැඩ කටයුතු 2017 වසර පුරා ශීඝ්‍රයෙන් ක්‍රියාත්මක විය. 2017 වසර අවසානය වන විට ගල් සැපයීමේ හා දියකඩනය ඉදිකිරීමේ කටයුතුවලින් සියයට 38 ක් ද, පස සම්පීඩන කටයුතුවලින් සියයට 25 ක් ද, චීන රළ බාධකවලින් (දියකඩනයේ කොන්ක්‍රීට් අංගයන්) සියයට 58 ක් ද සමගින් බිම ගොඩකිරීමේ කටයුතු සියයට 63 ක් නිම කරන ලදී. වරාය නගරය

සඳහා අවශ්‍ය බිම ගොඩකිරීමේ හා දියකඩනය ඉදිකිරීමේ කටයුතු 2019 වසර මැද වන විට අවසන් කිරීමට නියමිතය. 2018 වසර අවසන් වීමට පෙර කොළඹ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය මධ්‍යස්ථාන ගොඩනැගිලි සංකීර්ණය ඉදිකිරීම ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

මහානගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය විසින් ඒ යටතේ ඇති අධිකාරීන් හරහා ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික සංවර්ධන ව්‍යාපෘති රැසක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. නාගරීකරණය හේතුවෙන් පැනනගින ගැටලු විසඳන අතරම නගර සංවර්ධනයේදී අන්තර්ජාතිකව පිළිගත් ප්‍රමිතීන් සපුරාලන ආකාරයට බස්නාහිර කලාපය සංවර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් බස්නාහිර කලාපීය මහානගර සංවර්ධන සැලැස්ම හරහා 2017 වසරේදී මාර්ග ඉදිකිරීමේ සිට ගංවතුර බලපෑම් අවම කිරීම හා අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම දක්වා වූ විවිධාකාර ව්‍යාපෘති මාලාවක් මෙහෙයවනු ලැබිණි. ප්‍රධාන මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ මහ කොළඹ නාගරික ප්‍රවාහන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (3K ව්‍යාපෘතිය), ගංවතුර බලපෑම් අවම කිරීම හා ජලාපවහන පද්ධතිය සංවර්ධනය කිරීම අරමුණු කරගත් කොළඹ අගනගර ආශ්‍රිත (Metro Colombo) නාගරික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය, බස්රථ සේවා ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම ද සහිත වූ බස්නාහිර කලාප ප්‍රවාහන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය, ශීඝ්‍ර සංක්‍රමණ පද්ධතිය (rapid transit system) හා අභ්‍යන්තර ජල මාර්ග පාදක කරගත් මගී ප්‍රවාහන පද්ධතිය හඳුන්වාදීම සහ මහ කොළඹ ගංවතුර ආරක්ෂණ හා පරිසර සංවර්ධන ව්‍යාපෘති එම ව්‍යාපෘතීන් අතර වේ. කොළඹට සැහැල්ලු දුම්රිය මාර්ග පද්ධතියක් හඳුන්වා දීම සඳහා ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් ද ජපාන රජයේ ආධාර ඇතිව සිදුකරන ලදී.

2017 අප්‍රේල් මාසයේදී මිනොට්මුල්ල කසළ ගොඩකරන ලද බිම කඩා වැටීම, කසළ කළමනාකරණය පිළිබඳ විවක්ෂණශීලී ක්‍රියාමාර්ගයක්, විශේෂයෙන්ම නාගරික ප්‍රදේශ සඳහා, අවශ්‍ය බව අවධාරණය කරයි. කොළඹ අගනගර ආශ්‍රිත කලාපයේ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා තිරසාර දිගුකාලීන විසඳුම් ලබාදීම අරමුණු කර ගනිමින්, වසර 20 ක පමණ කාලයක් තිස්සේ කොළඹ අගනගර ආශ්‍රිත කලාපයෙන් බැහැර කෙරෙන ඝන අපද්‍රව්‍ය කොළඹ සිට දුම්රිය මගින් ප්‍රවාහනය කර, පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයේ අරුවක්කාලු ප්‍රදේශයේ වැඩි නිම කළ හුණුගල් වළවල්වලට බැහැර කිරීම සඳහා එම වළවල් සනීපාරක්ෂක කසළ බැහැර කෙරෙන බිම් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට රජය පියවර ගෙන තිබේ. කසළ ප්‍රවාහනය කැලණියේ සිට අරුවක්කාලු අපද්‍රව්‍ය බැහැර කෙරෙන බිම දක්වා දුම්රිය මගින් සිදු වනු ඇත. අමාත්‍යාංශය විසින් දැනටමත් අරුවක්කාලු සහ කැලණිය ආශ්‍රිත භූ විද්‍යාත්මක සමීක්ෂණ හා

භූ තාක්ෂණික පර්යේෂණ, සංකල්පීය නිර්මාණය සැකසීම, ශක්‍යතා වාර්තාව සහ පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම අවසන් කර ඇත. මේ අතර, ලෝක බැංකුවේ හා ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුවේ මූල්‍ය හා තාක්ෂණික සහාය සහිතව, බිලුමැන්ඩල් සහ මිනොට්මුල්ල කසළ ගොඩකරන බිම් ප්‍රතිසංස්කරණය කර නාගරික උද්‍යාන බවට පත්කිරීමට සැලසුම් සකස් කෙරෙමින් පවතී.

මහානගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය විසින් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය හරහා වෙනත් ව්‍යාපෘති රාශියක් ක්‍රියාත්මක කර ඇත. සුබිත පුරවර ව්‍යාපෘතිය, පළාත් නවයෙහිම නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘති, මැනිං වෙළඳපොළ පැලියගොඩ ස්ථානගත කිරීම, රාජගිරිය ලේක් ඩ්‍රයිව් පාලම සහ පිවිසුම් මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම, මාතර නිල්වලා ගඟ අසබඩ උද්‍යාන සංවර්ධනය සහ උරුමබොක්ක නගර සංවර්ධනය එම ව්‍යාපෘති අතර වේ. මේ අතර, මහනුවර, යාපනය සහ ගාල්ල නගරවල ක්‍රමෝපායික නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය සම්බන්ධ කටයුතු 2017 වසරේදී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. තවද, පුරාවිද්‍යා රක්ෂිත ප්‍රදේශයක් තුළ අනවසරයෙන් ජීවත් වීම හේතුවෙන් සාමාන්‍ය නාගරික සේවා ලබාගැනීමට නොහැකි වූ අනුරාධපුර කොටුව ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයෙහි ජීවත් වන පවුල් 1,000 ක් පමණ ලොලුගස්වැව ප්‍රදේශයේ නැවත පදිංචි කිරීමට මහානගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය බලාපොරොත්තු වේ. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව විසින් 2017 වසරේදී තෙත් බිම් කළමනාකරණය, ඇල මාර්ග, වැව් හා පදික මාර්ග නඩත්තු කිරීම, ගංවතුර අවම කිරීම සහ ශ්‍රී ලංකාව පුරා තෙත් බිම් හා පහත් බිම් සංවර්ධනය කිරීම සිදුකළ අතර වේරැස් ගඟ ආශ්‍රිතව ජලාපවහන හා පරිසරය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ද ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

සමාජ ආරක්ෂණ ජාල වැඩපිළිවෙළ සහ දිළිඳුකම තුරන් කිරීම

මෑත වසරවලදී දක්නට ලැබුණු සමාජ-ආර්ථික සංවර්ධනයන් පිළිබිඹු කරමින් මෙරට සමස්ත දරිද්‍රතා මට්ටම් පහත වැටුණ ද, පළාත් හා දිස්ත්‍රික් මට්ටමින් දැකිය හැකි විෂමතා හේතුවෙන් ආර්ථික වර්ධනයේ ප්‍රතිලාභ සැමට සාධාරණ ලෙස බෙදී යෑම තහවුරු කිරීම සඳහා අභියෝග මතු වේ. ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පවත්වන ලද ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණය-2016 යේ ප්‍රතිඵල අනුව ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය, ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණය-2012/13 හි වාර්තා වූ සියයට 6.7 ක සිට සියයට 4.1 ක් දක්වා පහළ

වැටීම මගින් මෙරට දරිද්‍රතා මට්ටම තවදුරටත් පහළ ගොස් ඇති බව අනාවරණය වේ. ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකයේ මෙම පහත වැටීම නාගරික, ග්‍රාමීය හා වතු යන අංශවල දැකිය හැකි විය. කෙසේ වෙතත්, ජාතික ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය හා සැසඳීමේ දී වතු අංශයේ ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය සැලකිය යුතු ඉහළ අගයක් විය. දිස්ත්‍රික් මට්ටමින් සැලකීමේ දී, ඉහළම ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය වූ සියයට 18.2 කිලිනොච්චි දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා වූ අතර, අවම ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය වූ සියයට 0.9 කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා විය. 2016 ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණයට අනුව, දිළිඳු ජනගහනයේ නිරපේක්ෂ අගය, එනම් නිල දරිද්‍රතා රේඛාවට³ පහළින් සිටින ජන සංඛ්‍යාව 843,913 ක් විය. දිස්ත්‍රික් මට්ටමින් සැලකීමේ දී, වැඩිම දිළිඳු ජනගහනයක් මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා වූ අතර, අවම සංඛ්‍යාව මන්නාරම දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා විය. කෙසේ වෙතත්, ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවට අනුව, දිළිඳු නොවන ජනතාවගෙන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් නිල දරිද්‍රතා රේඛාවට මඳක් ඉහළින් සිටියි. ඒ අනුව, නිල දරිද්‍රතා රේඛාවේ අගය සියයට 10 කින් ඉහළ ගියහොත්, ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය සියයට 6.1 ක් දක්වා ද, නිල දරිද්‍රතා රේඛාවට පහළින් සිටින ජනගහනය 1,255,702 ක් දක්වා ද ඉහළ යනු ඇත.

පසුගිය දශක දෙක තුළදී දරිද්‍රතා මට්ටම් ශීඝ්‍රයෙන් පහත වැටුණු අතර, ගෘහ ඒකක ආදායම හා සම්බන්ධ විෂමතා සුළු වශයෙන් අඩු විය. ඒ අනුව, ගිණි සංගුණකය මගින් මනිනු ලබන ගෘහ ඒකක ආදායම බෙදී යෑමේ විෂමතාව 2012/13 සමීක්ෂණයේ දී වාර්තා කළ 0.48 සිට 2016 සමීක්ෂණයේ දී 0.45 ක් දක්වා පහළ වැටුණි. එසේ වුවද, ඒක පුද්ගල ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තු මගින් පිළිබිඹු කරන පරිදි මෙරට ආදායම් මට්ටම් ඉහළ යෑම මධ්‍යයේ පවා, ආදායම් බෙදී යෑමේ විෂමතාවෙහි ප්‍රමාණය නිරූපණය කරමින්, ජනගහනයේ දිළිඳුම සියයට 20 ට රටෙහි මුළු ආදායමෙන් සියයට 4.8 ක් හිමි වූ අතර, ජනගහනයේ ධනවත්ම සියයට 20 විසින් මුළු ආදායමෙන් සියයට 50.8 ක් උපයන ලදී. මෙරට ආදායම් නැවත බෙදාහැරීමේ ප්‍රතිපත්ති යළි අධ්‍යයනය කිරීම හා විශේෂයෙන්ම, දිළිඳු ගෘහ ඒකක සඳහා ආර්ථික අවස්ථා වැඩිදියුණු කිරීම මගින් ආදායම් සාධාරණ ලෙස බෙදී යෑම තවදුරටත් වැඩිදියුණු කළ හැකිය. දැනට සිටින ශ්‍රම බලකායට හා අනාගතයේ දී එයට ඇතුළුවන්නන් සඳහා වඩා හොඳ අධ්‍යාපන අවස්ථා සහතික කිරීම සහ විශේෂයෙන්ම, ස්ත්‍රී ජනගහනය අතර ඉහළ ශ්‍රම

³ නිල දරිද්‍රතා රේඛාව යනු, ආහාර හා ආහාර නොවන ද්‍රව්‍ය පරිභෝජනය සඳහා වැය වන වියදම ද සමඟ නිශ්චිත සුබසාධන මට්ටමක ස්ථාවර වී ඇති පුද්ගලයෙකුට මසකට වැයවන මූලික ඒක පුද්ගල වියදම වේ. 2016 වසර සඳහා නිල දරිද්‍රතා රේඛාව රුපියල් 4,166 ක් විය.

3.12 සංඛ්‍යා සටහන
ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය (%)

අංශය	2002	2006/07	2009/10	2002/13	2016
ශ්‍රී ලංකාව	22.7	15.2	8.9	6.7	4.1
නාගරික	7.9	6.7	5.3	2.1	1.9
ග්‍රාමීය	24.7	15.7	9.4	7.6	4.3
වතු	30.0	32.0	11.4	10.9	8.8

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

බලකා සහභාගිත්වය දිරිගැන්වීම, මෙම ගැටලුව විසඳීම සඳහා වන උපායමාර්ග අතර වේ. එක්සත් ජාතීන්ගේ තිරසාර සංවර්ධන අභිමතාර්ථවලට අනුකූලව සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත ආර්ථික වර්ධනය සහතික කිරීම සඳහා ජීවනෝපායන් නගා සිටුවීමට රජයේ කැපවීම යළිත් අවධාරණය කරමින් 2017 වසර 'දරිද්‍රතාව තුරන් කිරීමේ වසර' ලෙස ශ්‍රී ලංකාව විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. තිරසාර සංවර්ධන අභිමතාර්ථ යටතේ වසර 2030 වන විට දිළිඳුකම සපුරා පිටුදැකීමේ ඉලක්කය සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා සෑම ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශයකින්ම පවුල් නවය බැගින් තෝරාගෙන පවුල් 125,000 ක් සවිබල ගැන්වීම ඉලක්ක කරගත් වැඩසටහනක් 2017 වසරේදී සමෘද්ධි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සකස් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ජීවනෝපාය සංවර්ධනය, වෙළඳපොළ දිරිගැන්වීම සහ ආදර්ශ ගම්මාන වැඩසටහන මෙන්ම ක්ෂුද්‍ර-මූල්‍ය පහසුකම් ද සමඟින් අධ්‍යාපනය, ව්‍යවසායකත්වය සහ රැකියා නියුක්තිය හරහා දිළිඳු පවුල් නගා සිටුවීම, මෙම සවිබල ගැන්වීමේ වැඩසටහනේ ඉලක්කය වේ. අඩු ආදායම්ලාභීන්ට ලැබෙන ආර්ථික අවස්ථා ඉහළ නැංවීම සඳහා මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය අත්‍යවශ්‍ය වන අතර, විධිමත් මූල්‍ය අංශය විසින් ආර්ථිකයේ අඩු වරප්‍රසාද ලත් ජන කොටස්වලට සුදුසු මූල්‍ය උපකරණ සකස් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

සමාජ ආරක්ෂණ ජාල සඳහා අඛණ්ඩව ආයෝජනය කිරීම, දිළිඳුකම පිටුදැකීමේ වැඩසටහන්වලට අංශයක් විය යුතුය. මේ පසුබිම තුළ, ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණය-2016 මගින්, රජය විසින් දියත් කර ඇති සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන් 13 ක තොරතුරු මත පදනම්ව දරිද්‍රතාව කෙරෙහි එවැනි වැඩසටහන්වල ඇති බලපෑම පිළිබඳව විමසා බලා ඇත. ඒ අනුව, දිළිඳු ජනගහනයෙන් සියයට 2.6 ක් දිළිඳු බවින් මුදා ගැනීමට සමාජ ආරක්ෂණ පැවරුම් හේතු වී ඇත. මෙම සමාජ ආරක්ෂණ යෝජනා ක්‍රම අතුරින්, විශ්‍රාම වැටුප් අරමුදල් මගින් දරිද්‍රතාව පිටුදැකීම සඳහා ඉහළම දායකත්වය ලබාදී ඇති අතර, එය නොමැති වූයේ නම් ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය සියයට 5.7 ක් දක්වා ඉහළ

යනු ඇත. මේ අතර, සමෘද්ධි දීමනාව නොමැති වූයේ නම් ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය සියයට 4.3 ක් දක්වා සුළු වශයෙන් ඉහළ යෑම තුළින් මෙම සමාජ උපකාරක වැඩසටහන වඩා හොඳින් ඉලක්කගත කිරීමේ වැදගත්කම පෙන්වා දෙයි. නිසි ආකාරයට සම්පත් බෙදී නොයෑමට හේතුවන සහනාධාර වෙනුවට, මූල්‍යමය ප්‍රදානයන් ලබාදීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් සමාජ ආරක්ෂණ ජාල සැලසුම් කිරීම හා ඉලක්කගත කිරීම වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ප්‍රබල අවශ්‍යතාවක් පවතී. සමෘද්ධි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව සිය සමාජ ආරක්ෂණ ජාල වැඩසටහන් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කළ අතර, 2017 වසරේදී සමෘද්ධි සහනාධාර වැඩසටහන යටතේ රුපියල් බිලියන 39.7 ක පිරිවැයක් දරමින් පවුල් 1,388,242 කට ප්‍රතිලාභ සලසන ලද අතර, සමෘද්ධි සමාජ ආරක්ෂණ යෝජනා ක්‍රමය යටතේ ප්‍රතිලාභීන් 251,524 කට රුපියල් මිලියන 1,054 ක ප්‍රතිලාභ හිමිකර දෙන ලදී. සමෘද්ධි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව, සමෘද්ධි ප්‍රජා-මූල බැංකු ජාලය හරහා, මෙම වසර තුළදී දිළිඳු හා අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වලට රුපියල් බිලියන 42.3 ක වටිනාකමින් යුතු ණය පහසුකම් 653,370 ක් ප්‍රදානය කර ඇත. මේ අතර, ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ ජනගහන හා සෞඛ්‍ය සමීක්ෂණය-2016 ට අනුව, වයස අවුරුදු පහට අඩු දරුවන් අතර මිටි බව (වයසට සරිලන උස නොමැති වීම), අඩු බර (වයසට සරිලන බර නොමැති වීම) සහ කෘෂ බව (උසට සරිලන බර නොමැති වීම), පිළිවෙළින්, සියයට 17 ක්, සියයට 21 ක් හා සියයට 15 ක් විය.⁴ තවද, ජනගහන හා සෞඛ්‍ය සමීක්ෂණය-2016 ට පෙර අවුරුදු පහක කාලය තුළ සිදුවූ දරු උපත්වලින් සියයට 16 ක් අඩු බර (එනම්, කිලෝග්‍රෑම් 2.5 ට අඩු බරින් යුතු) උපන් විය. මව්වරුන්ගේ හා දරුවන්ගේ පෝෂණ සෞඛ්‍ය වැඩිදියුණු කිරීමේ වැදගත්කම සැලකිල්ලට ගනිමින්, කාන්තා හා ළමා කටයුතු අමාත්‍යාංශය විසින් 2017 වසර තුළදී වැඩසටහන් රැසක් අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. මෙම අමාත්‍යාංශය විසින් 2017 වසරේදී රුපියල් බිලියන 5.4 ක පිරිවැයක් දරමින් ප්‍රතිලාභී ගර්භණී මව්වරුන් 372,407 දෙනෙක් සඳහා පෝෂණ ආහාර මලු ලබාදී ඇත. මෙයට අමතරව, ළමා රැකවරණය හා මුල් ළමා විය සංවර්ධනය අරමුණු කරගත් සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන් ද ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. අන්ත දරිද්‍රතා මට්ටම් පහළ වැටී තිබුණ ද, තිරසාර සර්ව සහභාගී ආර්ථික වර්ධනයක් තුළින්

4 ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද 'The State of Food Security and Nutrition in the World 2017' (ලෝකයේ ආහාර සුරක්ෂිතතාව සහ පෝෂණය 2017) වාර්තාවට අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු ජනගහනයෙන් උගත පෝෂණයක් සහිත ජනගහනය 2014-2016 කාලය සඳහා සියයට 22.1 ක් වූ අතර, එය 2004-2006 කාලයේදී වාර්තාවූ සියයට 29.4 හා සැසඳීමේදී යම් වැඩිදියුණු වීමක් පෙන්වයි. එම වාර්තාවට අනුව, සම මට්ටමේ සිටින කලාපීය රටවල් හා සැසඳීමේදී ශ්‍රී ලංකාවේ උගත පෝෂණය ඉහළ මට්ටමක පවතී.

3.13 සංඛ්‍යා සටහන

ප්‍රධාන සුභසාධන වැඩසටහන් - ප්‍රතිලාභී පවුල් සංඛ්‍යාව සහ ප්‍රදානයන්හි වටිනාකම

වර්ෂය	දිවිනැගුම / සමෘද්ධි සහනාධාර වැඩසටහන		පෝෂණ දීමනා වැඩසටහන		වියළි සලාක වැඩසටහන
	පවුල් සංඛ්‍යාව (අ)	වටිනාකම (රු. මිලියන) (ආ)	ප්‍රතිලාභීන් සංඛ්‍යාව (ඇ)	වටිනාකම (රු. මිලියන)	වටිනාකම (රු. මිලියන)
2013	1,477,313	15,256	40,403	204	33
2014	1,479,811	15,042	47,858	279	28
2015	1,453,078	39,994	101,200	2,422	118
2016	1,407,235	40,740	337,554	5,746	111
2017	1,388,242	39,707	372,407	5,408	84

(අ) වසර අවසානයේ දී
 (ආ) භූමිකෙල් සහනාධාරය ද ඇතුළත්ව
 (ඇ) සංශෝධිත

මූලාශ්‍රය: සමෘද්ධි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
 කාන්තා හා ළමා කටයුතු අමාත්‍යාංශය
 මුදල් හා ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශය

දිළිඳුකම පිටුදැකීම සහතික කිරීම කෙරෙහි අභියෝග රැසක් මතු වී ඇත. දරිද්‍රතා මට්ටම් පහළ වැටීමත් සමඟ සමස්ත ආදායම් ඉහළ නැංවීමේ ක්‍රම තුළින් දැනට දරිද්‍රතා මට්ටමට පහළින් සිටින ජන කොටස්වලට පවතින ඇතැම් අභියෝග සඳහා විසඳුම් සැපයීමට අසමත් වීම හේතුවෙන් ඔවුන් නගා සිටුවීමට අපහසු වනු ඇත. එබැවින්, සමාජ ආරක්ෂණ ජාල, වියපත් සහ ආබාධිත ජන කොටස් පිළිබඳ විශේෂ අවධානය යොමු කරමින් ආර්ථිකයේ වඩාත් පීඩාවට පත් කොටස් ඉලක්ක කරගෙන ක්‍රියාත්මක විය යුතුය. මේ තත්ත්වය යටතේ, මෙම වැඩසටහන්වලට වෙන්කර ඇති සම්පත්වලින් උපරිම ප්‍රතිලාභ අත්කර ගැනීම සඳහා සත්‍ය වශයෙන්ම දිළිඳු ජනගහනය හඳුනා ගැනීම අවශ්‍ය වේ. මෙයට අමතරව, ආර්ථිකයේ ඇතිවන කම්පන හා ස්වාභාවික විපත් වැනි සාධක හේතුවෙන් ජනගහනයෙන් සැලකිය යුතු ප්‍රතිශතයක් නැවත දිළිඳු බවට ඇදවැටීමේ අවදානමක් ඇත. එබැවින්, දිළිඳුකම පිටුදැකීමෙන් අත්කර ගෙන ඇති ප්‍රගතිය තවදුරටත් පවත්වා ගෙන යෑම සහතික කිරීම සඳහා සමාජ රක්ෂණ යෝජනා ක්‍රම ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. තවද, ස්වාභාවික විපත් ඇතිවීමේ අවදානම ඉහළ යෑම මධ්‍යයේ, ස්වාභාවික විපත් අවම කර ගැනීමේ සැලසුම් ශක්තිමත් කළ යුතු අතර, මෙම විපත් හේතුවෙන් පීඩාවට පත් වුවත්ගේ ජීවනෝපාය නැවත නගා සිටුවීමේ යාන්ත්‍රණයක් ද ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.

පරිසරය

පසුගිය වසර දෙක තුළදී නියං හා ගංවතුර වැනි ස්වාභාවික ආපදා හේතුවෙන් සමස්ත ආර්ථික වර්ධනයට සැලකිය යුතු බාධා ඇති වූ අතර, පරිසරය හා ආපදා අවම කිරීම පිළිඳව නිසි ප්‍රතිපත්තිය කිරීම ගැනීමේ වැදගත්කම එමගින් අවධාරණය කෙරේ. නියං හා ගංවතුරවලට අමරතව, සුළි කුණාටු, නායයෑම්, සංවර්ධන කටයුතු හේතුවෙන් භූගත ජලය

සිඳියෑම සහ කසළ කඳු කඩාවැටීම වැනි ස්වාභාවික හා මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් ඇති වූ වෙනත් ආපදාවලට මුහුණ පෑමට ශ්‍රී ලංකාවට සිදු වුවද, එම ආපදාවලින් ආර්ථික වර්ධනයට වූ බලපෑම සීමිත විය. 2017 වසරේදී, ආපදා කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය විසින් ගම්පහ හා පුත්තලම ප්‍රදේශවල ගංවතුර අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් සහ දිස්ත්‍රික්ක 23 ක ආපදා අවම කිරීමේ හා ආරක්ෂිතව ඉවත් කිරීමේ ව්‍යාපෘති 239 ක් ක්‍රියාත්මක කළ අතර, ගංවතුර හා නායයෑම්වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ හැකියාව ඉහළ නැංවීම සඳහා බෝට්ටු සහ උපකරණ මිලදී ගැනීමේ කටයුතු ද සිදු කරන ලදී. මේ අතර, බදුල්ල, නුවරඑළිය සහ කෑගල්ල දිස්ත්‍රික්කවල ගම්මාන 98 ක් ආවරණය වන පරිදි ප්‍රජා-මූල පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් පද්ධතියක් සහ එම ප්‍රදේශ සඳහා අවදානම් සිතියම් සැකසීමේ කටයුතු 2017 වසර තුළදී ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුණි. ශ්‍රී ලංකාවේ ආපදා කළමනාකරණය පිළිබඳ බලයලත් ආයතන විසින් ආපදා අවම කිරීම හා කළමනාකරණය සම්බන්ධ පියවර රැසක් ක්‍රියාත්මක කරන නමුත්, ආපදා ඇති වීම හා එහි බලපෑම අවම කිරීම සඳහා රජය, රාජ්‍ය-නොවන ආයතන හා සිවිල් සමාජය විසින් ගනු ලබන ඒකාබද්ධ ප්‍රයත්න තුළින් එම කටයුතු තවදුරටත් ශක්තිමත් කළ යුතුව ඇත.

පොලිතින් හා ප්ලාස්ටික් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන හේතුවෙන් පරිසරයට සිදු වන බලපෑම අවම කිරීමේ අරමුණින්, 2017 වසරේදී එවැනි නිෂ්පාදන භාවිතය හා නිෂ්පාදනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් නියාමන පැනවීමට රජය කටයුතු කළේය. ඒ අනුව, 2017 සැප්තැම්බර් මස 01 දින නිකුත් කරන ලද ගැසට් නිවේදන මගින් දේශීය භාවිතය සඳහා සනකම මයික්‍රෝන 20 හෝ ඊට අඩු පොලිතින් හෝ පොලිතින් නිෂ්පාදන, පොලිතින්වලින් නිෂ්පාදිත ආහාර ද්‍රව්‍ය, වැඩි ඝනත්වයෙන් යුතු පොලිතින්වලින් නිෂ්පාදිත මලු, ප්‍රසාරිත

විශේෂ සටහන 2

අවදානම්වලට මුහුණ දිය හැකි ආර්ථිකයක් සඳහා ආපදා කළමනාකරණය

හැඳින්වීම

ආර්ථිකයේ සියලු අංශ මත අහිතකර බලපෑම් ඇති කරමින් මෑත වසරවලදී ශ්‍රී ලංකාවේ ආපදා¹ තත්ත්ව ඇති වීම සහ ඒවායේ බරපතල බව ඉහළ ගොස් ඇත. සුලබතාවය සහ ආපදා මගින් ඇති කෙරුණු සමස්ත බලපෑම පිළිබඳ සැලකීමේදී, පසුගිය දශක දෙක තුළ ස්වාභාවික සහ මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ ඇති වූ ආපදා අතරින් ගංවතුර, සුළි කුණාටු, නායයෑම් සහ නියං වැනි තත්ත්ව ප්‍රධාන තැනක් ගනී. සත්ත්ව ප්‍රහාරවලට ලක්වීම හා අකුණු මගින් සිදු වූ අනතුරු හේතුවෙන් ද ජීවිත හානි සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් සිදු විය. මෙයට අමතරව, මිනිස් ජීවිත හා භෞතික යටිතල පහසුකම්වලට සැලකිය යුතු හානිකර බලපෑමක් ඇති කරන ලද සුනාමි වැනි දුලබ ව්‍යසනකාරී තත්ත්වයන්ට ද ශ්‍රී ලංකාවට මුහුණ පෑමට සිදු විය. 2004 වසරේදී ඉන්දුනීසියාවේ සුමාත්‍රාහි බටහිර වෙරළ තීරයට ආසන්නයේ සිදුවූ භූමි කම්පාවක් මගින් ඇති වූ සුනාමිය හැරුණු කොට, මෙම අනෙකුත් ව්‍යසන දේශගුණික විපර්යාසවල මෙන්ම දේශීය සාධකවල ද ප්‍රතිඵලයකි. ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ² ආපදා තොරතුරු කළමනාකරණ පද්ධතියට අනුව, 2013-2017 කාලයේදී ශ්‍රී ලංකාවේ ඇති වූ ව්‍යසන හේතුවෙන්

මරණ 837 ක්, තුවාල වීම් 792 ක්, අතුරුදන් වීම් 352 ක්, පූර්ණ නිවාස හානි 10,370 ක් සහ අර්ධ නිවාස හානි 90,040 ක් වාර්තා වී ඇත. මේ අතර, මෑත කාලීනව, 2017 වසරේදී ඇති වූ දැඩි නියං තත්ත්ව හේතුවෙන් දිවයින පුරා දිස්ත්‍රික්ක රැසක මිලියන දෙකකට වැඩි ජනතාවක් බලපෑමට ලක් විය. දිස්ත්‍රික්ක 25 න් 12 ක්ම නියඟය නිසා දරුණු ලෙස පීඩාවට පත් විය.

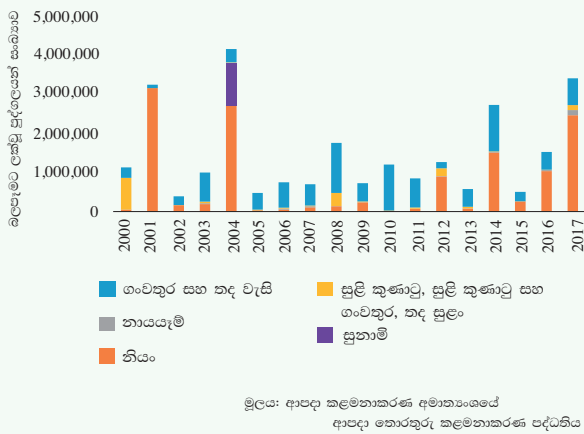
ආපදා හේතුවෙන් ආර්ථිකයට සිදු වන බලපෑම

ආපදා මගින් පුද්ගල සහ ගෘහ ඒකක මට්ටමින් සෘජු පීඩා ඇති කරනු ලබන අතරම, බොහෝ ආපදා මගින් ශ්‍රී ලංකාව වැනි සාපේක්ෂව කුඩා රටවල ආර්ථික ස්ථායීතාව කෙරෙහි අහියෝග රැසක් ඇති කරමින් සමස්ත ආර්ථිකය පුරා විහිදුණු පුළුල් බලපෑම් ඇති කෙරේ. නිෂ්පාදන කටයුතුවලට භෞතිකමය වශයෙන් හානි සිදුවීම, මරණ හා තුවාල වීම් හේතුවෙන් ශ්‍රම බලකාය අඩු වීම, ඉතිරිකිරීම් අඩුවීම හේතුවෙන් මානව හා භෞතික වත්කම් සඳහා ආයෝජන අඩුවීම, රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික ප්‍රාග්ධනය විනාශ වීම සහ උපයෝගීතා සැපයීම කෙරෙහි බාධා ඇතිවීම හේතුකොටගෙන ව්‍යසන මගින් රටක නිෂ්පාදනයට බාධා සිදු විය හැකි අතරම, ඵලදායීතාව ද අඩු විය හැක. සාමාන්‍යයෙන්, බොහෝ ස්වාභාවික ආපදා මගින් කෘෂිකාර්මික කටයුතුවලට සෘජු බලපෑමක් ඇති කෙරෙන අතර, කෘෂි අංශයට කාර්මික හා සේවා අංශ සමඟ ඇති පූර්ව හා ඉදිරි සම්බන්ධතා (forward and backward linkages) හේතුවෙන් ඵල අංශවල කටයුතුවලට ද ආපදා මගින් බලපෑම් ඇති කෙරේ. අයහපත් කාලගුණික

රූප සටහන වි.ස. 2.1

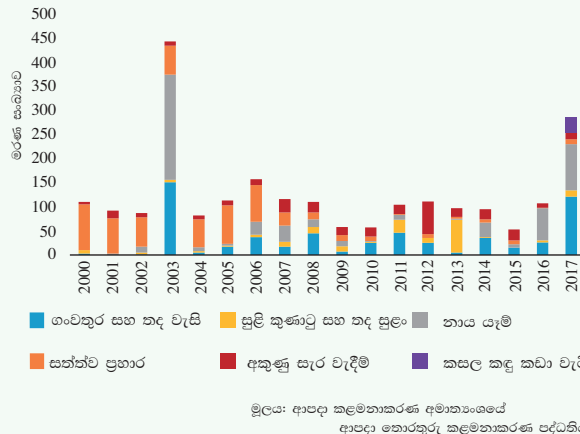
ශ්‍රී ලංකාවේ ඇති වූ ව්‍යසන හේතුවෙන් බලපෑමට ලක් වූ පුද්ගලයන් සංඛ්‍යාව : 2000 සිට 2017

1 සාමාන්‍ය පැවැත්මට බාධා ඇති කරමින්, පීඩාවට පත් ජනතාවට නැවත යටා තත්ත්වයට පත්වීමට ඇති හැකියාව ඉක්මවූ මට්ටමක පීඩා ඇති කරන සිදුවීම්ක් ව්‍යසනයක් ලෙස ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය අර්ථ දක්වයි.
 2 ව්‍යසන කළමනාකරණය සඳහා වූ ජාතික සභාව විසින් පවරනු ලබන ව්‍යසන කළමනාකරණ කටයුතු ක්‍රියාවට නැංවීමේ අරමුණින් යුතුව 2005 අංක 13 දරන ශ්‍රී ලංකා ව්‍යසන කළමනාකරණ පනත යටතේ ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය 2005 වසරේදී පිහිටුවන ලදී.

රූප සටහන වි.ස. 2.2

සුනාමි* හැර ශ්‍රී ලංකාවේ ඇති වූ ප්‍රධාන ව්‍යසන හේතුවෙන් මියගිය ගණන : 2000 සිට 2017

* 2004 වසරේ සුනාමිය මගින් ජීවිත හානි 30,959 ක් සිදු විය.

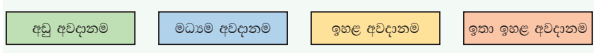

තත්ව හේතුවෙන් 2016 හා 2017 වසරවලදී ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකාර්මික ක්‍රියාකාරකම්, පිළිවෙළින්, සියයට 3.8 කින් හා සියයට 0.8 කින් පහළ ගියේය. සැපයුම් අංශයේ ඇති වූ මෙම බාධා හේතු කරගෙන, විශේෂයෙන්ම, ආහාර මිල ගණන් ඉහළ යෑම හරහා දේශීය උද්ධමනය ද ඉහළ ගියේය. ආර්ථික වර්ධනය පහළ යෑම හෝ මන්දගාමී වීම සහ මිල මට්ටම් ඉහළ යෑම හේතු කරගෙන සංවර්ධන ප්‍රයත්න දුබල කරමින් සාර්ව ආර්ථික අස්ථාවර බවක් ඇති වීම, සංචාරක හා විදේශීය ආයෝජන ගමනාන්තයක් ලෙස මෙරට ආකර්ෂණීයත්වය අඩු වීම සහ පුද්ගලයන්ගේ ජීවන තත්වය නගා සිටුවීම මන්දගාමී වීම සිදු වේ.

ව්‍යසන හේතුවෙන් දේශීය නිෂ්පාදන ධාරිතාව සීමිත වීම නිසා ආහාර හා ඉන්ධන ආනයන ඉහළ යෑම තුළින් රටෙහි විදේශ අංශය මත වූ රඳා පැවැත්ම ඉහළ යන අතර, එමගින් විදේශීය ජංගම ගිණුම මත පීඩනයක් ඇති කෙරේ. දේශීය වී නිෂ්පාදනය අඩු වීම හේතුවෙන් 2017 වසරේදී ශ්‍රී ලංකාවට සහල් මෙට්‍රික් ටොන් 747,800 ක් ආනයනය කිරීමට සිදු විය. 2015 වසරේ ලැබුණු වාර්තාගත අස්වැන්නට අනතුරුව 2016 වසරේදී සහල් ආනයනය මෙට්‍රික් ටොන් 29,524 ක් පමණක් විය. විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා බනිජ තෙල් සහ ගල් අඟුරු ආනයනය ඉහළ යෑම ද රටේ වෙළඳ හිඟය පුළුල් වීමට දායක විය. මේ අතර, ව්‍යසන හේතුවෙන්, දැනටමත් පීඩනයට ලක්ව පවතින රජයේ අයවැය මත තවදුරටත් අහිතකර බලපෑමක් ඇති කරමින්, ආපදා සහන සැලසීම, ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු සහ සෞඛ්‍ය සේවා වෙනුවෙන් ඉහළ වියදම් දැරීමට සිදු වීම රාජ්‍ය මූල්‍ය හිඟය පුළුල් වීමට හේතු වේ. 2017 වසරේදී ගංවතුර හා නියං සහන කටයුතු වෙනුවෙන් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 0.1 කට ආසන්න වියදමක් දැරීමට රජයට සිදු විය. තවද, නිරන්තරයෙන් සැපයුම් අංශයේ සිදුවන බාධා හමුවේ ආර්ථිකය තුළ අසමතුලිතතා ඇති වීම, මුදල් ප්‍රතිපත්ති ඵලදායී ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ද අහියෝග මතු කරයි.

සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. 2.1
ලෝක අවදානම් දර්ශකයේ දළ විශ්ලේෂණය
(2012 - 2016 දක්වා දර්ශකයේ මධ්‍යන්‍ය අගයන්)

ලෝක අවදානම් දර්ශකයේ ස්ථානය	දර්ශක අගය (0% සිට 100% දක්වා)						
	ලෝක අවදානම් දර්ශකය	ව්‍යවසානවල නිරාවරණය වීම	ගෙදරු වීමට ඇති නැඹුරුතාව	රට තුළ පවතින දර්ශකය	සාර්වකම මුහුණ දීමේ හැකියාව අඩුවීම	අනුචාරකයා වීමේ හැකියාව අඩුවීම	
බංගලාදේශය	5	19.57%	31.70%	61.72%	40.39%	86.41%	58.37%
භූතානය	57	7.84%	14.81%	52.93%	31.60%	75.10%	52.10%
ශ්‍රී ලංකාව	63	7.52%	14.79%	50.83%	26.15%	78.80%	47.54%
පාකිස්ථානය	73	7.11%	11.36%	62.54%	37.04%	86.71%	63.88%
ඉන්දියාව	75	7.00%	11.94%	58.62%	38.22%	80.47%	57.17%

මූලාශ්‍රය: ලෝක අවදානම් වාර්තාව - 2017

තවද, සාමාන්‍යයෙන්, ව්‍යසන හේතුවෙන් අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වලට අසමානුපාතික ලෙස ඉහළ අහිතකර බලපෑමක් ඇති වන අතර, එමගින් දිළිඳුකම අඩු කිරීම හා සර්ව සහභාගී ආර්ථික වර්ධනය ප්‍රවර්ධනය සඳහා වන රටේ ප්‍රයත්න අහියෝගයට ලක් කෙරේ. ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණ-2016 යේ ප්‍රතිඵල මගින් පෙන්නුම් කරන ආකාරයට මූර්ත ඒක පුද්ගල මාසික වියදම රුපියල් 100 කින් අඩු වුවහොත් රටේ දිළිඳු ජනගහනය 843,913 සිට 933,087 ක් දක්වා ඉහළ යන අතර, එමගින් දිළිඳු නොවන ජනගහනයෙන් සැලකිය යුතු පිරිසක් දරිද්‍රතා රේඛාවට මඳක් ඉහළින් සිටින බව පිළිබිඹු වේ. ව්‍යසන අවස්ථාවලදී ඵලදායී පුද්ගලයන් දරිද්‍රතා රේඛාවට වඩා පහළ වැටීමට ඉහළ සම්භාවිතාවක් ඇත. තවද, ස්වාභාවික ව්‍යසනවලට පසු ගෘහ ඒකක සහ ආයතනවල ණය බරිත බව තීව්‍ර වන බව රටවල් 147 ක් ආවරණය කරමින් මෑතකදී සිදු කරන ලද අධ්‍යයනයක් මගින් පෙන්වා දී ඇත (Keerthiratne & Tol, 2017). මෙයට අමතරව, ශ්‍රී ලංකාවේ ශ්‍රම බලකායෙන් හතරෙන් එකකට වැඩි ප්‍රමාණයක් කෘෂිකාර්මික කටයුතුවල යෙදී සිටියි. එමනිසා, කාලගුණය ආශ්‍රිත ස්වාභාවික විපත් හේතුවෙන් මෙරට ජනගහනයෙන් විශාල කොටසකගේ ජීවනෝපාය කෙරෙහි බලපෑම් ඇති වේ. එබැවින්, නිරන්තරයෙන් ආපදා සිදුවීම, සාර්ව ආර්ථික හා ගෘහ ඒකක මට්ටමින් පවතින අවදානම ඉහළ නංවනු ලබන බැවින් ආපදා කළමනාකරණ සහ අවම කිරීමේ වැඩසටහන් සවිමත් කිරීම කෙරෙහි ඉහළ අවධානයක් යොමු කිරීම අවශ්‍ය වේ.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ ස්වාභාවික විපත් සිදු වීමේ අවදානම

2012-2016 සඳහා ලෝක අවදානම් දර්ශකයේ (WorldRiskIndex) මධ්‍යන්‍ය අගයන් පදනම් කරගත් විට, රටවල් 171 ක් අතුරින් ශ්‍රී ලංකාවට ලෝක අවදානම් දර්ශකයේ 63 වන ස්ථානය හිමි වී ඇති අතර (ස්ථානය අඩු වන විට අවදානම් මට්ටම ඉහළ යයි), ඉන්දියාව, පාකිස්ථානය සහ නේපාලය, පිළිවෙළින්, 75, 73 සහ 107 වන ස්ථානවල රැඳී සිටීම මගින්, සම මට්ටමේ කලාපීය රටවල් කිහිපයකට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඉහළ ආපදා අවදානම් මට්ටමක් පවතින බව පිළිබිඹු කෙරේ. මේ අතර, නිරන්තරයෙන් ආපදාවලට නිරාවරණය වීම හේතුවෙන් බංගලාදේශය මෙම දර්ශකයේ පස්වන ස්ථානයේ රැඳී සිටියි (Bündnis Entwicklung Hilft, 2017). 2017 ලෝක අවදානම් වාර්තාවට (WorldRiskReport) අනුව, රටකට මුහුණ පෑමට සිදු වන අවදානම් තත්වය ස්වාභාවික ව්‍යසන ඇති වීමේ සම්භාවිතාව හා ඒවායේ බරපතල බව මත පමණක් නොව, ඵරට ව්‍යසනවලට ගොදුරු වීමට ඇති නැඹුරුතාව මත ද රඳා පවතී. මෙම ආපදාවලට ගොදුරු වීමට ඇති නැඹුරුතාව කොටස් තුනකට බෙදා දැක්විය

හැකිය: රට තුළ පවතින දුර්වලතා, ආපදාවලට සාර්ථකව මුහුණ දීමට ඇති හැකියාව සහ ඒවාට අනුවර්තනය වීමට ඇති හැකියාව වේ. ශ්‍රී ලංකාවෙහි ස්වාභාවික විපත්වලට නිරාවරණය වීම ඉහළ මට්ටමක පැවතීම පමණක් නොව, ඒවාට සාර්ථකව මුහුණ දීමට මෙරට සතු හැකියාව දුර්වල මට්ටමක පැවතීම ද නිසා ඉහළ අවදානමක් ඇති වී ඇත (Bündnis Entwicklung Hilft, 2017). ස්වාභාවික විපත්වලට නිරාවරණය වීම වැළැක්විය නොහැකි වුව ද, ප්‍රාථමික හදිසි සහන කටයුතු සැපයීමෙන් ඔබ්බට ගොස්, ආපදා පුරෝකථනය කිරීම, ආපදා සඳහා සූදානම් වීම හා ඒවා අවම කිරීමේ සහ ආපදාවලට අනුවර්තනය වීමේ ප්‍රතිපත්ති සහ පියවර දක්වා රටේ ආපදා කළමනාකරණ වැඩසටහනේ විෂය පථය පුළුල් කිරීම මගින්, ආපදා තත්ත්ව හේතුවෙන් රටට ඇති වන බලපෑම අවම කර ගැනීමට ශ්‍රී ලංකාවට හැකියාව ඇත.

ආපදා කළමනාකරණය සඳහා සහාය වන පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම සහ ඒ සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සැලසීම පරමාර්ථ කරගත්, අවදානම් පිළිබඳ දැනුම මත පදනම්ව බහු-විපත්, බහු-අංශ, බහු-ආයතනික හවුල්කාරිත්වයක් මත පාදක වූ 2014-2018 කාලය සඳහා විස්තීර්ණ ආපදා කළමනාකරණ වැඩසටහනක් දැනටමත් ශ්‍රී ලංකාව සතුව ඇත. මෙයට අමතරව, 2016-2025 කාලය සඳහා දේශගුණික විපර්යාසවලින් ඇති වන බලපෑම්වලට අනුවර්තනය වීම සඳහා වූ ජාතික සැලැස්මක් ද ඇත. කෙසේ වුවත්, මෑතකදී ඇතිවූ ආපදා තත්ත්ව හේතුවෙන් මිනිස් ජීවිතවලට සහ රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික දේපලවලට සිදුවූ හානි මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ආපදා කළමනාකරණ සහ අවම කිරීමේ කටයුතු වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා සැලකිය යුතු අවකාශයක් පවතින බව පිළිබිඹු වේ.

ආපදාවලට සාර්ථකව මුහුණදීමේ හැකියාව ගොඩනැංවීම

ස්වාභාවික විපත් සම්බන්ධ පුරෝකථන හැකියාව වැඩිදියුණු කිරීම සහ ඵලදායී පූර්ව අනතුරු ඇඟවීමේ පද්ධති ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් ජීවිත හානි සහ භෞතික වත්කම්වලට සිදුවන හානි අවම කර ගත හැකි බව ජපානය වැනි නිතර ආපදාවලට ගොදුරු වන රටවල අත්දැකීම් මගින් පෙන්වුම් කෙරේ. මේ වන විට සුනාමි සහ නායයෑම් පිළිබඳ පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් පද්ධති ඇතුළුව, පූර්ව අනතුරු ඇඟවුම් පද්ධති කිහිපයක් ශ්‍රී ලංකාව තුළ පවතී. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලංකාවේ ගංවතුර හා නායයෑම් හේතුවෙන් දැඩි හානි ඇති වීම සඳහා උග්‍ර අයහපත් කාලගුණික තත්ත්ව පුරෝකථනය කිරීමේ දී පැවති දුර්වලතා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. එබැවින්, යළි යළිත් ඇති වන ආපදාවලට මුහුණ දීම සඳහා ආපදාවලට නිරන්තරයෙන් මුහුණ දෙන ප්‍රදේශවල ආපදා පුරෝකථන සහ පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් පද්ධති සවිමත්

කිරීම සඳහා රජය විසින් තවදුරටත් ආයෝජන සිදු කිරීම අවශ්‍ය වේ. ස්වාභාවික විපත් හේතුවෙන් දිගුකාලීනව ගෘහ ඒකක හා රජයේ අයවැය මත ඇති වන අධික පීඩනය පිළිබඳව සැලකීමේ දී, ඉහළ පිරිවැයක් දැරීමට සිදු වුව ද තාක්ෂණිකමය වශයෙන් දියුණු ආපදා පුරෝකථන හා පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් පද්ධති සඳහා ආයෝජනය කිරීම සාධාරණ බව කිව හැකිය. අනිත් අතට, බොහෝ සෙයින් අවශ්‍ය වී ඇති ආපදා පුරෝකථන සහ පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් පද්ධති සඳහා විසඳුම් වඩා යහපත් කලාපීය සහයෝගීතාවක් ඔස්සේ ලබාගත හැකිවනු ඇත.

පූර්ව අවදානම් ඇඟවීම් පද්ධතිවලින් ජීවිත හා භෞතික හානි අවම කළ හැකි අතර, ව්‍යසන හේතුවෙන් සිදු විය හැකි හානි අවම කරගැනීමට ආපදාවලට සූදානම් වීමේ අනෙකුත් වැඩසටහන් මගින් ද වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කෙරේ. නිදසුනක් ලෙස, නිරන්තරයෙන් ගංවතුර හා සුළි කුණාටුවලට නිරාවරණය වන බංගලාදේශයට, ආපදා පවතින අවස්ථාවලදී ඉවත් වීම සඳහා සුළි කුණාටුවලින් ආරක්ෂා වීමේ ස්ථාන 1,800 ක් සහ ගංවතුරින් ආරක්ෂා වීමේ ස්ථාන 200 ක් ඉදිකිරීම මගින් අනතුරුදායක අවස්ථාවලදී සිදුවන ජීවිත හානි ප්‍රමාණය අඩු කර ගැනීමට හැකි වී ඇත (Nawaz & Shah, 2011). කෙසේ වෙතත්, මෑත කාලීනව ශ්‍රී ලංකාවේ ඇති වූ ආපදා අවස්ථාවලදී ලත් අත්දැකීම් මගින් පුරෝකථන හා පූර්ව අනතුරු ඇඟවුම් සම්බන්ධයෙන් වූ දුර්වලතා පමණක් නොව, ආපදා සහිත ස්ථානවලින් ජනතාව ඉවත් කිරීමේ ක්‍රියාපටිපාටියේ ඇති ගැටලු, ආපදා ආශ්‍රිත දත්ත කළමනාකරණ පද්ධති දුර්වල මට්ටමක පැවතීම සහ ආපදා කළමනාකරණ රාමුව තුළ සිටින විවිධ රාජ්‍ය ආයතනවල කාර්යභාරය හා වගකීම්වල ව්‍යාකූලත්වය වැනි ගැටලු සහගත තත්ත්ව පෙන්නුම් කෙරේ. ආපදා හේතුවෙන් සිදුවන මරණ ගණන ඉහළ යෑම, ආපදා සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීම මන්දගාමී මට්ටමක පැවතීම, ආපදා සහන මෙහෙයුම් කටයුතු අතර සම්බන්ධීකරණය අඩු වීම සහ සහන සැපයුම් බෙදාහැරීම අකාර්යක්ෂම වීම සඳහා මෙම අඩුපාඩු හේතු විය. ආපදා කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය, අනෙකුත් රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන ආයතන සහ සිවිල් සමාජය ද ඇතුළත්ව සියලු පාර්ශ්වකරුවන් විසින්, අදාළ මාර්ගෝපදේශ සහ ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරමින්, රටේ ආපදා කළමනාකරණ රාමුව මගින් දක්වා ඇති කාර්යයන් හා වගකීම් වඩා ඵලදායී හා නිසි කලට සපුරාලීම සඳහා කටයුතු කළ යුතුය. අවදානම් බහුල සියලුම ප්‍රදේශවල අවතැන් වූවන් සඳහා වෙන් කෙරුණු ආරක්ෂිත මධ්‍යස්ථාන වැනි අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් පුළුල් කිරීම, අවදානම් අවම කිරීම හා සම්බන්ධ දත්ත කළමනාකරණය වැඩිදියුණු කිරීම, ආපදා කළමනාකරණ කටයුතු පිළිබඳව පුද්ගලයන් තවදුරටත් පුහුණු කිරීම සහ අනුගමනය කළ

යුතු ආරක්ෂිත පියවර හා ඉවත් වීමේ ක්‍රියාපටිපාටි පිළිබඳව මහජනතාව දැනුවත් කිරීම වැනි කටයුතු මෙරට ආපදා සඳහා සාර්ථකව සූදානම් වීමේ ක්‍රියාමාර්ගවලට ඇතුළත් විය යුතුය. ආපදා තත්ත්වවලදී, අසරණ වූවන්ට උපකාර කරන සිතුවිල්ලෙන් ඔබ්බට ගොස් ආපදා සහන සැපයීමේ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් සිවිල් සමාජයේ දායකත්වය විධිමත් කිරීම සඳහා ස්වේච්ඡා ආපදා කළමනාකරණ කාර්යසාධන බලකායක් පිහිටුවිය හැකිය. පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් සංඥා පතුරුවා හැරීම සඳහා පමණක් නොව, එවැනි ස්වේච්ඡා කාර්යසාධන බලකා සංවිධානය කිරීම සඳහා ද සමාජ මාධ්‍ය ජාලා ඵලදායී ලෙස යොදා ගත හැකි වනු ඇත. තවද, ආපදා තත්ත්වයන්ට වඩා හොඳින් මුහුණ දීමේ හැකියාව ඉහළ නැංවීම සඳහා විපත්වලින් පසුව ඇති වන ආතතිමය තත්ත්වවලට විසඳුම් ලබාදීම සහ අවදානමට ලක් විය හැකි ජන කණ්ඩායම්වලට සහාය වීම පිණිස පශ්චාත්-ආපදා ක්‍රියාකාරී සැලසුම් ද තිබිය යුතුය.

රාජ්‍ය මූල්‍ය මත ඇති වන පීඩනය අඩු කිරීම, සහන සැලසීමේ කටයුතු සඳහා අරමුදල් ඵලදායී ලෙස වැය කිරීම සහ ආපදා අවම කිරීමේ කටයුතු සඳහා පවත්නා අරමුදල් කාර්යක්ෂම ලෙස භාවිතය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවට ජාතික ආපදා අවදානම් මූල්‍යන උපායමාර්ගයක් පැවතීම වැදගත් වේ. මේ සම්බන්ධයෙන් ලෝක බැංකු හවුල විසින් ආපදා හේතුවෙන් රජයට ඇති වන අසම්භාව්‍ය බැරකම් පිළිබඳ විශ්ලේෂණයක්ද ඇතුළත්ව ශ්‍රී ලංකාව සඳහා රාජ්‍ය මූල්‍ය ආපදා අවදානම් ඇගයීමක් සිදු කර ඇත. යම් ආපදාවකට අදාළ අවදානම් මට්ටම, එම ආපදාව ඇති වීමේ වාර ගණන හා එහි බලපෑම්වල දරුණු බව මත රඳා පවතින අතර, එක් එක් ආපදාවට අදාළ අවදානම් මට්ටම මත පදනම්ව, රාජ්‍ය මූල්‍ය අවදානම අවම කිරීම සඳහා රජයට විවිධ මූල්‍යන උපකරණ තෝරා ගත හැකිය (International Bank for Reconstruction and Development, 2016). උදාහරණයක් ලෙස, ප්‍රාදේශීය වශයෙන් ඇති වන ගංවතුර හා නායයෑම් වැනි නිරන්තරයෙන් සිදු වන, එහෙත් අඩු බලපෑමක් සහිත ආපදා හේතුවෙන් ඇති වන රාජ්‍ය මූල්‍ය අවදානම අවම කිරීම සඳහා රජයට අසම්භාව්‍ය අයවැය, වාර්ෂික අයවැය ප්‍රතිපාදන හෝ ස්වාභාවික ආපදා සංවින අරමුදල වැනි ක්‍රම භාවිතා කළ හැකි අතර, එමගින් පශ්චාත් - ආපදා කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය අරමුදල් කඩිනමින් ගෙවීම තහවුරු කළ හැකි වනු ඇත. තවද, විශාල ගංවතුර තත්ත්ව, විශාල භූමිකම්පා සහ නිවර්තන සුළි සුළං වැනි නිතර සිදු නොවන, එහෙත් වැඩි බලපෑමක් සහිත ආපදා සඳහා රක්ෂණ ක්‍රම හා අතිරේක ස්වෛරීත්ව ව්‍යසන අවදානම් මූල්‍යන විකල්ප භාවිතා කළ හැකිය. ලෝක බැංකු හවුල විසින් ස්වාභාවික ආපදාවලදී කඩිනමින් සිය ද්‍රවශීලතා අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට සාමාජික රටවලට ඉඩ

සලසන, ව්‍යසනවලදී මුදල් ලබාගත හැකි විකල්පයක් ද (Catastrophe Deffered Drawdown Option)¹ සහිත සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති ණය මෙන්ම ස්වාභාවික ආපදා හේතුවෙන් ඇතිවන මූල්‍යමය අවදානම ගෝලීය ආයෝජකයන් වෙත පැවරීමට සාමාජික රටවලට අවස්ථාව සලසා දෙන ව්‍යසන බැඳුම්කර (Catastrophe Bonds) හා කාලගුණ ව්‍යුත්පන්න (Weather Derivatives) වැනි රාජ්‍ය අවදානම් මූල්‍යන විකල්ප කිහිපයක් ලබා දී ඇත.

ලොව බොහෝ රටවල් ආපදා අවදානම් කළමනාකරණ උපායමාර්ගයක් ලෙස රක්ෂණ ක්‍රම වැඩි වශයෙන් භාවිතා කරයි. කෙසේ වෙතත්, 2017 වසරේදී ශ්‍රී ලංකාවේ ද.දේ.නි.යෙන් ප්‍රතිශතයක් ලෙස දක්වනු ලබන සමස්ත රක්ෂණ වාරික මත පදනම් වූ රක්ෂණ සහනත්වය සියයට 1.2 ක් විය. එය ශ්‍රී ලංකාවට සම මට්ටමේ වෙතත් රටවල් හා සැසඳීමේදී ඉතාමත් පහළ මට්ටමක පවතී. ජාතික රක්ෂණ භාරකාර අරමුදලේ ස්වාභාවික ආපදා රක්ෂණ යෝජනා ක්‍රමය යටතේ, නියඟ හැර අනෙකුත් ස්වාභාවික ආපදාවලට එරෙහිව, විශේෂයෙන්ම, සියලු ගෘහ ඒකක හා කුඩා ව්‍යාපාර සඳහා ගෘහ ඒකකයකට හෝ ව්‍යාපාරයකට රුපියල් මිලියන 2.5 ක උපරිමයකට යටත්ව ජීවිත හා දේපළ රක්ෂණයක් ලබාදීම සඳහා රජය දැනටමත් පියවර ගෙන ඇති අතර, එමගින් රජයේ අයවැය මත ඇති වන පීඩනය අඩු වනු ඇත. කෙසේ වෙතත්, ආපදාවලට එරෙහිව පෞද්ගලික දේපළ රක්ෂණ ක්‍රම, විශේෂයෙන්, රක්ෂණ ක්‍රම සඳහා මුදල් යෙදවිය හැකි ඉහළ ආදායම් උපයන්තන් අතර ප්‍රවර්ධනය කිරීම වැදගත් වේ. මේ අතර, කෘෂිකාර්මික නොවන අංශ ද ආවරණය වන පරිදි ජාතික රක්ෂණ භාරකාර අරමුදල ප්‍රතිරක්ෂණය කිරීම ශක්තිමත් කිරීමට ද රජය කටයුතු කළ යුතුය.

දේශගුණික-අවදානම් කළමනාකරණය සඳහා වඩා හොඳ උපායමාර්ගයක් වන කෘෂි රක්ෂණ ක්‍රමවලට වඩා, විධිමත් සහ අවිධිමත් මූල්‍යවලින් ලබාගන්නා ණය මත රැඳී සිටීමට ශ්‍රී ලාංකීය ගොවීන් වැඩි වශයෙන් යොමු වී ඇත (Wickramasinghe, 2017). ඉන්දියාව, බංගලාදේශය, ඉතියෝපියාව, කෙන්යාව, මලාවි, තායිලන්තය හා මධ්‍යම ඇමරිකාව වැනි සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල කෘෂි රක්ෂණය සාර්ථකව භාවිතා කෙරේ. වර්තමානයේ දී හානි රක්ෂණ මත පදනම් වූ ස්වේච්ඡා කෘෂි රක්ෂණ ක්‍රම දෙකක් සහ සුලබව භාවිතා නොවන දර්ශක මත පදනම් වූ රක්ෂණ ක්‍රමයක් (index-based insurance) දැනට ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වේ. අඩු කාර්යක්ෂමතාවකින් යුතු, හානි රක්ෂණය මත පදනම් වූ ස්වේච්ඡා කෘෂි රක්ෂණ යෝජනා ක්‍රම යටතේ පවා 2008 යල කන්නයේ සිට 2017

1 මෙම ක්‍රමය 2014 වසරේ සිට ශ්‍රී ලංකාවට හිමිවී ඇත.

3

යල කන්තය දක්වා කාලය තුළදී ශ්‍රී ලංකාවේ වගා කළ කුඹුරු ඉඩම්වලින් රක්ෂණය කර තිබුණේ සියයට 3 කටත් වඩා අඩු ප්‍රතිශතයකි. කෙසේ වෙතත්, දියුණු තාක්ෂණික ක්‍රමවේද යොදාගත් විට, ඉහළ විනිවිදභාවයකින්, අඩු පිරිවැයකින් සහ කාලීනව ගෙවීම් සිදු කිරීමේ හැකියාවෙන් යුතු දර්ශක මත පදනම් වූ රක්ෂණ විසඳුම් වඩා කාර්යක්ෂම වනු ඇතැයි සැලකිය හැකිය (Wickramasinghe, 2017). එබැවින්, ස්වාභාවික ආපදාවලට ගොදුරු වන ගොවි ජනතාවට ආපදාවලට මුහුණ දීමට ඇති හැකියාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා කාලගුණික විද්‍යාත්මක උපකරණ සඳහා ආයෝජනය කිරීම, විශේෂයෙන්ම දර්ශක මත පදනම් වූ විසඳුම් වැනි කෘෂි රක්ෂණ යෝජනා ක්‍රම ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ කෘෂි රක්ෂණය පිළිබඳව ගොවීන් දැනුවත් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ආපදාවලට නිරාවරණය වීම සහ ආපදාවලට ගොදුරු වීමට හේතු වන දුර්වලතා අඩු කිරීම

ගංවතුර සහ නායයෑම් ඇති වීමේ වාර ගණන ඉහළ යෑම පිළිබඳව සැලකීමේ දී, මැදිකාලීනව හා දිගුකාලීනව ආපදා අවදානම් සහිත ස්ථානවලින් ජනතාව ඉවත් කොට නැවත පදිංචි කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මේ සඳහා, අවදානම් සහිත ප්‍රදේශ හඳුනා ගැනීමට සහ අඩු අවදානම් සහිත ප්‍රදේශවල නැවත පදිංචි කිරීම සඳහා බහු-අනතුරු අවදානම් ඇගයීම් සහ අවදානම්-සිතියම්කරණය පූර්ව අවශ්‍යතා වේ. නිතර සිදුවන ආපදාවලට ඔරොත්තු දිය හැකි ලෙස නිවාස සැලසුම් කිරීම (නිදසුනක් ලෙස, ගංවතුර අවදානම සහිත ප්‍රදේශවල කණු මත නිවාස ඉදිකිරීම), අවදානම් මට්ටම් මත පදනම්ව ඉඩම් පරිහරණ සැලසුම් හා ගොඩනැගිලි පිළිබඳ නියාමන සංශෝධනය කිරීම සහ එම නියාමන දැඩිව ක්‍රියාත්මක කිරීම, ගොඩනැගිලි හා ජනාවාසවලට නැවත නැවත සිදුවන හානි අවම කරගැනීම සඳහා වැදගත් වේ. ආපදා අවදානම් මට්ටම් පිළිබඳ සලකා බලන අතරම, නව ස්ථානවල ජනතාව නැවත පදිංචි කිරීමේදී ඔවුන් නැවතත් හුරුපුරුදු ආපදා අවදානමට ලක්වන ප්‍රදේශවලට යෑම වැළැක්වීම සඳහා ඔවුන්ගේ ජීවනෝපාය, සාමාජීය-සංස්කෘතික සාධක සහ යටිතල පහසුකම් වැනි කරුණු සලකා බැලීම වැදගත් වේ. අනෙක් අතට, ජලාපවහන මාර්ග ඉදිකිරීම, අධික වර්ෂාපතනයෙන් ලැබෙන ජලය රැස්කිරීම සඳහා ටැංකි ඉදිකිරීම, පවත්නා වාරිමාර්ග පද්ධතිවල රොන් මඩ ඉවත් කිරීම හා පුනරුත්ථාපනය කිරීම සහ ගං ඉවුරු ශක්තිමත් කිරීම වැනි ව්‍යුහාත්මක ක්‍රම ආපදාවලින් සිදුවන හානි අවම කර ගැනීම සඳහා ඵලදායී ලෙස යොදා ගත හැකිය. කාර්යක්ෂම ලෙස අරමුදල් වෙන් කිරීම සහතික කිරීම පිණිස ස්වාභාවික ආපදා හේතුවෙන් ඇති විය හැකි අපේක්ෂිත හානි මත පදනම්ව, ආපදාවලින් සිදුවන හානි අවම කර ගැනීම සඳහා ව්‍යුහාත්මක ක්‍රම

සඳහා ආයෝජන ප්‍රමුඛතා සැකසිය හැකිය. ස්වාභාවික ආපදා හේතුවෙන් ඇති වන භෞතික හා පෞද්ගලික දේපල හානි නිසා සිදු වන සෘජු හා වක්‍ර පිරිවැය සම්බන්ධ ඇති දත්ත සලකා බලා, ලෝක බැංකු හවුල විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ ආපදා හේතුවෙන් සිදු වන සාමාන්‍ය අපේක්ෂිත අලාභය වාර්ෂිකව රුපියල් බිලියන 50 ක් වන බවත්, ඉන් රුපියල් බිලියන 32 ක් ගංවතුර හේතුවෙන් ඇති වන බවත් ඇස්තමේන්තු කර ඇත (International Bank for Reconstruction and Development, 2016). එබැවින්, ගංවතුර පාලනය කිරීමේ භෞතික ක්‍රම සඳහා වැඩි වශයෙන් ආයෝජනය කිරීම මගින් රටේ වාර්ෂික ආපදා අලාභය සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අඩු කර ගත හැකි වනු ඇත.

රට ආපදාවලට ගොදුරු වීමේ අවදානම අඩු කර ගැනීම සඳහා, බහු-අනතුරු අවදානම් ඇගයීම් සහ පාරිසරික තිරසාරභාවය යන කරුණු සියලු සංවර්ධන කටයුතුවල අනිවාර්ය අංගයක් විය යුතුය. තිරසාරභාවයකින් තොර සංවර්ධන කටයුතු, මිනිසා විසින් නිර්මාණය කරන ආපදා ඇති වීමට මෙන්ම නියං, ගංවතුර සහ නායයෑම් වැනි ස්වාභාවික ආපදා උග්‍ර වීමට ද මග පාදයි. මෙම ව්‍යසන හේතුවෙන් සිදුවන හානි ආර්ථික කටයුතු මගින් හිමිවන ප්‍රතිලාභවලට වඩා වැඩි විය හැකි බැවින්, තිරසාරභාවය සඳහා සියලු සංවර්ධන කටයුතුවල ප්‍රධාන තැනක් හිමි විය යුතුය. තවද, වන විනාශය අඩු කිරීම, ඉහළ ගංගාධාර ප්‍රදේශවල නැවත වන වගා කිරීම, තෙත් බිම් පිරිසිදු කිරීම හා නැවත ස්ථාපනය කිරීම සහ සංවර්ධන කටයුතුවලදී භූගත ජල පද්ධති පිළිබඳව නිසි අවධානයක් යොමු කිරීම මගින් ස්වාභාවික හා මිනිසා විසින් නිර්මාණය කරන ආපදාවලට නිරාවරණය වීම සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අඩු කර ගත හැකිය. මේ අතර, සැලසුම් හා සංවර්ධන කටයුතු සඳහා බහු-අනතුරු අවදානම් ඇගයීම් පිළිබඳ තොරතුරු නීතිපතා හුවමාරු කර ගැනීම වැඩිදියුණු කිරීම පිණිස ජාතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව, ආපදා අවදානම් කළමනාකරණ ආයතන සහ අදාළ රේඛීය අමාත්‍යාංශ අතර සම්බන්ධීකරණය තවදුරටත් ශක්තිමත් කළ යුතුය.

ආපදාවලට අනුවර්තනය වීම

දේශගුණික විපර්යාස සහ ආහාර ඉල්ලුම ඉහළ යෑම මධ්‍යයේ, ආහාර සුරක්ෂිතතාව සහ දිගුකාලීන සංවර්ධන අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය සහ දේශගුණික විපර්යාසවලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම ඒකාබද්ධ කරන, දේශගුණික වෙනස්වීම්වලට ඔරොත්තු දෙන කෘෂිකාර්මික භාවිතයන් අත්‍යවශ්‍ය වෙමින් ඇත. කෙටිකාලීන හා කෘෂි-පාරිසරික වශයෙන් යෝග්‍ය ශාක ප්‍රභේද වැනි දේශගුණයට අනුවර්තිත ජානමය ද්‍රව්‍ය භාවිතය, කන්නවලට අනුව අනුවර්තනය වූ හෝග රෝපණ කාල අනුගමනය හා හෝග ස්ථාපන ක්‍රමවේද

වෙනස් කිරීම, වැසි ජලය එක්රැස් කිරීමේ පද්ධති හා ක්ෂුද්‍ර වාරි ක්‍රම, තෙතමනය ආරක්ෂා කරන බිම් ආවරණ හා සෙවිලි භාවිතා කිරීම සහ ආවරණ බෝග වගා කිරීම ආදිය හෝග නිෂ්පාදනයේ දී යොදා ගත හැකි දේශගුණික විපර්යාසවලට ඔරොත්තු දෙන කෘෂිකාර්මික භාවිතයන් අතරින් කිහිපයකි. තවද, බහුවාර්ෂික හෝග වගා ක්‍රම, හෝග විවිධාංගීකරණය සහ පශු සම්පත් ඒකාබද්ධ කිරීම, පොහොර නිෂ්පාදනය සහ රසායනික යෙදවුම් භාවිතය අඩු කිරීම මගින් භූමි ඵලදායීතාව හා සමස්ත පරිසරය වැඩිදියුණු කරන අතරම කෘෂිකාර්මික කටයුතුවල දේශගුණික වෙනස්වීම්වලට ඔරොත්තු දීමට ඇති හැකියාව ද ඉහළ නැංවේ. මෙම දේශගුණික විපර්යාසවලට ගැලපෙන කෘෂිකාර්මික භාවිතයන් සමහරක් දැනටමත් ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ කෘෂි නිෂ්පාදන පද්ධතිවල භාවිතයට ගැනුන ද, සමහර අනෙකුත් භාවිතයන් අනුගමනය කිරීම තවමත් සීමිත මට්ටමක පවතී. කෙසේ වෙතත්, දේශගුණික විපර්යාසවලට ඔරොත්තු දෙන කෘෂිකාර්මික භාවිතයන් යොදා ගැනීම දිගුකාලීනව ඉහළ නැංවීමේදී කාර්යක්ෂම ව්‍යාප්ති සේවා මෙන්ම නිශ්චිත වෙළඳපොළවල් කරා ගොවීන්ට ප්‍රවේශ වීමේ හැකියාව ද ඉහළ නැංවීම අවශ්‍ය වේ. මේ සමගම, අනතුරුදායී සිදුවීම් නිරන්තරයෙන් ඇතිවන තත්ත්වයක් යටතේ, ආහාර සුරක්ෂිතතාව තහවුරු කිරීම සඳහා ආහාර පිරිසැකසුම් කිරීමේ හා ගබඩා කිරීමේ යාන්ත්‍රණ වැඩිදියුණු කිරීම මෙන්ම ප්‍රමාණවත් අතිරික්ත කෘෂිකාර්මික තොග පවත්වාගෙන යෑම අත්‍යවශ්‍ය වේ. නැවුම් ආහාර පමණක් භාවිතයට ගැනීම වෙනුවට සැකසූ ආහාර භාවිතයට ගැනීම වැනි ජනතාවගේ පරිභෝජන රටා වෙනස් වීම ද මෙයට සමගාමීව සිදු විය යුතුය.

විවිධාංගීකරණය යනු ආපදාවලට ගොදුරු වීමේ අවදානම අඩුකර ගැනීම සඳහා වූ ඵලදායී අනුවර්තන ක්‍රමයකි. කෘෂිකර්මාන්තය, ධීවර කර්මාන්තය, වන වගාව, සංචාරක කර්මාන්තය හා විදුලිබල උත්පාදනය යන සියලු ක්ෂේත්‍ර, දේශගුණික විපර්යාස හේතුවෙන් ඇති වන ආපදාවලට සංවේදී වේ. හෝග මෙන්ම ආදායම් මාර්ග ද විවිධාංගීකරණයට ලක් නොවීම හේතුවෙන් ගොවි ජනතාව නිතර සිදුවන ආපදාවලට වැඩි වශයෙන් ගොදුරු වෙති. එබැවින්, සම්ප්‍රදායිකව එක් හෝගයක් පමණක් වගා කිරීමෙන් ඉවත්ව හෝග විවිධාංගීකරණය, පශු පාලනය ඒකාබද්ධ කිරීම සහ ගොවිපල නොවන ආදායම් ඉපැයීම සඳහා ගොවි ප්‍රජාවගේ හැකියාවන් වර්ධනය කර ගැනීමට ආයතනික සහාය ලබාදීම කෙරෙහි කෘෂිකාර්මික සංවර්ධන ප්‍රතිපත්තිවල අවධානය යොමු විය යුතුය. ජල විදුලිබල උත්පාදනය මත වැඩි වශයෙන් රැඳී සිටීම අඩු කරමින් අනෙකුත් අඩු-පිරිවැය, පරිසර හිතකාමී බලශක්ති ප්‍රභව වෙත යොමුවීම සඳහා රටේ බලශක්ති ප්‍රභව පුළුල් කිරීම හා විවිධාංගීකරණය කඩිනම් කිරීම අවශ්‍යය. ස්වාභාවික ආපදා හේතුවෙන් අපනයන ආදායම අවදානමට ලක්වීම

අවම කිරීම සඳහා අපනයන අංශය විවිධාංගීකරණය කිරීම රටේ සමස්ත වර්ධන උපායමාර්ග මගින් අවධාරණය විය යුතුය.

නිගමනය

නිරන්තර ආපදා ඇතිවීම ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළු බොහෝ රටවලට 'නව සාමාන්‍යයක්' බවට පත්වෙමින් පවතී. ආපදා හේතුවෙන් සාර්ව ආර්ථික බලපෑම් ඇති විය හැකි අතර, තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමට ද බාධා ඇති වේ. ආපදා ඇතිවීම සම්පූර්ණයෙන් වැළැක්විය නොහැකි වුවද, ඒ සඳහා මුහුණ දීමට ජනතාව සතු හැකියාව ඉහළ නැංවීම, ආපදාවලට ගොදුරු වීමට හේතුවන දුර්වලතා හා නිරාවරණය වීම අඩු කිරීම සහ ඉදිරියේදී ඇති විය හැකි ආපදාවලට අනුවර්තනය වීම මගින් ආපදා අවදානම හා එහි ප්‍රතිවිපාක බොහෝ දුරට අවම කර ගත හැකි වනු ඇත. එබැවින්, සියලු අංශවල ප්‍රතිපත්ති හා නියාමන එකිනෙකට සරිලන හා අනුකූල වන ලෙස සකස් කිරීම මගින් ආපදා අවදානම් කළමනාකරණය සහ දේශගුණික විපර්යාසවලට අනුවර්තනය වීම ජාතික සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති රාමුව තුළට අන්තර්ගත කළ යුතුය. කාර්යක්ෂම ලෙස ආපදා කළමනාකරණය සහ දේශගුණික විපර්යාසවලට අනුවර්තනය වීමට අවශ්‍ය තාක්ෂණික, භෞතික හා ආයතනික හැකියා ගොඩනැංවීම සඳහා රජය, රාජ්‍ය නොවන ආයතන සහ සිවිල් සමාජය අතර සහයෝගීතාවයෙන් හා මනා සම්බන්ධීකරණයෙන් යුතුව කටයුතු කිරීම අවශ්‍ය වේ. විශේෂයෙන්ම, මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් ඇතිවන උවදුරු ඇතුළුව ආපදාවලට නිරාවරණය වීම අවම කර ගැනීමේ අරමුණින් යුතුව, තිරසාර සංවර්ධනය රටේ දිගුකාලීන වර්ධන උපායමාර්ගය තුළ අන්තර්ගත කළ යුතුය.

මූලයන් :
 Bündnis Entwicklung Hilft. (2017). WorldRiskReport – Analysis and Prospects 2017. Berlin: Bündnis Entwicklung Hilft.
 International Bank for Reconstruction and Development. (2016). Fiscal Disaster Risk Assessment and Risk Financing Options. Washington, D.C.: The World Bank Group.
 Keerthiratne, W., & Tol, R. (2017). Impact of natural disasters on financial development. Economics of Disasters and Climate Change, 1(1), 33-54.
 Nawaz, F., & Shah, M. (2011). Mechanisms and challenges for managing disaster in Bangladesh. African Journal of History and Culture, 3(7), 104-112.
 Wickramasinghe, K. (2017, January 24). Climate insurance for dry zone farmers in Sri Lanka. Institute of Policy Studies : Policy Insights.

(ලෝක බැංකුවේ ශ්‍රී ලංකාව සහ මාලදිවයින යන දෙරට වෙනුවෙන් කටයුතු කරන ජොෂ්ප් අර්චාස්තුඥ ආචාර්ය රැල්ෆ් වෑන් ඩූන් මහතා (Dr. Ralph Van Doorn) සහ ආපදා අවදානම් කළමනාකරණය පිළිබඳව ජොෂ්ප් විශේෂඥ පුරුණ කහඳව මහතා විසින් මෙම ලිපිය සඳහා ලබා දෙන ලද තොරතුරු වෙනුවෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සිය කෘතඥතාව පළ කරයි.)

පොලිස්ටරින්වලින් නිෂ්පාදිත ආහාර ඇසුරුම් පෙට්ටි, පිගන්, කෝප්ප හා හැඳි නිෂ්පාදනය තහනම් කරන ලදී. තවද, එම නිෂ්පාදන විකිණීම, විකිණීම සඳහා අර්ථසහය, නොමිලේ ලබාදීම, ප්‍රදර්ශනය හෝ භාවිතය ද තහනම් කරන ලදී. මෙයට අමතරව, ජලාස්ටික් අඩංගු, කසළ හෝ පහසුවෙන් දැවෙන වෙනත් ද්‍රව්‍ය එළිමහනේ පිළිස්සීම මෙන්ම සැරසිලි සඳහා සියලුම වර්ගවල පොලිඑතිලින්, පොලිප්‍රොපිලින්, පොලිඑතිලින් නිෂ්පාදන සහ පොලිප්‍රොපිලින් නිෂ්පාදන භාවිතය ද තහනම් කෙරුණි. පොලිතින් හා ජලාස්ටික් නිෂ්පාදකයන් සහ ඒවා භාවිත කරන්නන් ඇතුළු, අදාළ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ අදහස් හා ගැටලු සමාලෝචනයට ලක් කිරීමෙන් අනතුරුව මෙම තහනම 2018 ජනවාරි මස 01 වන දින සිට පූර්ණ වශයෙන් බලාත්මක විය. මෙය, පරිසර-හිතකාමී සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය සඳහා ගනු ලැබූ ප්‍රගමනය පියවරක් වන අතර, තහනම් කරන ලද ජලාස්ටික් හා පොලිතින් සඳහා ආදේශක නිෂ්පාදන පිළිබඳව පර්යේෂණ කටයුතු සිදු කිරීම, එවැනි නිෂ්පාදන වාණිජකරණය කිරීම සහ පොදු ජනතාව අතර එම ආදේශක නිෂ්පාදන භාවිතය දිරිගැන්වීම කඩිනමින් සිදු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

තිරසාර ආර්ථික වර්ධනයට සහාය වීම සඳහා, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් නියාමනය හා අධීක්ෂණය, පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය හා සම්බන්ධ කටයුතු රැසක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම් සහ පූර්ව පාරිසරික පරීක්ෂණ මගින්, ව්‍යාපෘති හේතුවෙන් පරිසරයට සිදු විය හැකි බලපෑම් ඇගයීම මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ වගකීම වේ. 2017 වසරේදී මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් ව්‍යාපෘති 12 ක් සඳහා පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම් අනුමැති ලබාදුන් අතර, තවත් ව්‍යාපෘති 259 ක් සඳහා පූර්ව පාරිසරික පරීක්ෂණ අනුමැති ද ලබා දෙන ලදී. මේ අතර, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින්, ජපානයේ ජල පරිසර සහයෝගිතා සංගමයේ සහාය ඇතිව, ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ භූගත ජල තත්ත්ව හා කාර්මික අපවහන අධීක්ෂණ ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කරන ලදී. තවද, පිළිසරු ජාතික සංරක්ෂණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය යටතේ කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදන වැඩබිම්, ජීව වායු නිෂ්පාදනාගාර සහ ජලාස්ටික් ප්‍රතිචක්‍රීකරණ මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් තවදුරටත් අරමුදල් සපයන ලදී. දොම්පේ ප්‍රාදේශීය සභාවේ හා කොළඹ මහනගර සභාවේ සාමාන්‍ය අපද්‍රව්‍ය, අන්තරායකාරී නොවන කාර්මික අපද්‍රව්‍ය සහ විදුලිබල උත්පාදන සමාගම්වල පරිවාරක විදුරු කෙදි කළමනාකරණය සඳහා දොම්පේ ප්‍රදේශයේ ග්‍රීන් පාර්ක් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය ද මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් 2017 වසර තුළදී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. අපද්‍රව්‍ය

ගොඩකරන බිම් කොටසක්, කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදන බිම් කොටසක් මෙන්ම පුහුණු මධ්‍යස්ථානයක් ද මෙම ව්‍යාපෘතියට ඇතුළත් වේ.

උමා ඔය බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය සහ මීනොටමුල්ල කසළ බැහැර කිරීමේ භූමිය හේතුවෙන් ඇතිවූ පාරිසරික හා සමාජීය ගැටලු විසඳීම සඳහා මෙන්ම, එමගින් අනාගතයේ දී පරිසරය තුළ ඇති විය හැකි අයහපත් ප්‍රතිඵල අවම කිරීම සඳහා 2017 වසරේදී රජය විසින් පියවර ගන්නා ලදී. උමා ඔය බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ ජලය ගෙන යෑම සඳහා තනන උමං මාර්ගයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු අතරතුර අවස්ථා දෙකක දී ජල කාන්දුවීම් සිදු වූ අතර, එම ගැටලුව 2017 වසර අවසානය වන විට සතුටුදායක මට්ටමකට විසඳා ගත හැකි විය. කෙසේ වෙතත්, බණ්ඩාරවෙල, ඇල්ල හා හපුතලේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශවලට අයත් ප්‍රදේශ රැසක පිහිටි ලිංවල ජල මට්ටම් අඩු වීමට, ස්වාභාවික දිය උල්පත් සිඳියෑමට සහ නිවාසවල බිත්ති හා බිම් ඉරිතැලීම් ඇති වීමට මෙම ජල කාන්දු හේතු විය. මෙම ජල කාන්දු හේතුවෙන් කැණීම් කටයුතු ප්‍රමාද වීම නිසා 2019 වසර මැද භාගයේ දී අවසන් කිරීමට සැලසුම් කර තිබූ මෙම ව්‍යාපෘතිය 2020 වසර මැද භාගය දක්වා දීර්ඝ වීමට ඉඩ ඇත. සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හේතුවෙන් පරිසරයට ඇති වන බලපෑම හා එමගින් ඇති වන සමාජීය ගැටලු අවම කර ගැනීම සඳහා සියලුම සංවර්ධන කටයුතුවලට අදාළව නිසි පාරිසරික ඇගයීම් සහ පාරිසරික බලපෑම අවම කිරීම සඳහා උපායමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මීනොටමුල්ල කසළ බැහැර කිරීමේ බිම් කඩා වැටීමෙන් පසු කසළ බැහැර කිරීම සඳහා දිගුකාලීන තිරසාර විසඳුමක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා 2017 වසරේදී, රජය ඉහළ ප්‍රමුඛතාවක් ලබා දුන්නේය. කඩා වැටුණු මෙම කසළ බැහැර කිරීමේ ස්ථානය ආරක්ෂිතව වසා දැමීමේ වගකීම මහානගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය වෙත පැවරුණි. ඒ අනුව, කෙටිකාලීනව කසළ බැහැර කිරීමේ ස්ථානය වසා දැමීමේ කටයුතු අවසන් කරන ලද අතර, මීනොටමුල්ල කසළ බැහැර කිරීමේ භූමිය නාගරික උද්‍යානයක් බවට ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමට මහානගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය විසින් සැලසුම් කර ඇත. දිගුකාලීන පියවරක් ලෙස, අරුවක්කාලු ප්‍රදේශයේ අත්හැර දමා ඇති හුණුගල් වලවල්, සනීපාරක්ෂක කසළ බැහැර කිරීමේ භූමියක් ලෙස සංවර්ධනය කෙරෙනු ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය වසර 2020 අවසානයේ දී නිම කිරීමට අපේක්ෂිත අතර, 2017 වසර අවසානය වන විට එහි භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 20 ක් විය. මේ අතර, පෞද්ගලික අංශයේ සහාය ඇතිව කසළවලින් විදුලිය නිපදවීමේ ව්‍යාපෘති තුනක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය හිමි වී ඇති අතර, ඉන් එක් පෞද්ගලික සමාගමක් සමඟ ලං.වි.ම. විදුලිය මිලට ගැනීමේ ගිවිසුමකට එලැඹී ඇත.

බරපතල පාරිසරික ගැටලු නිර්මාණය කිරීමට හේතු විය හැකි වනහරණය, රටේ ප්‍රතිපත්තිමය අවධානය ලැබිය යුතු ප්‍රධාන කරුණක් ලෙස පවතී. පසුගිය දශකය තුළ, නීතිමය හා නීති විරෝධී දැව කැපීම, යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන කටයුතු සහ ශීඝ්‍ර නාගරීකරණය හේතුවෙන් නැවත වන වගාවට සාපේක්ෂව වනහරණය ඉහළ වේගයකින් සිදු විය. වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2010 වසරේදී පවත්වන ලද වන ආවරණ ඇස්තමේන්තු සමීක්ෂණයට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ වන ආවරණය හෙක්ටයාර 1,951,472 ක් විය. ඉහළ විභේදනයකින් යුතු ඡායාරූප සහ එම ඡායාරූප සම්බන්ධව සිදු කළ ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ උපයෝගී කර ගනිමින් 2015 වසරේදී මේ සම්බන්ධ නවතම සමීක්ෂණය පවත්වන ලදී. කෙසේ වෙතත්, මෙම සමීක්ෂණයේ ප්‍රතිඵල තවමත් ප්‍රකාශයට පත්වී නොමැති අතර, ඒ හේතුවෙන් වනහරණය අවම කිරීම සඳහා නිසි ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම ප්‍රමාද වී ඇත. මේ අතර, පසුගිය දශකය තුළදී සමස්තයක් ලෙස හෙක්ටයාර 10,226 ක් වනහරණයට ලක්වී ඇති අතර, යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන කටයුතු මේ සඳහා සැලකිය යුතු ආයතනවලින් දැක්වූවා විය හැකිය. මෑත වසරවලදී, නීති විරෝධී වනහරණය, දැව කැපීම සහ මිනිස් ජනාවාස පිහිටුවීම සඳහා අනවසර පදිංචිවීම් සම්බන්ධ සිදුවීම් රැසක් වාර්තා වීමත් සමඟ මෙම තත්ත්වය තවදුරටත් උග්‍ර වී ඇත. 2017 වසරේදී වනහරණය, 2016 වසරේදී වූ හෙක්ටයාර 1,240 ට සාපේක්ෂව හෙක්ටයාර

1,241 ක් දක්වා සුළු වශයෙන් ඉහළ ගිය අතර, එය 2015 වසරේදී වාර්තා වූ හෙක්ටයාර 423 හා සැසඳීමේ දී සැලකිය යුතු මට්ටමකින් ඉහළ යෑමකි. මේ අතර, 2017 වසරේදී නැවත වන වගා කළ භූමි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර 956 ක් පමණක් වූ අතර, මින් පෙර ඇතැම් වසරවලදී හෙක්ටයාර 1,000 කට වඩා නැවත වන වගා කර තිබුණි. වාර්තා වූ වන නීති උල්ලංඝනය කිරීම් සංඛ්‍යාව 2016 වසරේදී වාර්තා වූ 3,618 හා 2015 වසරේදී වාර්තා වූ 2,545 ට සාපේක්ෂව 2017 වසරේදී 3,887 ක් දක්වා ඉහළ ගොස් ඇත. 2017 වසරේදී නීති විරෝධී දැව කැපීම යටතේ අල්ලා ගනු ලැබූ දැව ප්‍රමාණය හා එහි වටිනාකම ද 2015 හා 2016 වසරවලට සාපේක්ෂව ඉහළ ගොස් ඇත. මේ අතර, ආවේණික ඖෂධ පැළෑටි ජාවාරම හා සම්බන්ධ වැරදි වාර්තා වූ අවස්ථා සංඛ්‍යාව 2016 වසරේදී වාර්තා වූ 220 ට සාපේක්ෂව 2017 වසරේදී 99 ක් පමණක් විය. වනහරණය තිරසාර මට්ටමකට පාලනය කිරීම සඳහා කඩිනම් ප්‍රතිපත්තිමය අවධානය යොමු නොකළහොත්, මෙම ගැටලුව දේශගුණික විපර්යාස ඇති වීමට, නායයෑම් වැනි ස්වාභාවික ආපදා උග්‍ර වීමට, ජෛව විවිධත්වයට හානි වීමට මෙන්ම පස නිසරු වීමට ද හේතු වනු ඇත. ලෝකයේ සිදු වන තාක්ෂණික දියුණුවත් සමඟ, වඩා හොඳින් ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කිරීම සඳහා වනහරණය පිළිබඳව දත්ත රැස් කිරීමට හා අධීක්ෂණය කිරීමට, නවීන, අඩු පිරිවැයක් සහිත තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතය පිළිබඳව රජය විසින් සලකා බැලිය යුතුය.

3